

IZVJEŠTAJ

O STANJU U OBLASTI DOPINGA U BOSNI I HERCEGOVINI

*Rezultati istraživanja o antidoping kulturi u Bosni i Hercegovini
za 2020. godinu*

MARŠALA TITA 36
75000 TUZLA, BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ

o stanju u oblasti dopinga u Bosni i Hercegovini

Rezultati istraživanja antidoping kulture u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu

Provedba i analiza istraživanja: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Istraživački prostor: Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, Brčko distrikt, kantoni u FBiH

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga u BiH

Vrijeme provedbe istraživanja: oktobar - novembar 2020. godine

(istraživanje u kantonima; USK, TK, HNK, ZDK i BPK počelo je ranije, odnosno u decembru 2018. godine, dok KS, Kanton 10 – Livno, PK, KS, DB i entitet Republika Srpska su u periodu oktobar-novembar 2020.)

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici

Veličina uzorka: 1061 ispitanik

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Istraživačka pitanja:

- Da li sportisti i sportski radnici posjeduju osnovna znanja o dopingu?

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ poznavanje osnova o dopingu: šta je doping; zašto je zabranjen?
- ✓ funkcioniranje antidoping sistema i poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Ciljevi istraživanja:

- Temeljni istraživački cilj je utvrditi stvarno stanje antidoping kulture na prostoru Bosne i Hercegovine.
- Potaknuti razvijanje i jačanje svijesti o antidoping kulturi kod svih aktera sporta, a u cilju očuvanja temeljnih vrijednosti sporta.

Uvod

Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine kao dio svoje institucionalne uloge vidi u promoviranju transparentnosti u borbi protiv dopinga u sportu, a u skladu sa Svjetskim antidoping kodeksom.

Prema definiciji World Antidoping Agency (WADA) „Doping je prisutnost zabranjenih supstanci ili njihovih metabolita ili markera u tjelesnom uzorku sportiste; upotreba ili spremnost na upotrebu zabranjene metode; krivotvorenje ili pokušaj varanja s bilo kojim dijelom procesa kontrole dopinga; posjedovanje zabranjenih supstanci ili metoda; prometovanje s bilo kojom zabranjenom supstancom ili zabranjenom metodom; propisivanje ili pokušaj propisivanja zabranjene supstance bilo kojem sportisti, asistiranje, ohrabrivanje, pomaganje, prikrivanje ili bilo koja druga vrsta radnje koja uključuje povredu antidoping pravila ili pokušaj povrede pravila“.

Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine u okviru svojih planskih aktivnosti provela je istraživanje na cjelokupnom prostoru BiH o stvarnom stanju antidoping kulture kod sportista i sportskih saveza, a u cilju preveniranje dopinga u sportu i poštivanju principa Svjetskog antidoping kodeksa, član 18. (World Anti-doping Code, Article 18). Ovaj Izveštaj predstavlja procjenu stanja u oblasti antidopinga u našoj zemlji, a poslužiće kao osnova na kojoj se mogu bazirati budući antidoping edukativni programi. Takvi programi bi imali za cilj očuvanje duha sporta (kako je to opisano u Kodeksu), ali i pružanje informacija sportistima o tome kako da ostanu čisti od bilo koje vrste zabranjenih suplemenata. U članu 18. spomenutog Kodeksa se zahtjeva da obrazovanje i informiranost budu obavezujući dio svakog preventivnog programa. Kampanja za podizanje svijesti kod sportista kao ciljane populacije treba biti dio obrazovnog programa čija je svrha pružanje određenih znanja (ono što bi sportisti trebali znati) kao krajnjim konzumentima.

Planiranje preventivnih edukacijskih programa za pretpostavku ima poznavanje stvarnog stanja na terenu, kao što je: analiza trenutne situacije koja uključuje antidoping kulturu kod sportista i sportskih radnika. U tom kontekstu se može prepoznati i svrha ovog sveobuhvatnog istraživačkog postupka koji je proveden na teritoriju čitave Bosne i Hercegovine.

Programom borbe protiv dopinga nastoji se očuvati temeljna vrijednost sporta. Ta se vrijednost naziva sportskim duhom. Riječ je o biti olimpizma, težnji za izvrsnošću, usavršavanjem i njegovanjem vlastitog talenta. Te su vrijednosti: etičnost, fair play, zdravlje, izvrsnost u izvedbi, karakter i obrazovanje, poštivanje zakona i propisa itd..

Provedeno istraživanje treba da ponudi odgovore na dva osnovna pitanja: a) gdje se trenutno nalazimo i b) što trebamo učiniti kako bi unaprijedili antidoping kulturu?. Ovakav oblik istraživanja od strane Agencije za antidoping kontrolu odvijaće se kontinuirano, svake godine, a u cilju kako bi se na temelju rezultata mogli definirati ciljevi koji bi bili mjerljivi, realni i pravovremeni.

Anketni upitnik je kreiran prema složenosti provedenih aktivnosti, a uključuje: ciljnu skupinu, ciljeve, provedbu i vremenski okvir u kojem je provedeno anketiranje.

Opis postupka istraživanja

Istraživanje je provedeno u drugoj polovini oktobra i mjesecu novembru 2020. godine. Uvažavajući činjenicu da sport predstavlja vrlo značajnu ulogu u društvenom, kulturnom i tjelesno odgojnom planu u razvoju mladih ljudi, Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine je pokrenula istraživanje o stanju dopinga kod sportista. Osnovni ciljevi ovog istraživačkog poduhvata su: a) istražiti stvarno stanje antidoping kulture na prostoru Bosne i Hercegovine i b) potaknuti razvoj svijesti o antidoping kulturi kod svih aktera sporta, a u cilju očuvanja temeljnih vrijednosti sporta.

Polazišna teza je da su **znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole dosta skromna te da je potrebno organizirati programe za dodatnu edukaciju sportista i sportskih radnika.** U navedenom kontekstu, napravljeno je istraživanje čiji je cilj da provjeri navedeni hipotetički stav te da utvrdi stvarno stanje u ovoj oblasti.

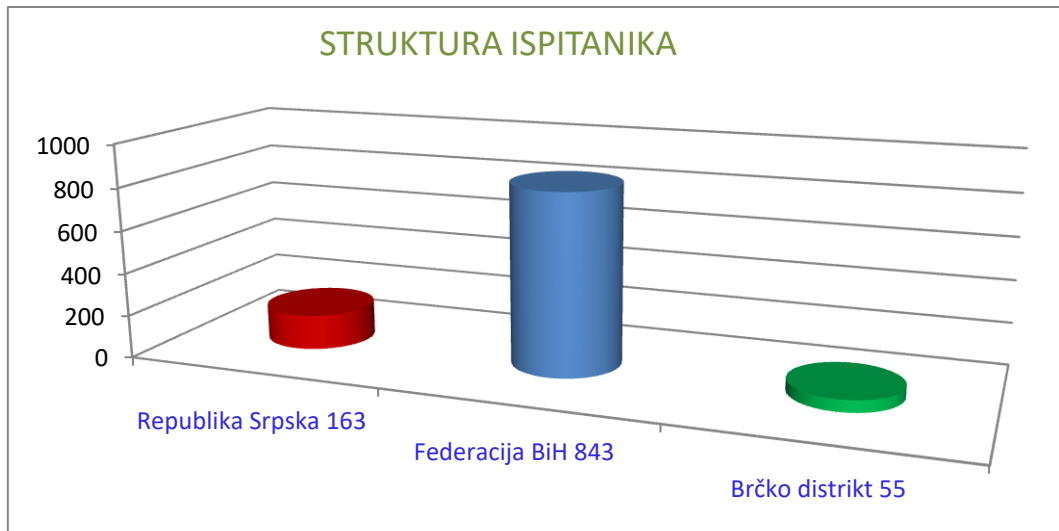
Ne postoje sistemske informacije o tome koliko su sportisti, njihovi treneri i sportski radnici upoznati o stanju dopinga u BiH na temelju kojih bi državne institucije mogle bazirati svoje *strategije* i *razvojne planove* u poboljšanju prakse, odnosno zdravog sportskog života.

Podaci dobiveni anketnim istraživanjem biće korišteni u planiranju unapređenja prakse koja je jasno izražena u misiji Svjetske antidoping agencije WADA – „biti dio svjetskog pokreta za sport bez dopinga“, a koju provodi Agencija za antidoping Bosne i Hercegovine.

U provedbi istraživanja korišten je anketni metod prikupljanja podataka pri kojem se vodilo računa o kriterijima reprezentativnosti, odnosno reprezentativnosti uzorka populacije sportista na istraživanim područjima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta.

Demografske karakteristike ispitanika

Odabrani uzorak u većem dijelu odražava sve elemente ukupne sportske populacije Bosne i Hercegovine, tako da su u strukturi ispitanika bili uključeni sportisti iz entiteta Republika Srpska 163, Federacije Bosne i Hercegovine (iz 10 kantona) 843 i iz Brčko distrikta 55 ispitanika.

U kontekstu zastupljenosti vrsta sportova kod ispitanika koji čine uzorak, imamo slijedeće sportove:

- *nogomet,*
- *karate,*
- *biciklizam,*
- *rukomet,*
- *košarka,*
- *tenis,*
- *dizanje tegova,*
- *sjedeća odbojka,*
- *boks,*
- *balet.*
- *kajak,*
- *judo,*
- *odbojka,*
- *teakwon-do,*
- *aikido,*
- *kickboks,*
- *plivanje,*
- *atletika,*
- *ritmička gimnastika*
- *slijanje, vaterpolo,*

Istraživački postupak pri prikupljanju podataka je anketnog karaktera, kao najprikladnijeg oblika prikupljanja podataka za ovakav tip istraživanja, a koja je imala anonimni karakter.

U strukturiranju upitnika fokusirali smo se na nekoliko osnovnih segmenta: opće znanje ispitanika o dopingu, regulativa i institucije zadužene za antidoping kontrolu, osnovna znanja o pravima i obavezama pri antidoping kontroli. Dizajn upitnika je usklađen s metodološkim standardima tako da omogućava uz korištenje drugih metodoloških instrumenata da se napravi kvalitetna evaluacija i izvedu realni zaključci o stanju antidopinga u Bosni i Hercegovini.

Struktura i sadržaj upitnika

Anketni upitnik je sastavljen od 37 pitanja na koje ispitanik trebao dati odgovor, a od toga su tri pitanja pomoću kojih utvrđujemo određene demografske karakteristike ispitanika, dok 34 pitanja svojim sadržajem trebaju dati opću sliku o stanja u oblasti antidoping kontrole kod ispitanika.

U upitniku je korišten “zatvoreni” oblik pitanja, odnosno ispitanik je mogao odabrati jedan od više ponuđenih odgovora. Sve vrste sporta, kao i prostor sa kojeg sportisti dolaze (kanton ili entitet) imaju kvantitativnu cifru koja može biti predmet analize.

Kod kreiranja upitnika vodilo se računa o temeljnim metodološkim zahtjevima koji se odnose na jasnoću, preciznost, nedvosmislenost i svrsishodnost pitanja. Upitnik je sastavljen od slijedećih pitanja:

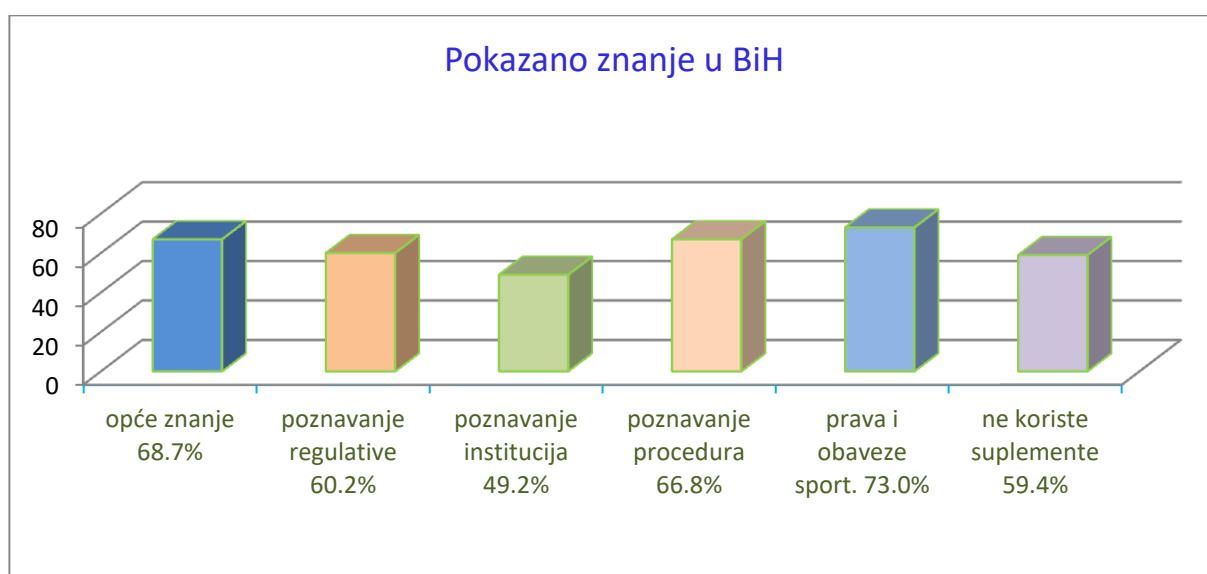
1. *Šta je doping?*
2. *Svjetska Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine WADA je osnovana?*
3. *Agencija za antidoping kontrolu BiH ima sjedište u?*
4. *Agencija za antidoping kontrolu BiH za svoj rad odgovorna je?*
5. *Svjetski antidoping kodeks je dokument (međunarodno pravni akt) koji osigurava da ista antidoping pravila važe u svim sportovima i u svim zemljama?*
6. *Kad je završeno uzimanje uzorka urina i kad je uzorak uzet i bočice zatvorene i papirologija završena, svaki pokušaj otvaranja ili mijenjanja sadržaja bočica smatraće se kompromitacijom uzorka?*
7. *Najveći broj dopinških testiranja kojemu sportista može biti podvrgnut tokom jedne godine je?*
8. *Sportista može biti podvrgnut testiranju tokom takmičenja iako nije bio učesnik u takmičenju?*
9. *Samo oni sportisti koji su učesnici na olimpijadama, svjetskim prvenstvima i takmičenjima međunarodnog karaktera podložni su doping kontrolama?*
10. *Ispravno je prihvatiti lijek od osobe kojoj vjerujete, čak i ako ne znate šta lijek sadrži?*
11. *Konzumiranje zdravih suplemenata (proteina i dr.) može pomoći u sportskoj izvedbi?*
12. *Koje od nabrojanih suplemenata/proizvoda koristite?*
13. *Sportista koji je dao uzorak krvi, on se može čuvati i ponovo analizirati do?*
14. *Analizu urina radi otkrivanja zabranjene tvari može obaviti samo laboratorij koji ima odgovarajuću akreditaciju od WADA?*

15. *Tko odlučuje da li je Vaš zahtjev za terapijsko izuzeće (TUE), koji vam omogućuje korištenje zabranjene tvari za medicinske potrebe, odobren ili odbijen?*
16. *Ako dopingi kontrolor dođe u vaš stan ili kuću kako bi proveo doping test izvan natjecanja ne smijete sami, bez pratnje ovlaštene osobe, napustiti sobu radi obavljanja nekog posla?*
17. *Doping kontrolori moraju obavijestiti sportistu o svojoj namjeri provođenja testiranja?*
18. *Sportista kojem je zbog pozitivnog testa zabranjeno natjecanje u jednom sportu, ima pravo da se natječe u drugom sportu?*
19. *Osoblje u laboratoriju koji su zaprimili uzorak radi analize znaju identitet sportiste (čiji se uzorak ispituje)?*
20. *Ako doping kontrolor nema identifikacijsku ispravu, sportista može odbiti testiranje?*
21. *Sportista koji je povrijeđen i ne natječe se on i dalje ima obavezu da dostavlja podatke o lokaciji odgovarajućim sportskim tijelima kako bi bio dostupan za eventualna testiranja?*
22. *Sportista koji je dobio obavjest za doping kontrolu, da li treba da se odmah javi u doping stanicu?*
23. *Svjetska anti doping agencija (WADA) Listu zabranjenih sredstava ažurira:*
24. *Uzorak krvi može uzeti samo osoba koja je?*
25. *Sportista treba upoznati svoga doktora da je sportista i da ne smije koristiti zabranjene tvari?*
26. *Da li sportista koji ima pozitivan test u svojoj državi može nastupati u natjecanju za neku drugu državu?*
27. *Trener ili liječnik koji pomaže ili potiče sportistu da koristi zabranjene tvari ne može biti kažnjen?*
28. *Nakon uzetog uzorka, sportista u skladu sa uputstvima kontrolora samostalno zatvara bočice sa uzorkom?*
29. *Najmanja količina urina koju sportista daje kao uzorak je?*
30. *Ukoliko sportista zatraži da mu trener bude u pratnji dok ide u doping stanicu, to nije dozvoljeno?*
31. *Sankcije za kršenje antidoping pravila se kreću od opomene do doživotne zabrane bavljenja sportom?*
32. *Sportista ima pravo na žalbu u vezi sa pozitivnim testom ili sankcija koje su mu izrečene za kršenje antidoping pravila?*
33. *Prilikom vršenja antidoping kontrole sportista je dužan osigurati identifikacionu ispravu sa fotografijom?*
34. *Usljed pandemije Covid 19 povećao/povećala sam korištenje suplemenata?*

Rezime ankete – Bosna i Hercegovina

Tabela br. 1

	ŠEST KATEGORIJE PITANJA	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o dopingu	68.7%	31.3%
B.	Poznavanje antidoping regulative	60.2%	39.8%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	49.2%	50.8%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	66.8%	33.2%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	73.0%	27.0%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	59.4%- ne koristi suplemente	40.6%- koristi suplemente
	TOTAL	62.8%	37.2%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika sadrži 34 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru mi smo pitanja grupirali po sljedećim kategorijama:

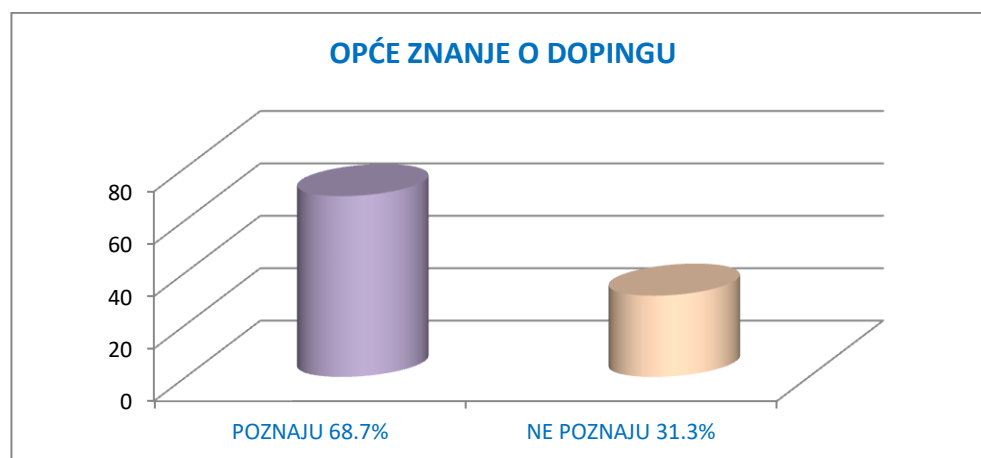
- Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

Navedena klasifikacija predstavlja istraživački fokus koji je usmjeren na dobivanje odgovora na istraživana pitanja, a koji će nam poslužiti za izvođenje zaključaka o stvarnom stanju antidoping kulture kod ispitanika.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji “a” (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 68.7%, dok 31.3% je bilo netačnih odgovora. Prema ovim rezultatima možemo konstatirati da ispitanici posjeduju relativno solidno znanje o dopingu. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika primjetne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme, tako da imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili gotovo stoprocentno tačno (tzv. “pozitivni indikatori”), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikatori“).

	SET- A OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
BiH	31.3%	68.7%	100.0%

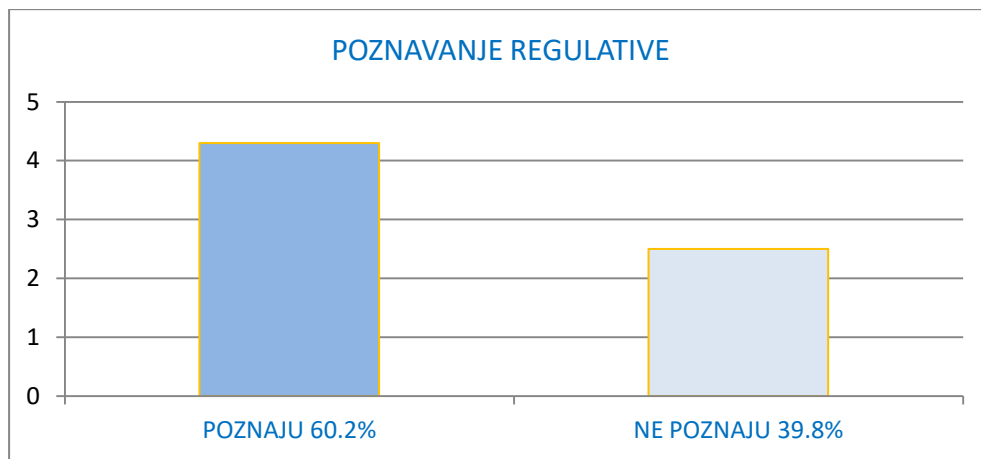

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji “B” (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 60.2 % tačnih odgovora, dok netačne odgovore ih je dalo 39.8%.

Preporuka: Navedeni procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista.

	SET- B		
	POZNAVANJE REGULATIVE		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
BiH	39.8%	60.2%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

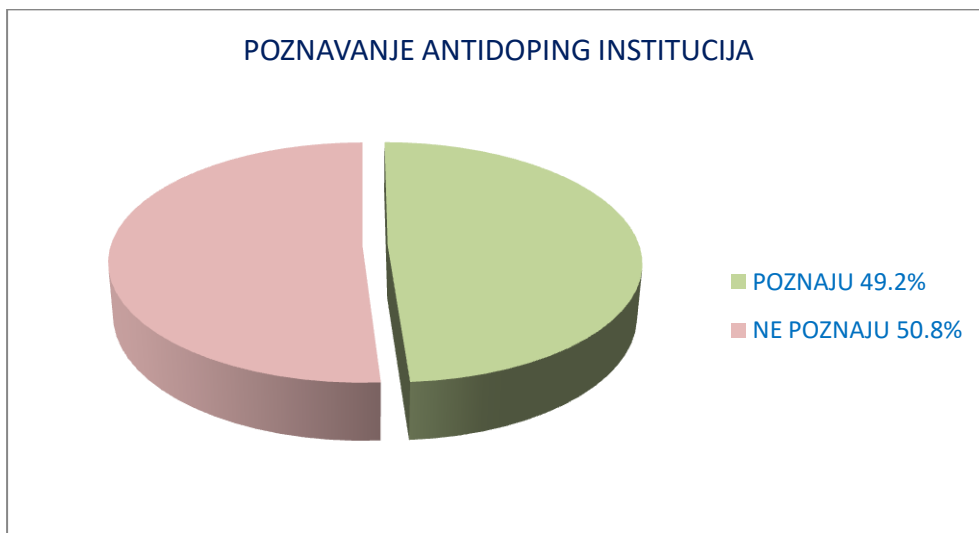
Osnovna **znanja o institucijama** koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH sadržana su kroz pitanja u kategoriji “C” (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 49.2% tačnih i 50.8% netačnih odgovora.

Preporuka: Prostor za unapređenje u ovoj oblasti je jasno vidljiv, što treba biti predmetom budućih edukacija sportista.

Negativni indikatori:

Nizak nivo posjedovanja osnovnog znanja o institucijama koje su zadužene za antidoping iskazan je kod 2. i 3. pitanja.

	SET- C		
	POZNAVANJE ANTIDOPING INSTITUCIJA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
BiH	50.8%	49.2%	100.0%

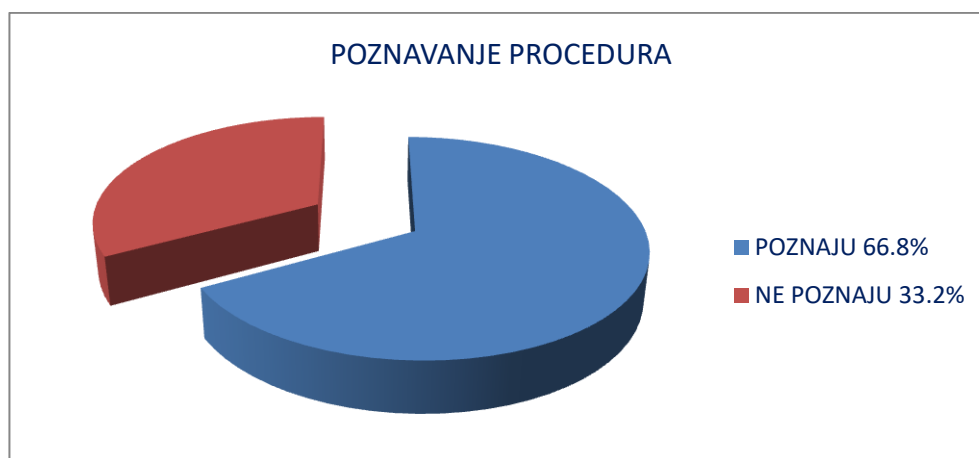
D) *Poznavanje procedura*

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja treba da nam da odgovor na pitanje koliko sportisti i sportski radnici poznaju **procedure** prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi 66.8% tačnih odgovora, dok 33.2% je netačno odgovorilo, što u biti predstavlja zadovoljavajući rezultat sa vidljivim prostorom za unapređenje u budućim edukacijama.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja **procedura** prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 24. 28. pitanja.

	SET- D		
	POZNAVANJE PROCEDURA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
BiH	33.2%	66.8%	100.0%

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

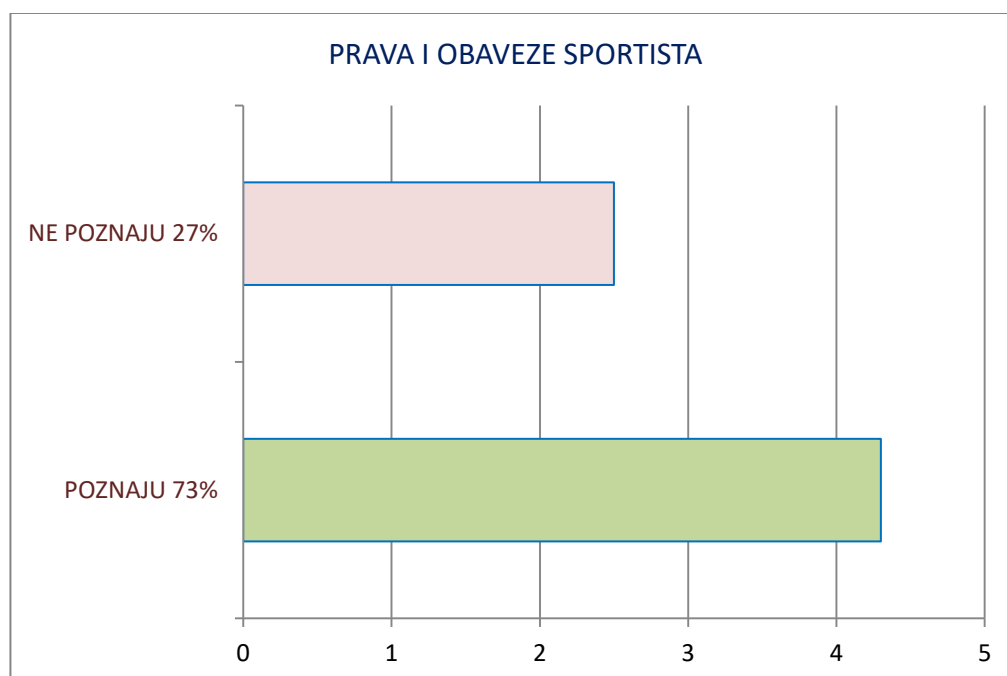
Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti, i u kje obimu, imaju osnovna znanja o svojim **pravima i obavezama** u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 73% ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 27% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iako iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole je dosta dobar, međutim zbog važnosti ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati znanja iz ove kategorije pitanja, a to se može postići kvalitetnim edukacijskim programima.

Negativni indikatori:

- Nema negativnih „indikator pitanja“.

	SET- E POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA SPORTISTA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
BiH	27%	73%	100.0%

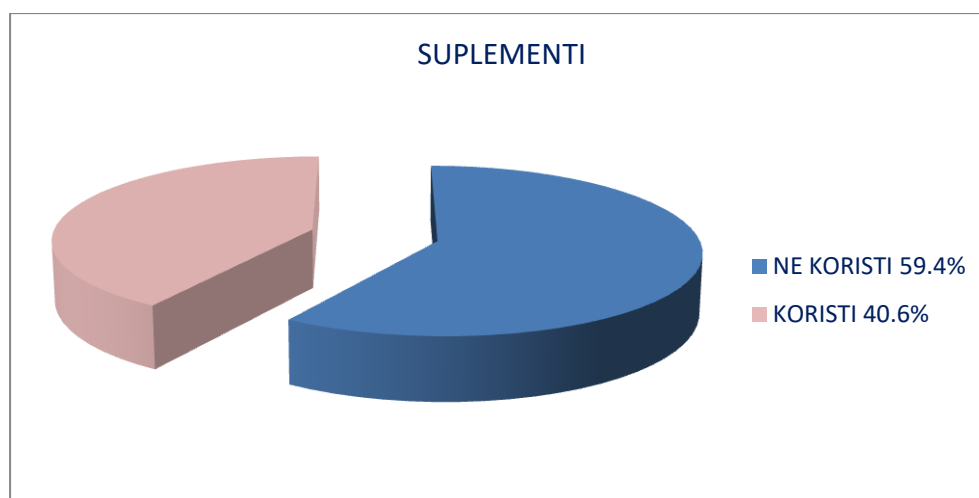

F) Korištenje suplemenata

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su zapravo provokativna pitanja koja su imala za cilj doći do podataka da li i u kojoj mjeri sportisti koriste **suplemente**/proizvode, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 59.4% ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili proizvode koje su zabranjeni, dok 40.6% ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

	SET- F		
	KORIŠTENJE SUPLEМЕНАТА		
	KORISTE	NE KORISTE	TOTAL
BiH	37.2% - koristi suplemente	59.4% - ne koristi suplemente	100.0%

REPUBLIKA SRPSKA

Republika Srpska

Rezultati istraživanja

Provedba i obrada podataka ankete: *Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine*

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga u Republici Srpskoj

Ukupno pokazano znanje: 67.1%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici Republike Srpske

Veličina uzorka: 163 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

- Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

Rezime ankete - RS

Tabela br. 2

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
1.	Opće znanje o dopingu	75,5 %	24.5%
2.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	65,2 %	34.8%
3.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	50,0%	50.0%
4.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	69,7%	30.3%
5.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	77,6%	22.4%
6.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	64,3% - ne koristi suplemente	35.7% - koristi suplemente
	TOTAL	67.1 %	32.9%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika sadrži 34 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru mi smo pitanja grupirali po sljedećim kategorijama:

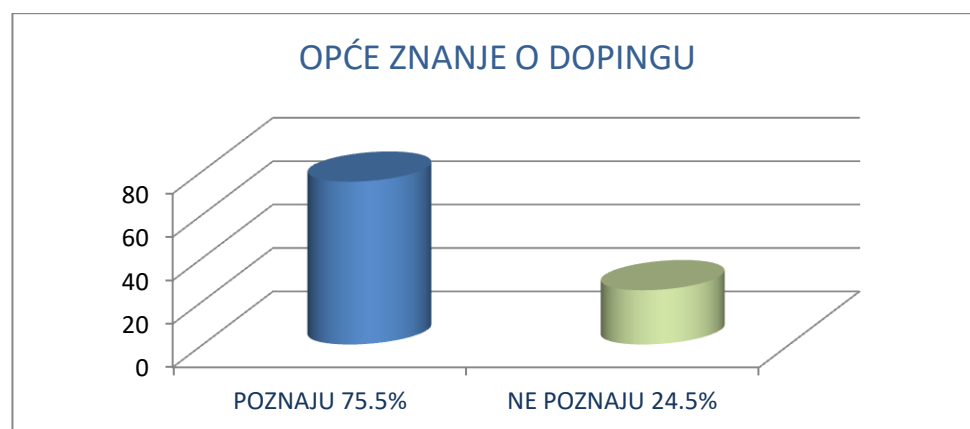
- Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "a" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 75.5%, dok 24.5% je bilo netačnih odgovora. Prema ovim rezultatima možemo konstatirati da ispitanici posjeduju dosta solidno znanje o dopingu. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika primjetne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme, tako da imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili gotovo stoprocentno tačno (tzv. "pozitivni indikatori"), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikatori“).

Negativni indikatori: pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti su: pitanje broj 13., a procenat tačnosti odgovora bio je samo 9.8%

	SET- A		
	OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
RS	24.5%	75.5%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji "B" (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 65,2 % tačnih odgovora, dok netačne odgovore ih je dalo 34.8%.

Preporuka: Navedeni procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista od strane Agencije.

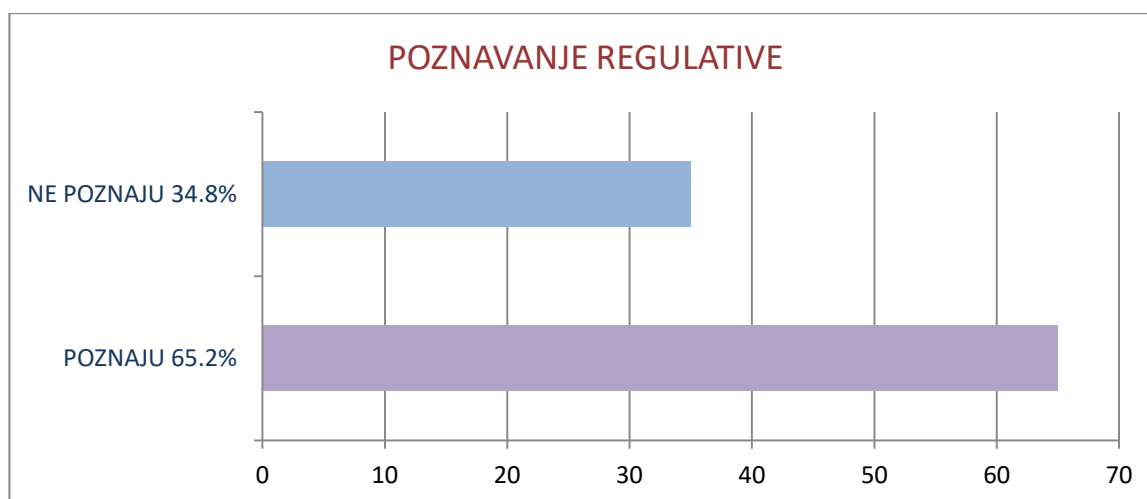
Pozitivni indikatori:

- pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti su: pitanje rednim brojem 5. na koje su ispitanici odgovorili sa 93.3% tačnosti, a na pitanje pod rednim brojem 32. broj tačnih odgovora iznosio je 91.4%.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kod pitanja broj 3, i kod pitanja broj 15. U prvom slučaju, kod pitanja broj 3. ispitanici su imali svega 13.5% tačnih odgovora, dok kod pitanja broj 15 bio je 41.7% tačnih odgovora.

	SET- B		
	POZNAVANJE REGULATIVE		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
RS	34.8%	65.2%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

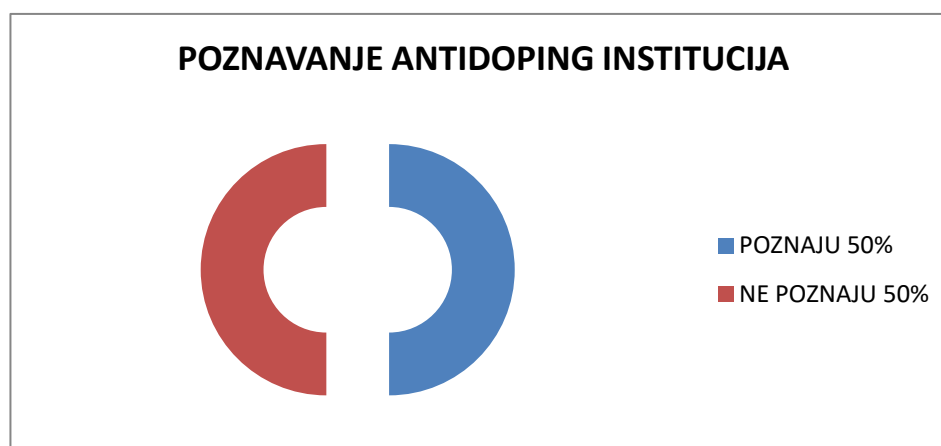
Osnovna **znanja o institucijama** koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH sadržana su kroz pitanja u kategoriji “C” (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 50.0% tačnih i 50.0% netačnih odgovora.

Preporuka: Prostor za unapređenje u ovoj oblasti je jasno vidljiv, što treba biti predmetom budućih edukacija sportista.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo posjedovanja osnovnog znanja o institucijama koje su zadužene za antidoping iskazan je kod 2. i 3. pitanja. U prvom slučaju, ispitanici su imali 57.1% tačnih odgovora, dok u drugom slučaju on je iznosio 42.9% tačnih odgovora.

	SET- C		
	POZNAVANJE ANTIDOPING INSTITUCIJA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
RS	50%	50%	100.0%

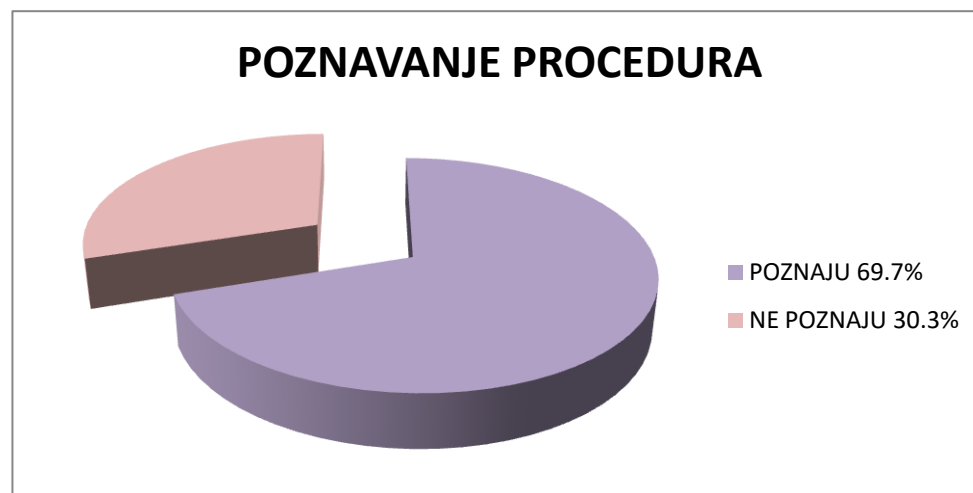
D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod “D” (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja treba da nam da odgovor na pitanje koliko sportisti i sportski radnici poznaju **procedure** prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi 69,7% tačnih odgovora, dok 30.3% je netačno odgovorila, što u biti predstavlja zadovoljavajući rezultat sa vidljivim prostorom za unapređenje u budućim edukacijama.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja **procedura** prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 24. 28. pitanja. U prvom slučaju, ispitanici su imali 41.7%, dok u drugom bilo je 46.1% tačnih odgovora.

	SET- D		
	POZNAVANJE PROCEDURA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
RS	30.3%	69.7%	100.0%

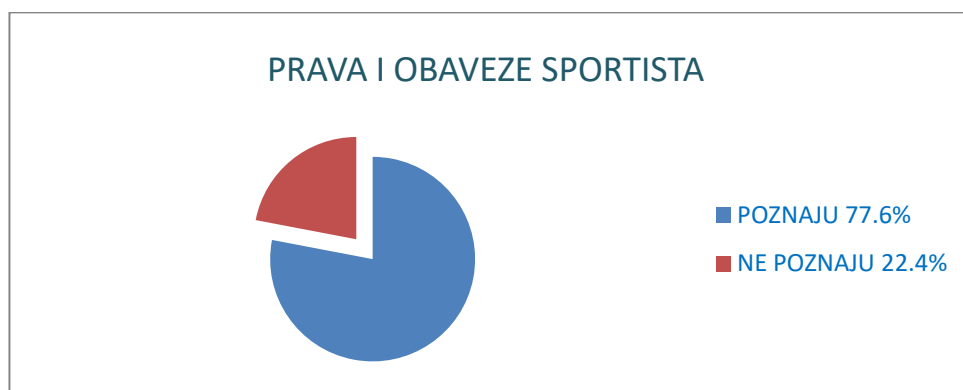

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti, i u kjem obimu, imaju osnovna znanja o svojim **pravima i obavezama** u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 77.6% ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 22.4% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iako iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole je dosta dobar, međutim zbog važnosti ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati znanja iz ove kategorije pitanja, a to se može postići kvalitetnim edukacijskim programima.

	SET- E		
	POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA SPORTISTA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
RS	22.4%	77.6%	100.0%

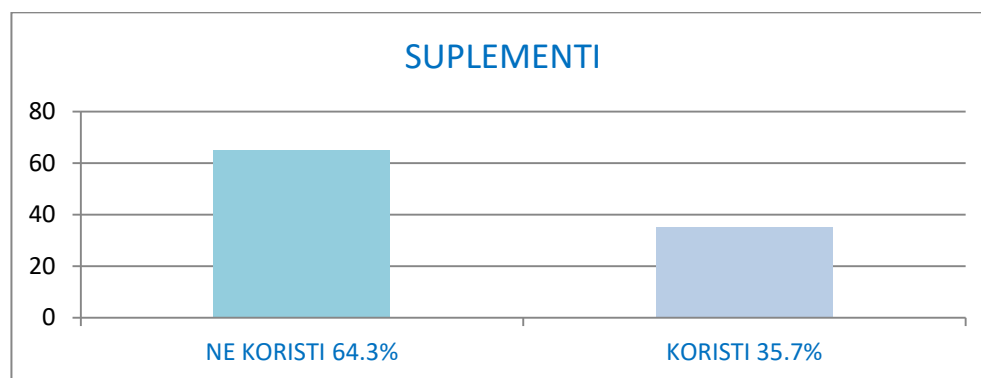

F) *Korištenje suplemenata*

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su zapravo provokativna pitanja koja su imala za cilj doći do podataka da li i u kojoj mjeri sportisti koriste **suplemente**/proizvode, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, **64,3%** ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili proizvode koje su zabranjeni, dok **35,7%** ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

	SET- F KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
	KORISTE	NE KORISTE	TOTAL
RS	35.7% - koristi suplemente	64.3% - ne koristi suplemente	100.0%

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

- Kanton Sarajevo
- Kanton Tuzla
- Zeničko-dobojski kanton
- Hercegovačko-neretvanski kanton
- Zapadno-hercegovački kanton
- Unsko-sanski kanton
- Bosansko-podrinjski kanton
- Posavski kanton
- Kanton 10 – Livno
- Srednjo-bosanski kanton

Federacija Bosne i Hercegovine

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Federaciju BiH

Ukupno pokazano znanje: 66.2%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici Federacije BiH

Veličina uzorka: 843 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

- Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

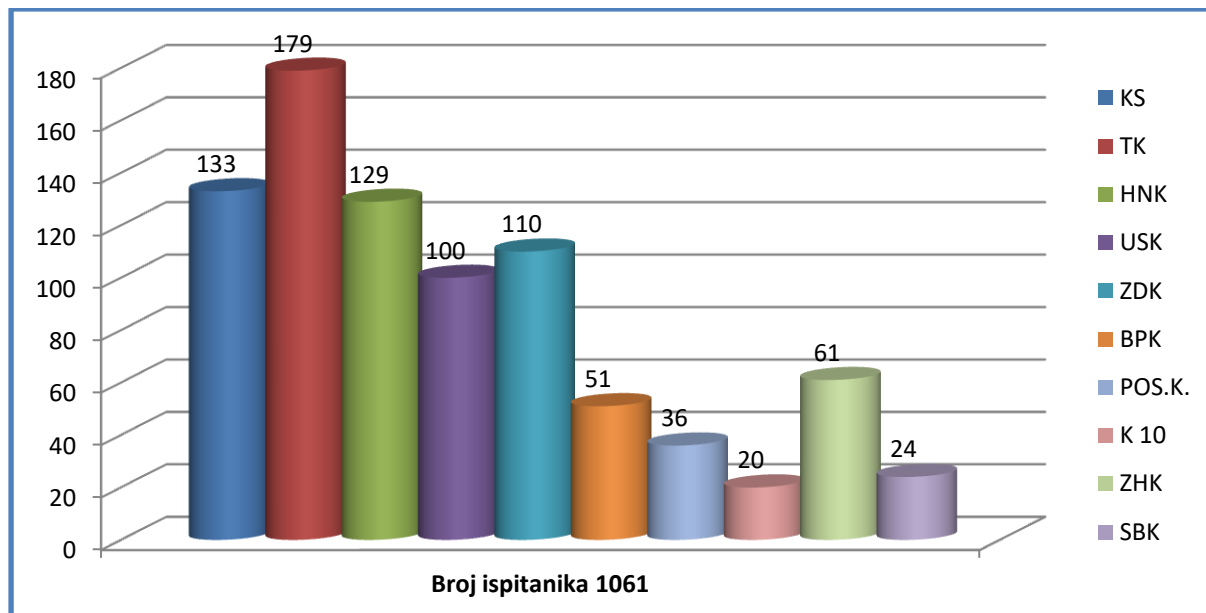
Rezime ankete – Federacija Bosne i Hercegovine

Tabela br. 3

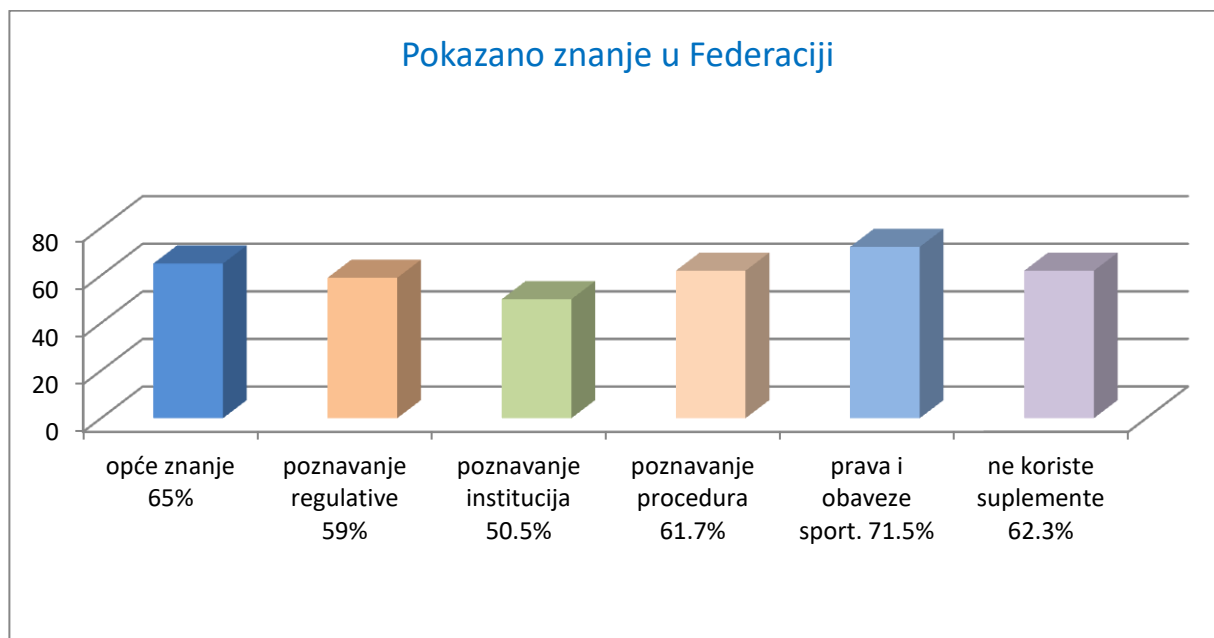
	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o doping	65%	35%
B.	Poznavanje antidoping regulative	59%	41%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	50.5%	49.5%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	61.7%	38.3%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	71.5%	28.5%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	62.3% - ne koristi suplemente	37.7%- koristi suplemente
	TOTAL	66.2%	37.7%

Demografske karakteristike ispitanika na području Federacije BiH

Istraživački prostor na području Federacije Bosne i Hercegovine su obuhvaćeni svi kantoni. U sljedećem grafikonu ćemo pokazati strukturu i broj ispitanika po kantonima:

Rezime stanja antidoping kulture u Federaciji BiH - po 6 istraživanih kriterijima

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika ima 37 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru grupirali smo ih po sljedećim kategorijama:

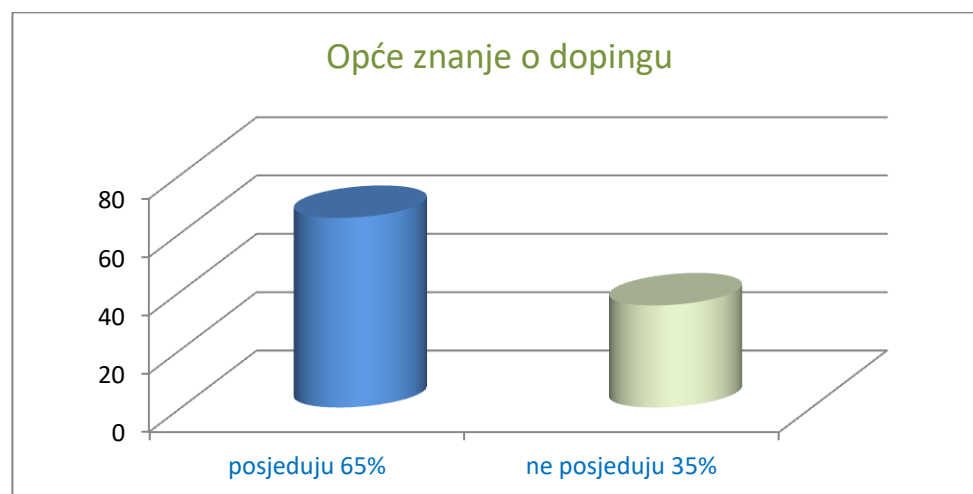
- Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat odgovora koji pokazuju da ispitanici posjeduju osnovno znanje o dopingu iznosi 65%, dok 35% ne posjeduju osnovna znanja.

Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika, o poznavanju ove teme tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili (tzv. „pozitivni indikator“), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikator“).

	SET- A OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
FEDERACIJA BiH	35%	65%	100.0%

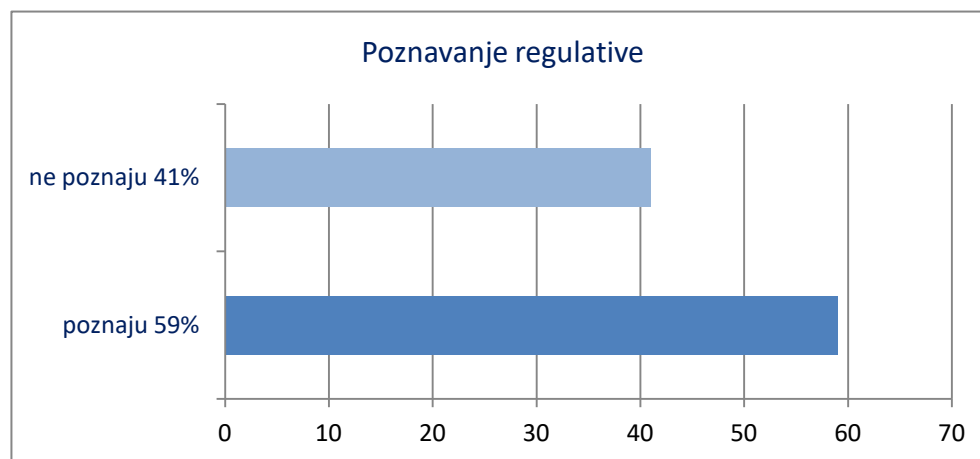
B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji "B" (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 59% tačnih odgovora, dok ih je netačno odgovorilo 41%.

Negativni indikatori:

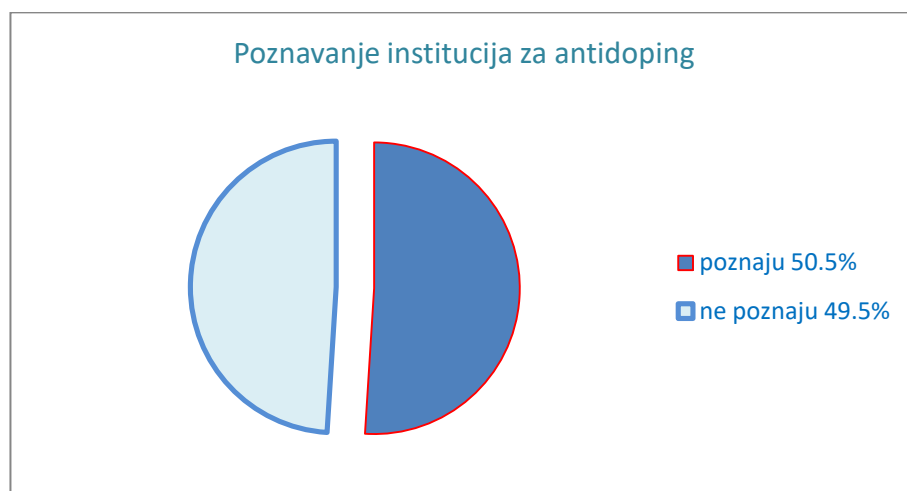
- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kroz pitanja broj 4, i pitanja broj 15. U oba slučaja ispitanici su imali nizak procenat tačnih odgovora.

	SET- B		
	POZNAVANJE REGULATIVE		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
FEDERACIJA BiH	41%	59%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

Osnovna *znanja o institucijama* koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH iskazana su kroz pitanja u kategoriji "C" (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi **50.5%** tačnih i **49.5%** netačnih odgovora.

	SET- C		
	POZNAVANJE ANTIDOPING INSTITUCIJA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
FEDERACIJA BiH	49.5%	50.5%	100.0%

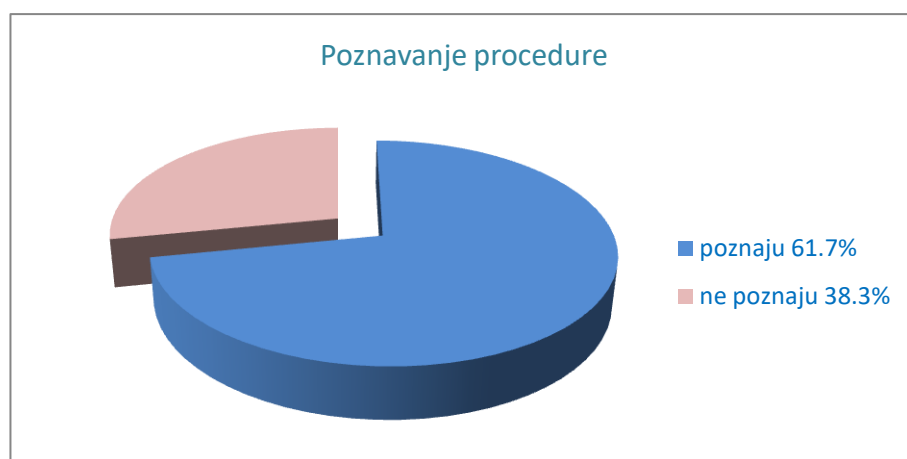
D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja trebaju dati odgovor o tome koliko sportisti i sportski radnici poznaju *procedure* prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi **61.7%** tačnih i **38.3%** netačnih odgovora, što ukazuje na postojanje vidljivog prostora za unapređenje u budućim edukacijama.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja *procedura* prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 15. pitanja; 22. pitanja i 24. pitanja sa procentom tačnosti ispod 50%.

	SET- D		
	POZNAVANJE PROCEDURA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
FEDERACIJA BiH	38.3%	61.7%	100.0%

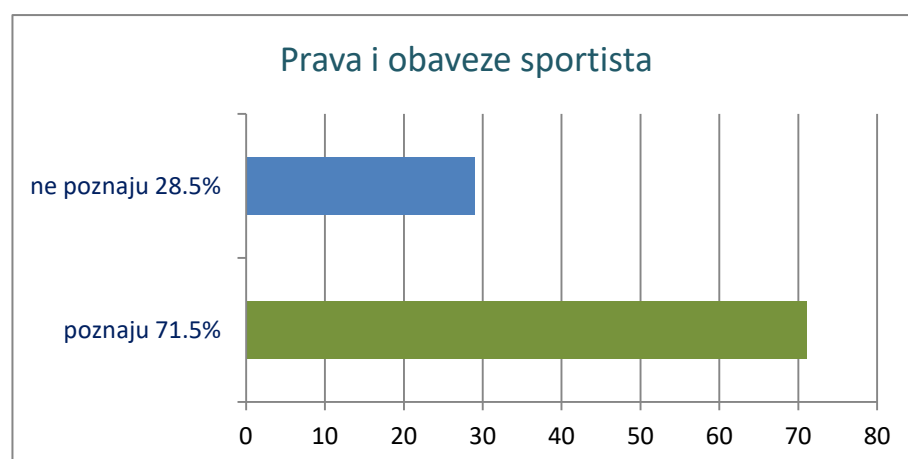

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti i u kojem obimu posjeduju znanja o *pravima i obavezama* u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: **71.5%** ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok **28.5%** ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole ukazuje na potrebu da se kontinuirano radi na edukaciji sportista u cilju ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture.

	SET- E		
	POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA SPORTISTA		
	NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
FEDERACIJA BiH	28.5%	71.5%	100.0%

F) Korištenje suplemenata

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su pitanja koja imaju za cilj doći do podataka o tome u kojoj mjeri sportisti koriste *suplemente/proizvode*, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, **62.3%** ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili zabranjene proizvode, dok **37.7%** ispitanika povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

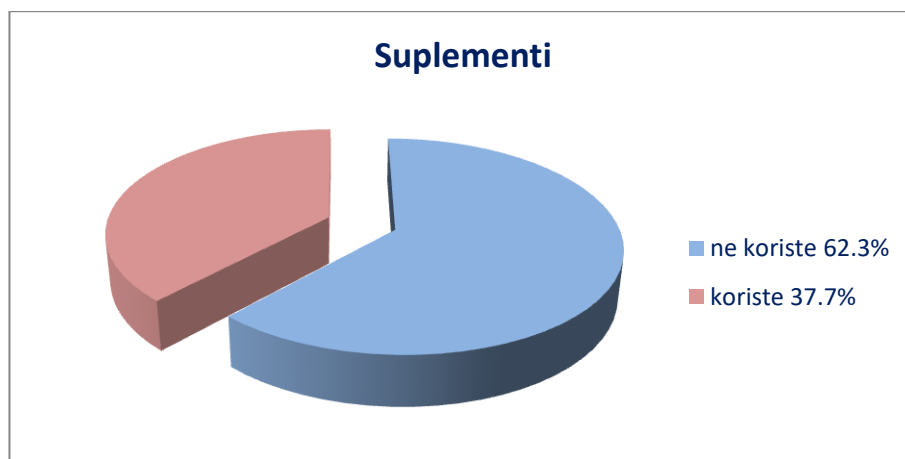
Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

Preporuka: U budućim edukativnim programima potrebno je posvetiti veću pažnju ovom pitanju, a u cilju razvijanja svijesti kod sportista o nedozvoljenim proizvodima i tvarima koje urušavaju etiku i „uzvišenost“ sporta.

Negativni indikatori:

- Pitanje 12. (koje se odnosi na korištenje nekih od vrsta suplemenata) pokazuje da 47.8% ispitanih nikada nije koristilo suplemente ili zabranjene proizvode u cilju poboljšanja sportske izvedbe, dok 52.2% je ih povremeno koristilo.

	SET- F KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
	KORISTE	NE KORISTE	TOTAL
FEDERACIJA BiH	37.7% - koristi suplemente	62.3% - ne koristi suplemente	100.0%

Kanton Sarajevo

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Kanton Sarajevo

Ukupno pokazano znanje: 62.7 %

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici za Kanton Sarajevo

Veličina uzorka: 20 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

- Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

Rezime ankete – Kanton Sarajevo

Tabela br. 4

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o dopingu	72.0%	28.0%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	64.7 %	35.3%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	59.8 %	40.2%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	72.8%	27.2%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	78.9%	21.1%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	58.9 %- ne koristi suplemente	41.1%- koristi suplemente
	TOTAL	67.9%	32.1%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika ima 36 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru grupirali smo ih po sljedećim kategorijama:

- g) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- h) Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- i) Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- j) Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- k) Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- l) Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

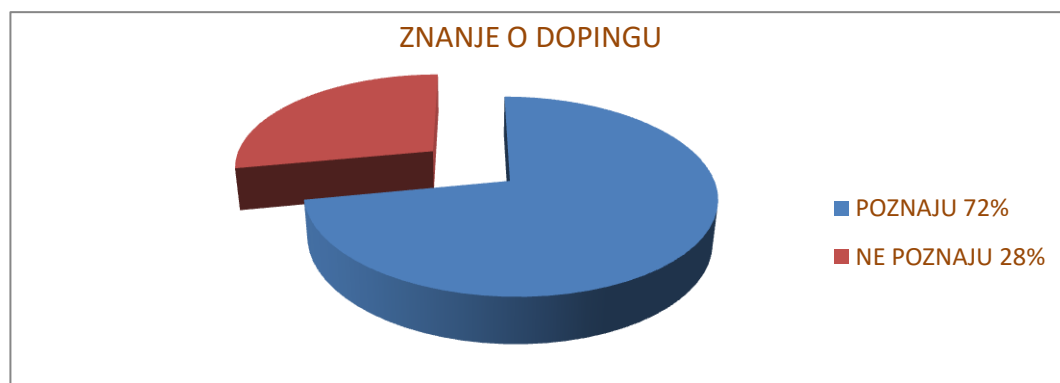
A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 72.0%, dok 28.0% je bilo netačnih odgovora. Prema iskazanim rezultatima možemo konstatirati da ispitanici posjeduju dosta solidno znanje o dopingu. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili (tzv. „pozitivni indikator“), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikator“).

Pozitivni indikator: pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti su: pitanje broj 1. (97.0%), pitanje broj 10. (93.2%), pitanje broj 25. (91.0%) i pitanje 26. (96.2%).

Negativni indikator: pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti su: pitanje broj 13. (13.5%) i pitanje 29. (51.9%).

		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Kanton	KS	28%	72%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji "B" (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 64.7% tačnih odgovora, dok ih je netačno odgovorilo 35.3%.

Preporuka: Navedeni procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista od strane Agencije.

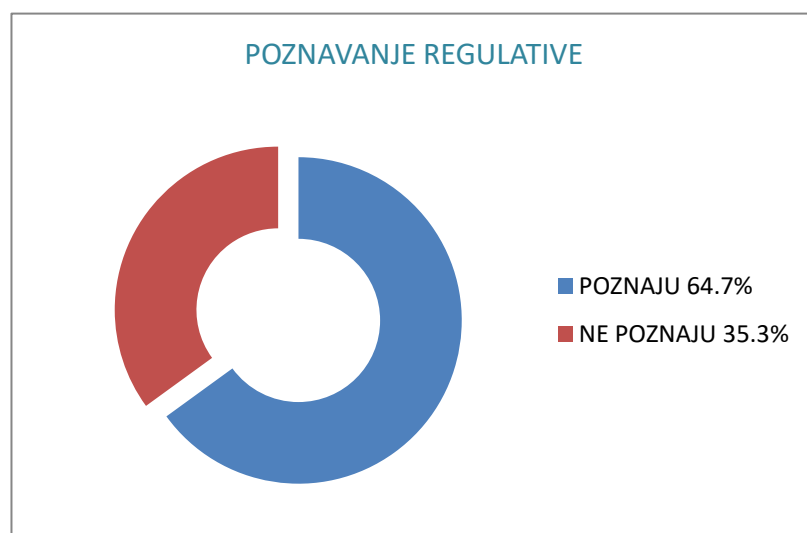
Pozitivni indikatori:

- pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti je pitanje broj 5, na koje su ispitanici odgovorili sa 94.0% tačnosti.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kroz pitanja broj 4, i pitanja broj 15. U prvom slučaju, kod pitanja broj 4. ispitanici su imali svega 14.3% tačnih odgovora, dok kod pitanja broj 15. Tačnost je iznosila 49.6%.

		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Kanton	KS	35.3%	64.7%	100.0%

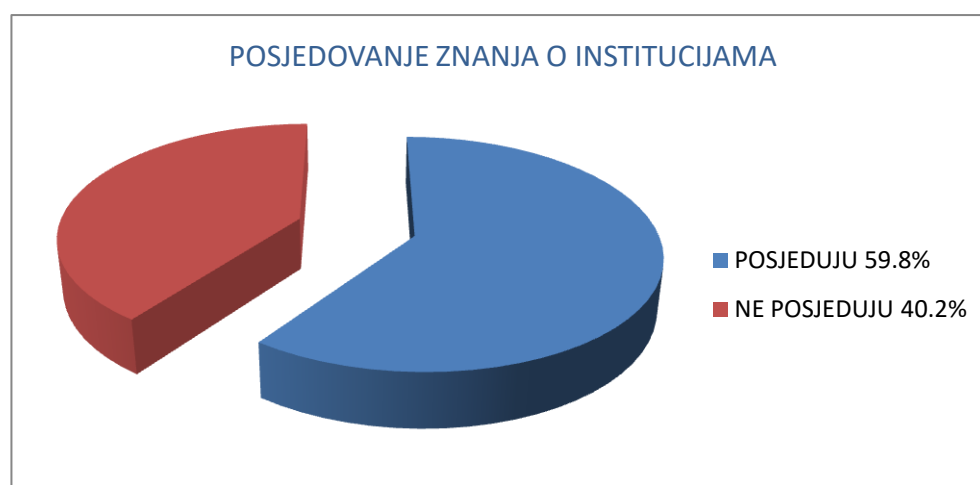

C) Poznavanje institucija za antidoping

Osnovna znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH sadržana su kroz pitanja u kategoriji "C" (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 59.8 % tačnih i 40.2% netačnih odgovora.

Preporuka: Prostor za unapređenje u ovoj oblasti je jasno vidljiv, što treba biti predmetom budućih edukacija sportista.

		SET- C		
		POSJEDOVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Kanton	KS	40.2%	59.8%	100.0%

D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja trebaju dati odgovor o tome koliko sportisti i sportski radnici poznaju **procedure** prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi 72.8% tačnih i 27.2% netačnih odgovora, što u biti predstavlja zadovoljavajući rezultat sa vidljivim prostorom za unapređenje u budućim edukacijama.

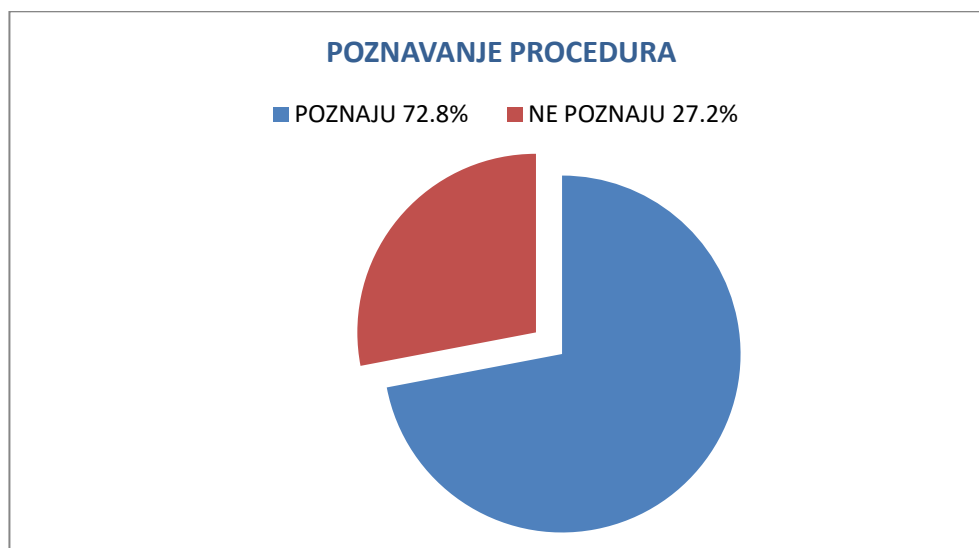
Pozitivni indikatori:

- Visok stepen tačnosti iskazan je kod pitanja 6. (95.5%); 14. (90.2%) i kod 20. pitanja (93.2%).

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja *procedura* prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 15. i 24. pitanja. U prvom slučaju, ispitanici su imali 49,62%, dok u drugom bilo je 45.11% tačnih odgovora.

		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Kanton	KS	27.2%	72.8%	100.0%

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

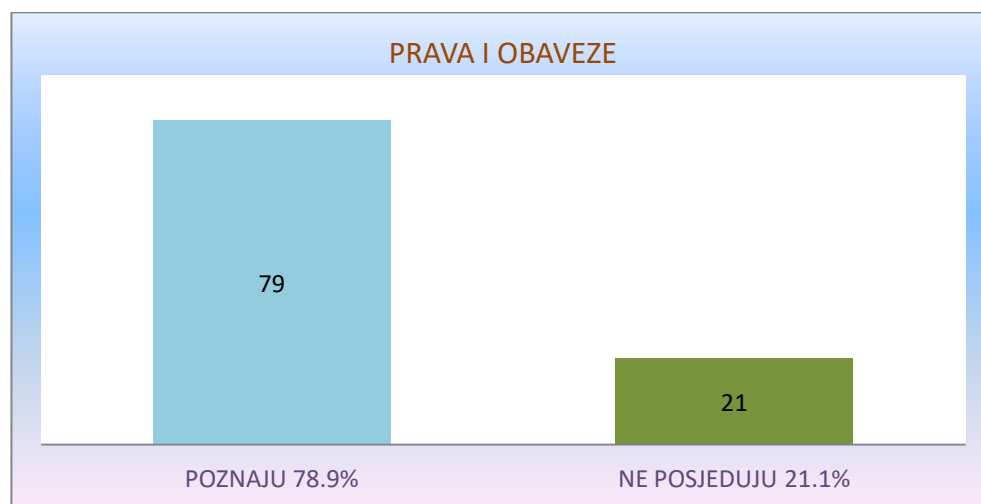
Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti i u kojem obimu imaju znanja o **pravima i obavezama** u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 78.9% ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 21.1% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iako iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole je dosta dobar, zbog važnosti ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati znanja iz ove kategorije pitanja, što se postiže kvalitetnim edukacijskim pristupom.

Pozitivni indikatori:

- Procenat tačnosti kod pitanja 20. iznosi 93.2%.

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Kanton	KS			100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su pitanja koja imaju za cilj doći do podataka o tome u kojoj mjeri sportisti koriste *suplemente/proizvode*, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 58.9% ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili zabranjene proizvode, dok 41.1% ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

Preporuka: U budućim edukativnim programima potrebno je posvetiti veću pažnju ovom pitanju, a u cilju razvijanja svijesti kod sportista o nedozvoljenim proizvodima i tvarima koje urušavaju etiku i „uzvišenost“ sporta.

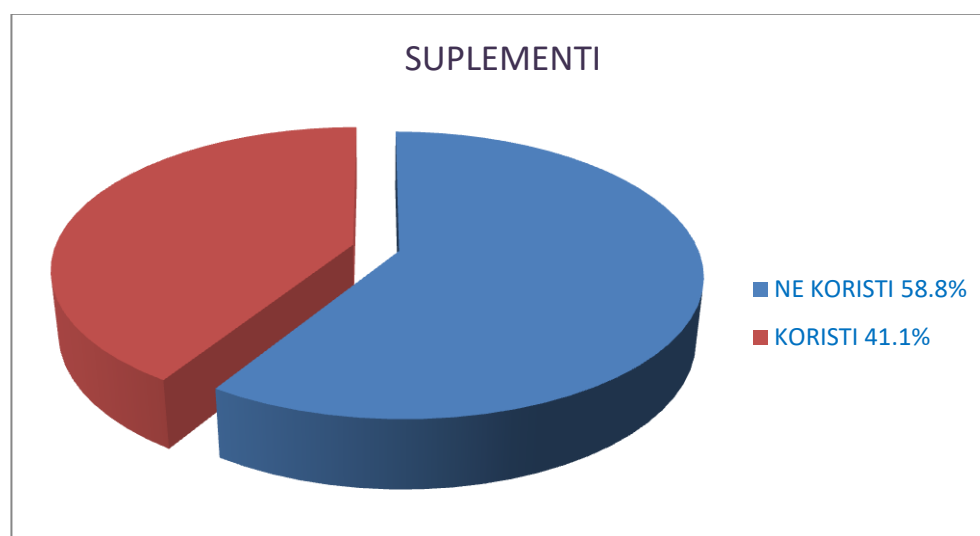
Pozitivni indikatori:

- Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

- Pitanje 12. (koje se odnosi na korištenje nekih od vrsta suplemenata) pokazuje da 58.9% ispitanih nikada nije koristilo suplemente ili zabranjene proizvode u cilju poboljšanja sportske izvedbe, dok 41.1% je ih povremeno koristilo.

		SET- F KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
Kanton	KS	41.1%	58.8%	100.0%

TUZLANSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: Stanje u oblasti dopinga u Tuzlanskom kantonu

Ukupno pokazano znanje: 62.8%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici TK-a

Veličina uzorka: 179 ispitanika

Metodologija istraživanja: Metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (ispitanik se odlučuje za jedan od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole su dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Dali sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Tuzlanski kanton

Tabela br. 5

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
1.	Opće znanje o dopingu	60.5%	39.5%
2.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	53.3%	46.7%
3.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	57.3%	42.7%
4.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	65%	35%
5.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	73.1%	26.9%
6.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	67.6 %- ne koristi suplemente	32.4%- koristi suplemente
	TOTAL	62.8%	37.2%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 179 ispitanika). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su slijedeće kategorije:

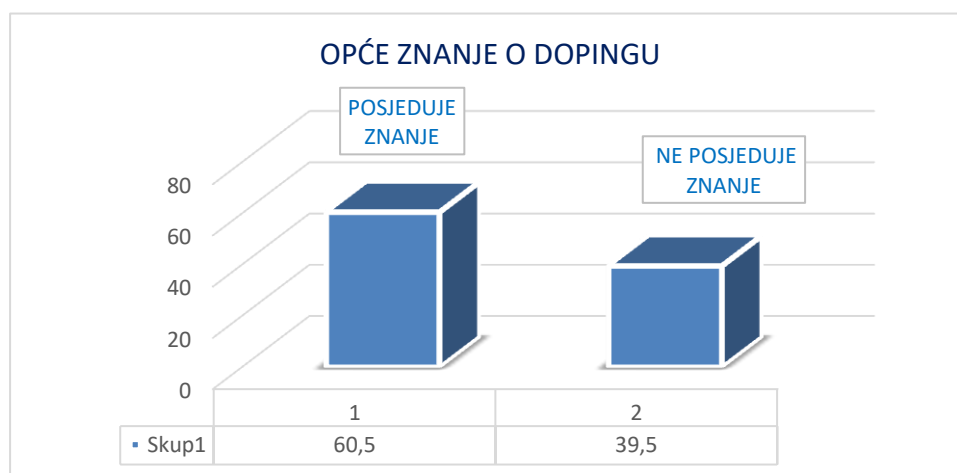
- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanje koje se odnosi na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji A) imaju za cilj utvrditi nivo znanja o dopingu kod ispitanika, a rezultati ankete pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora iznosio 60,5%, odnosno 39,5% netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme, tako da imamo pitanja na koje su ispitanici preko 90% tačno odgovorili, ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa 3,9% tačnosti (npr. pitanje pod rednim brojem 13).

Negativni indikator: pitanje na koje su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti je pitanje broj 13. (3.9% tačnosti).

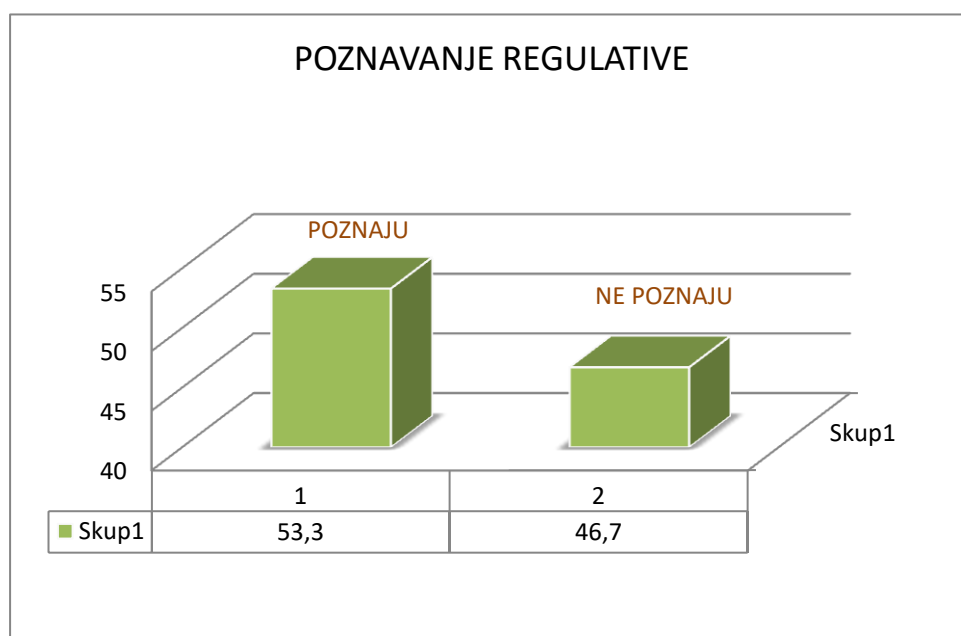
		SET - A		
		OPĆE ZNANJE O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Row N %		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	39.5%	60.5%	100.0%

B) *Poznavanje regulative*

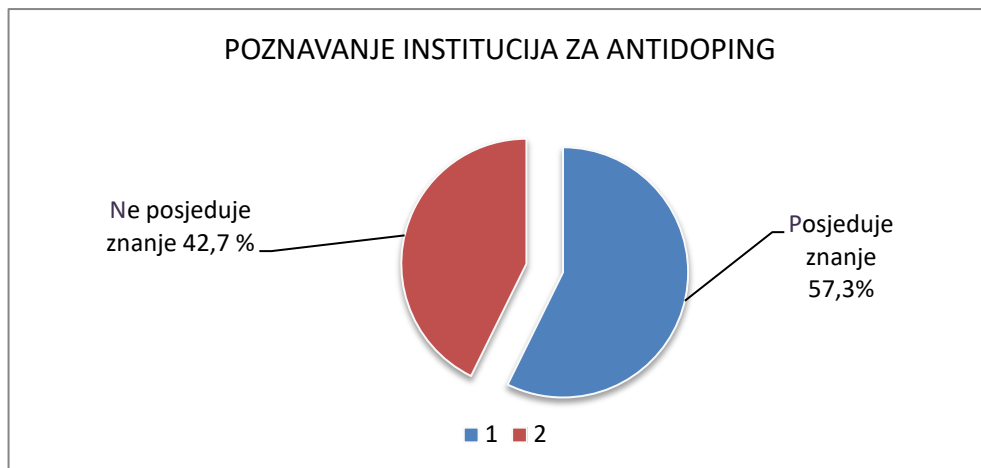
U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidopingu u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 53,3% ponudili tačne odgovore, dok 46,7% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

		SET-B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	46.7%	53.3%	100.0%

C) *Poznavanje institucija za antidoping*

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 57,3% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 42,7% ne posjeduju dovoljno ta znanja.

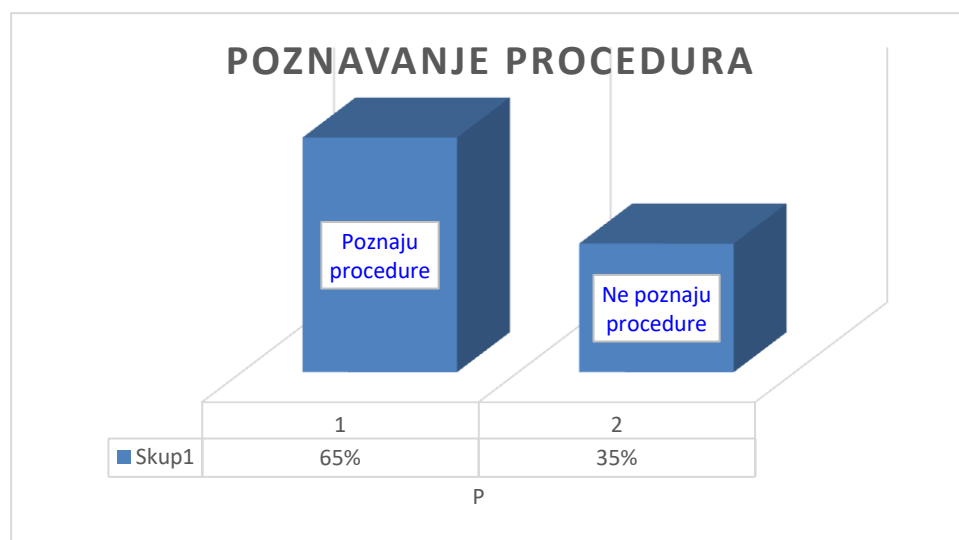
		SET-C		
		POZNAVANJE PROCEDURA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	35.4%	64.6%	100.0%

D) Poznavanje procedura

U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 64,6% tačno na odgovore, dok njih 35,4% je netačno odgovorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

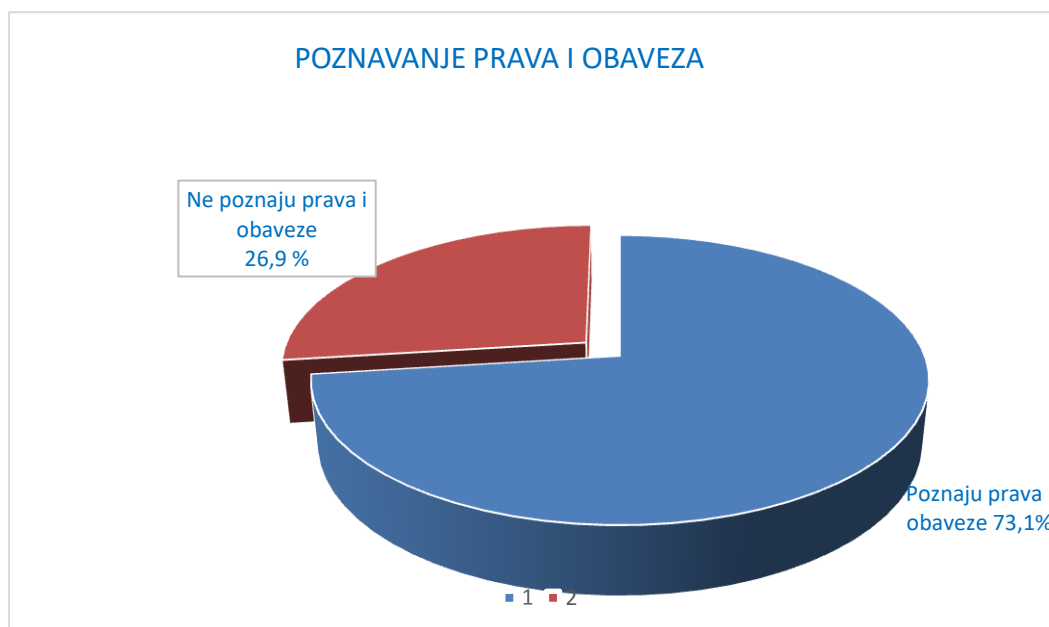
		SET-D		
		POZNAVANJE PROCEDURA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	35.4%	64.6%	100.0%

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 73,1% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 26,9% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

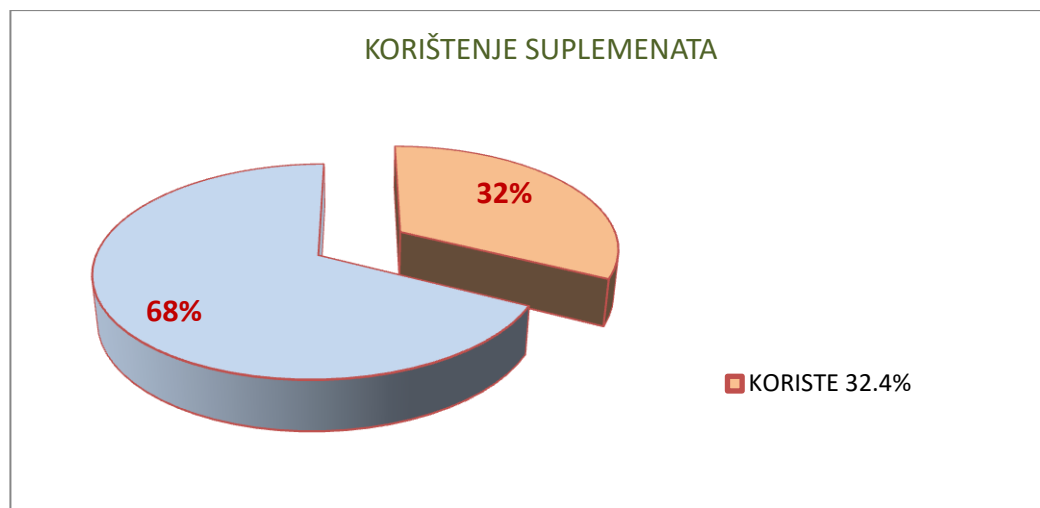
		SET-e		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	26.9%	73.1%	100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti TK- a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 32,4% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein i aminokiseline. S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 67,6 % .

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET-F KORIŠTENJE SUPLEMENATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	TK	32,4%	67,6%	100%

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: Stanje u oblasti dopinga u Zeničko-dobojskom kantonu

Ukupno pokazano znanje: 54.9%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici ZDK-a

Veličina uzorka: 110 ispitanika

Metodologija istraživanja: Metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (ispitanik se odlučuje za jedan od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole su dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Dali sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Zeničko-dobojski kanton

Tabela br. 6

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o doping	56%	44%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	53.7%	46.3%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	43.1%	56.9%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	53.5%	46.5%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	73.1%	26.9%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	50 %- ne koristi suplemente	50%- koristi suplemente
	TOTAL	54.9%	45.1%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

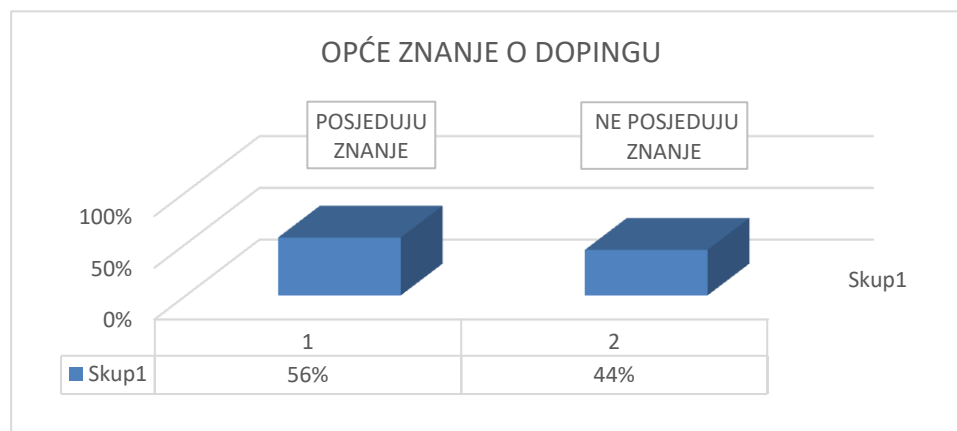
Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 110 osoba). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su sljedeće kategorije:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanje koje se odnosi na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji a), koja imaju za cilj utvrditi nivo znanja o dopingu kod ispitanika pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora 56,%, odnosno 44% netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme. Samo na pitanje broj 1. ispitanici preko 90% tačno su odgovorili, dok su na neka pitanja odgovori tačno i netačni bili približni (npr. na pitanje pod rednim brojem 8. 51,7% odgovorilo sa tačno dok je 48,3% odgovorilo netačno, dok je na pitanje broj 9. tačno odgovorilo 55,2 % ispitanika a netačno 43,1%, 1,7% ispitanika nije dalo nijedan odgovor).

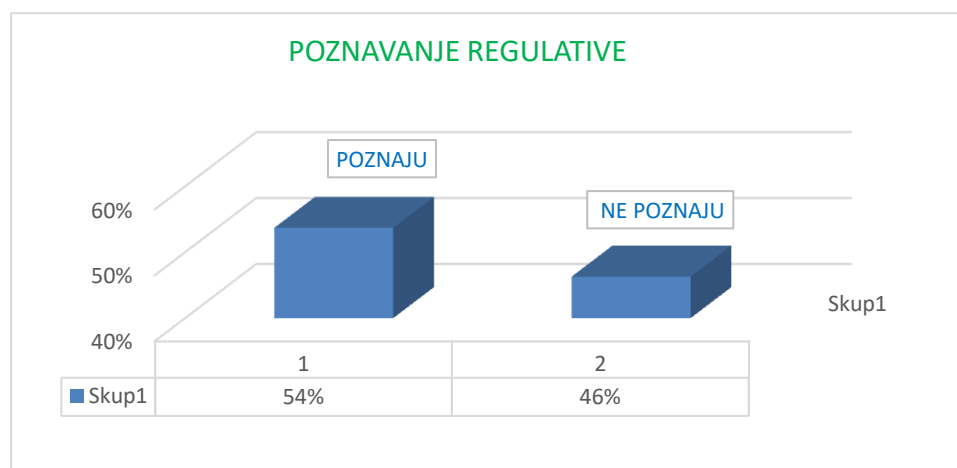
		SET-A		
		OPĆE ZNANJE O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZDK	44.0%	56.0%	100.0%

B) *Poznavanje regulative*

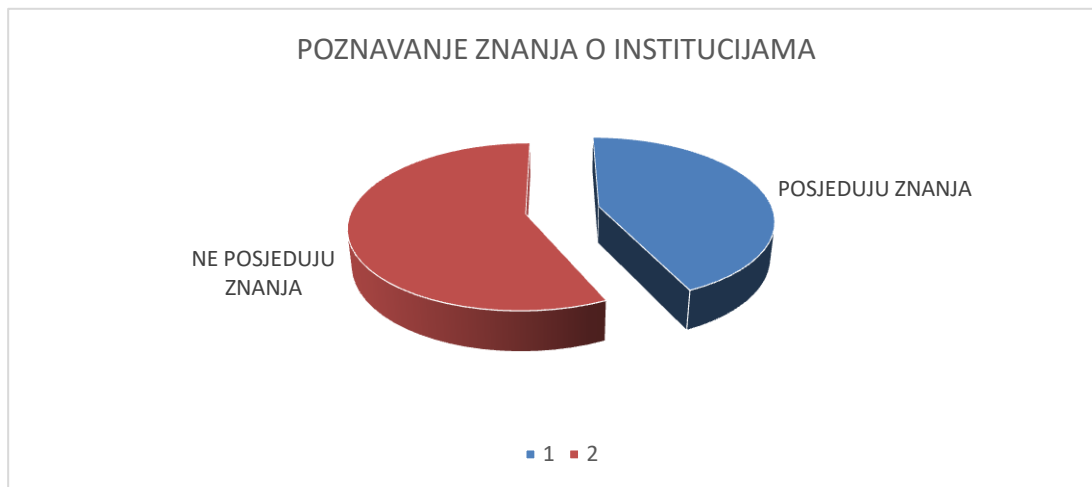
U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidoping u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 53,7% ponudili tačne odgovore, dok 46,3% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

		SET-B			
		POZNAVANJE REGULATIVE			
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL	
		Row N %	Row N %	Row N %	
Kanton	ZDK	46.3%	53.7%	100.0%	

C) *Poznavanje institucija za antidoping*

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 43,1% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 56,9% ne posjeduju dovoljno ta znanja.

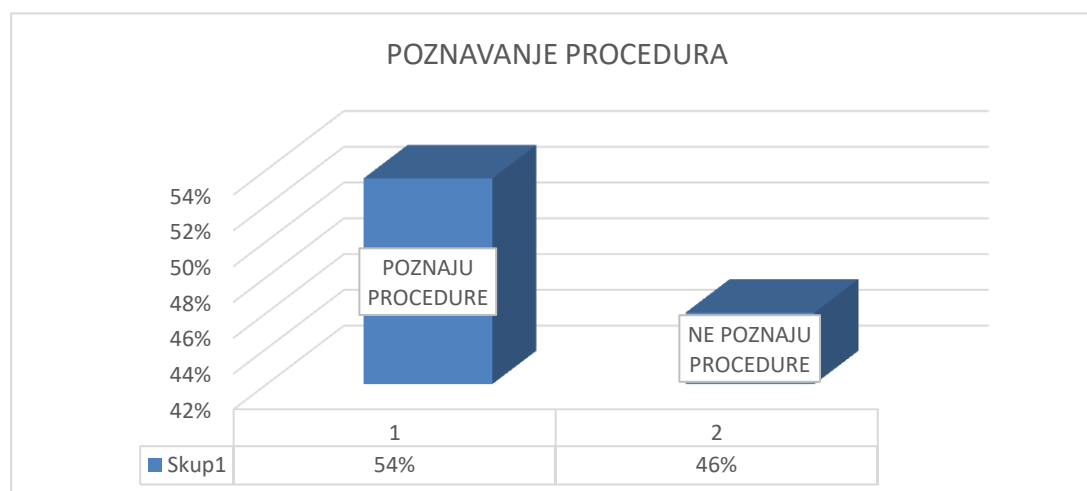
		SET-C		
		ZNAJANJE O INSTITUCIJAMA ZADUŽENE ZA OBLAST ANTIDOPINGA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZDK	56.9%	43.1%	100.0%

D) Poznavanje procedura

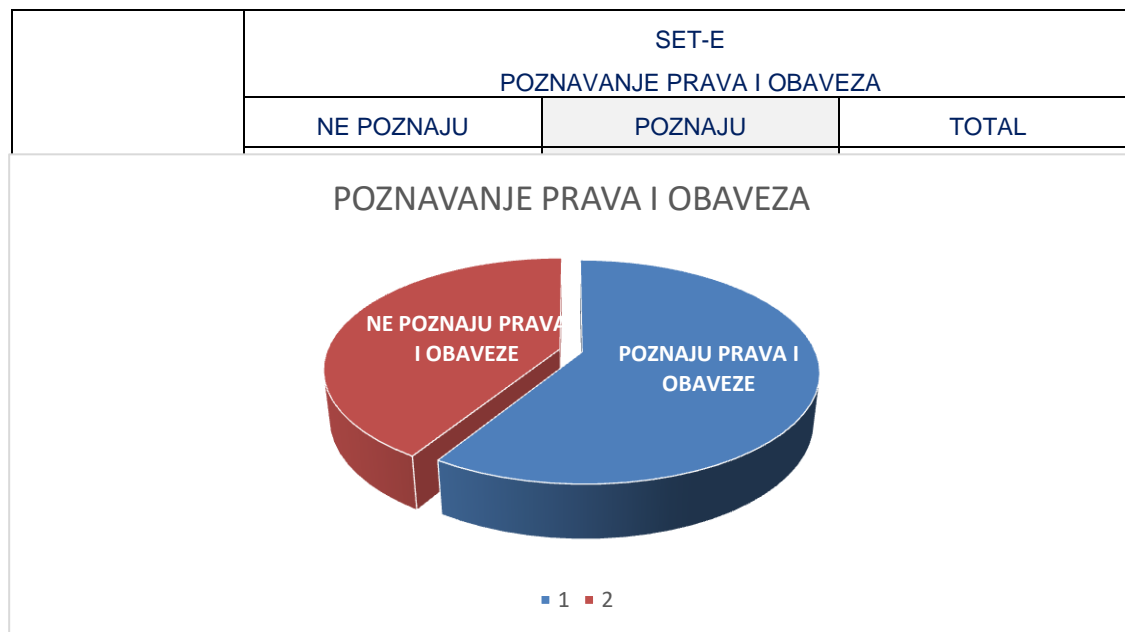
U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 53,5% tačno na odgovore, dok njih 46,5% je netačno odgovorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

		SET-D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU ANTIDOPING KONTROLE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZDK	46.5%	53.5%	100.0%

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

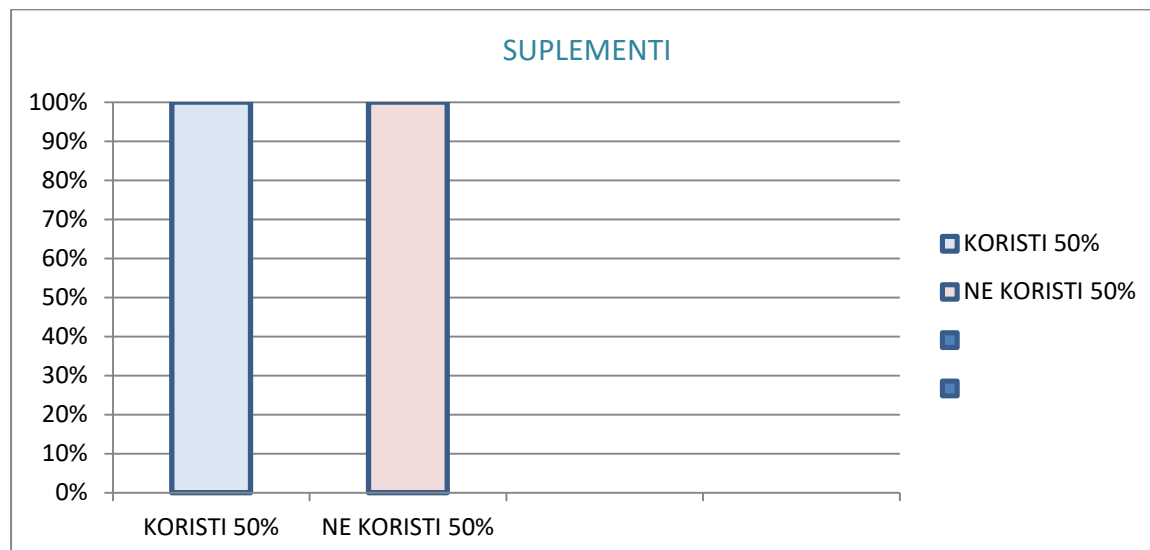
Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 73,1% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 26,9% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti ZDK- a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 50% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein i aminokiseline. S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 50 %.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET-F		
		KORIŠTENJE SUPLEMENATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZDK	50%	50%	100.0%

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: *Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine*

Tema istraživanja: Stanje u oblasti dopinga za Hercegovačko-neretvanski kanton

Ukupno pokazano znanje: 54.9%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici HNK-a

Veličina uzorka: 129 ispitanika

Metodologija istraživanja: Metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole s u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Dali sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Hercegovačko-neretvanski kanton

Tabela br. 7

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o doping	58.8%	41.2%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	55.7%	44.3%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	55.8%	44.2%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	60.2%	39.8%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	64.6%	35.4%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	72.5 %- ne koristi suplemente	27.5%- koristi suplemente
	TOTAL	61.2%	38.8%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

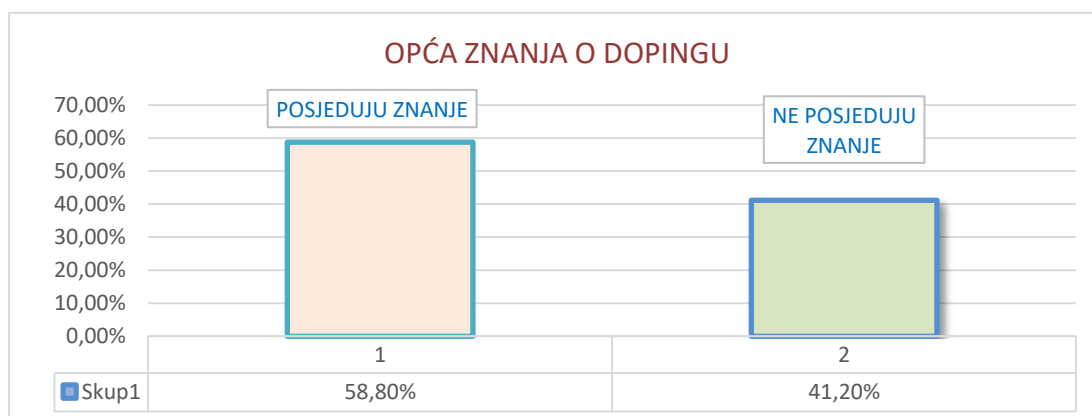
Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 129 osoba). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su slijedeće kategorije:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanje koje se odnosi na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji a), koja imaju za cilj utvrditi nivo znanja o dopingu kod ispitanika pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora 58,8%, odnosno 41,2 % netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme.

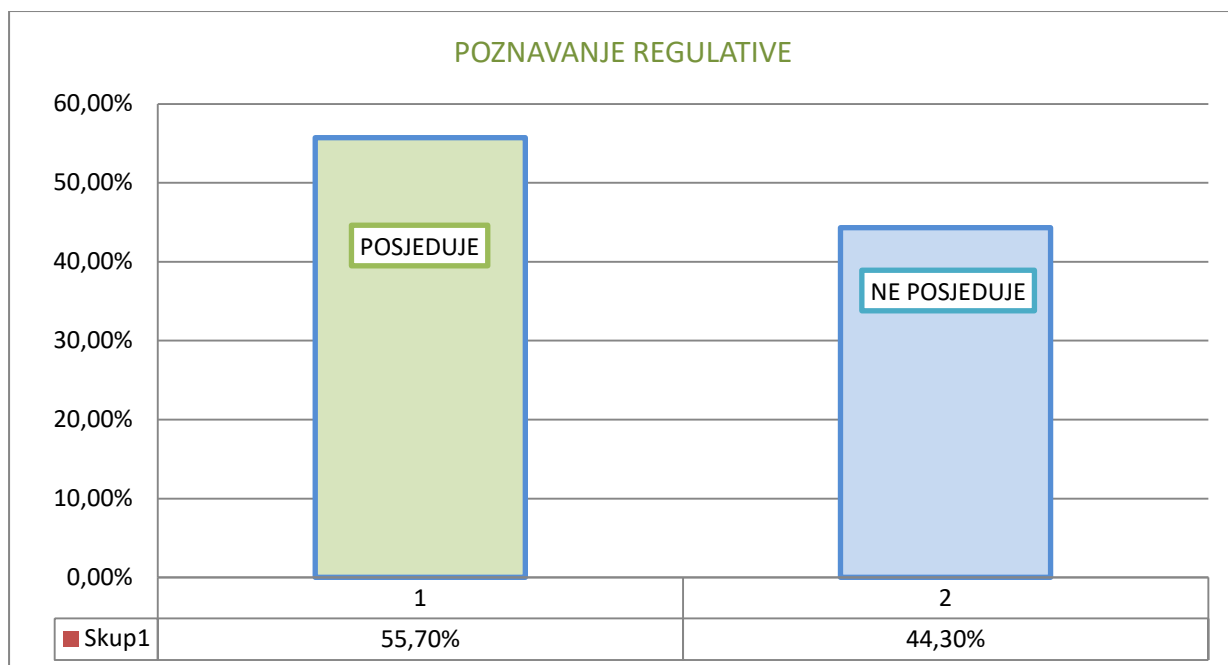
		SET-A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	41.2%	58.8%	100.0%

B) Poznavanje regulative

U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidopingu u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 55,7% ponudili tačne odgovore, dok 44,3% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

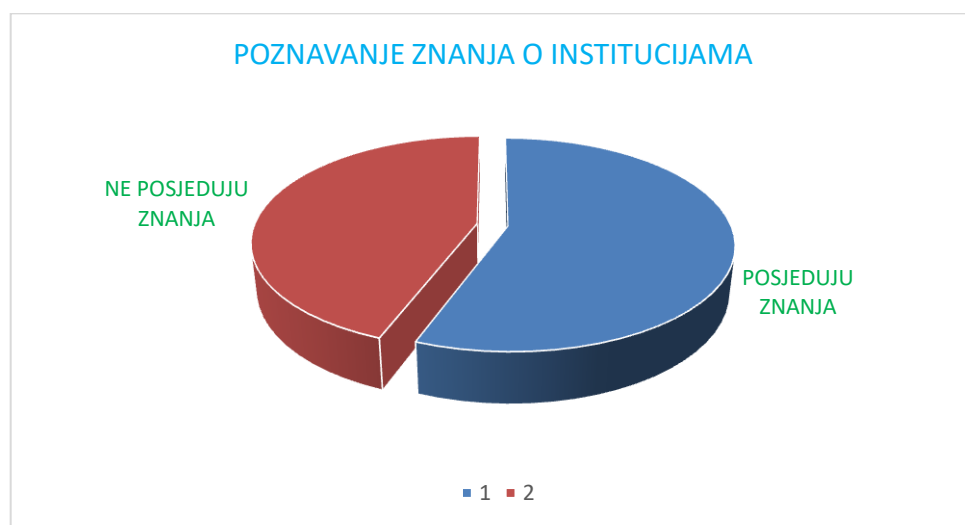
		SET-B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	44.3%	55.7%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 55,8% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 44,2% ne posjeduju dovoljno ta znanja.

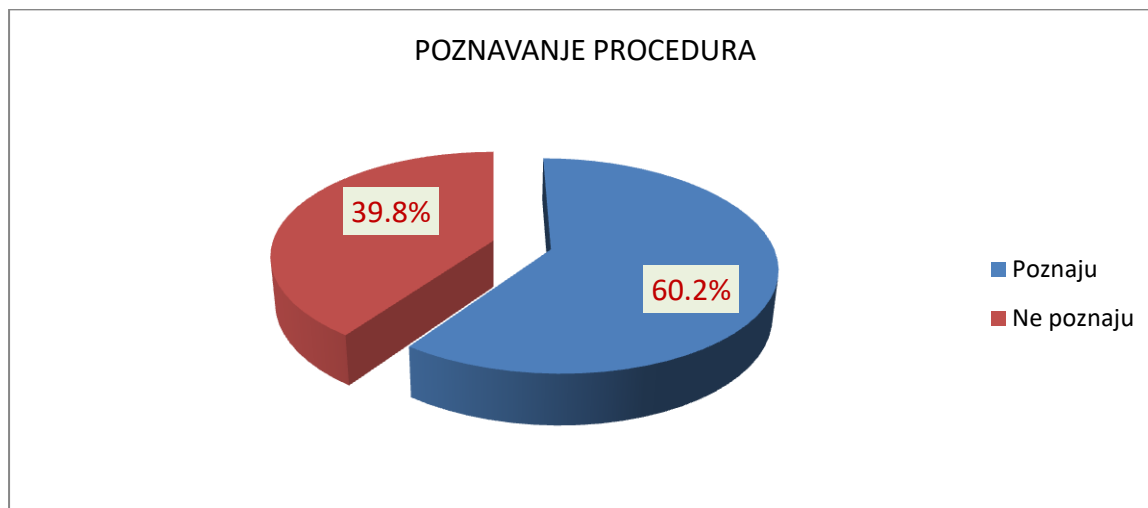
		SET-C		
		POZNAVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	44.2%	55.8%	100.0%

D) Poznavanje procedura

U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 60,2% tačno na odgovore, dok njih 39,8% je netačno odgovorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

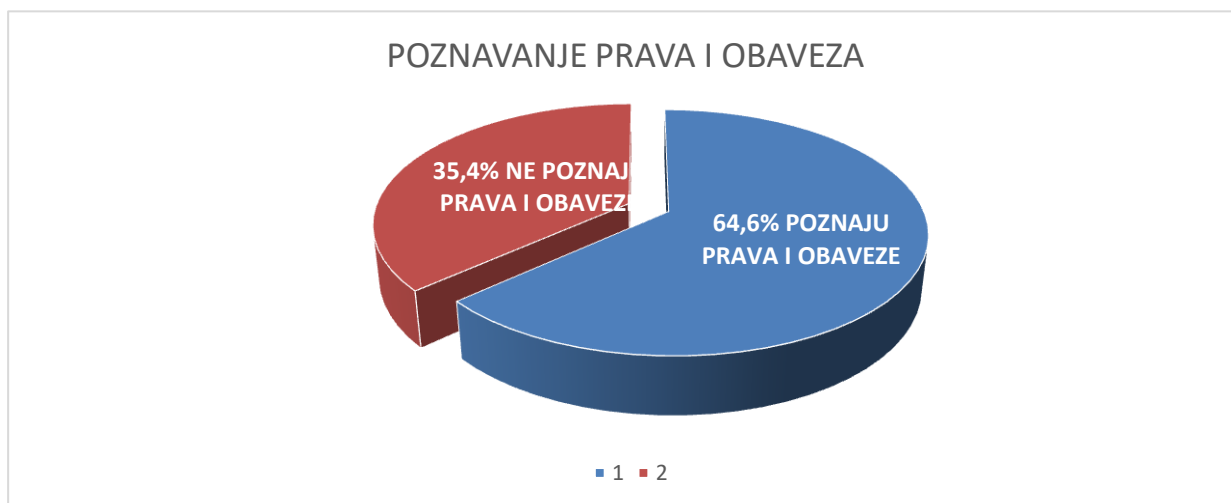
		SET-D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	39.8%	60.2%	100.0%

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 64,6% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 35,4% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

		SET-E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	35.4%	64.6%	100.0%

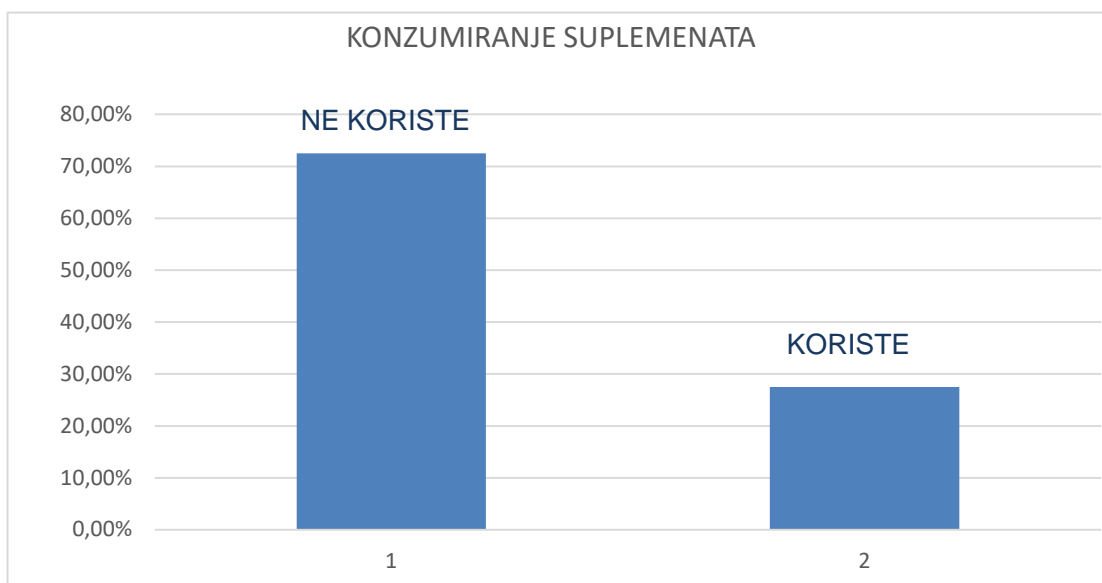

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. i 34. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti HNK- a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 27,5% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein (15%) i aminokiseline (5,8%). S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 72,5%.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET-F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНАТА		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	HNK	27.5%	72.5%	100.0%

ZAPADNO-HERCEGOVAČKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Zapadno-hercegovački kanton

Ukupno pokazano znanje: 50.5%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici ZHK-a

Veličina uzorka: 61 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole su dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Zapadno-hercegovački kanton

Tabela br. 8

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o dopingu	48%	52%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	47.6%	52.4%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	34.3%	65.7%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	52.9%	47.1%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	65.7%	34.3%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	54.9%- ne koristi suplemente	45.1%- koristi suplemente
	TOTAL	50.5%	49.5%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

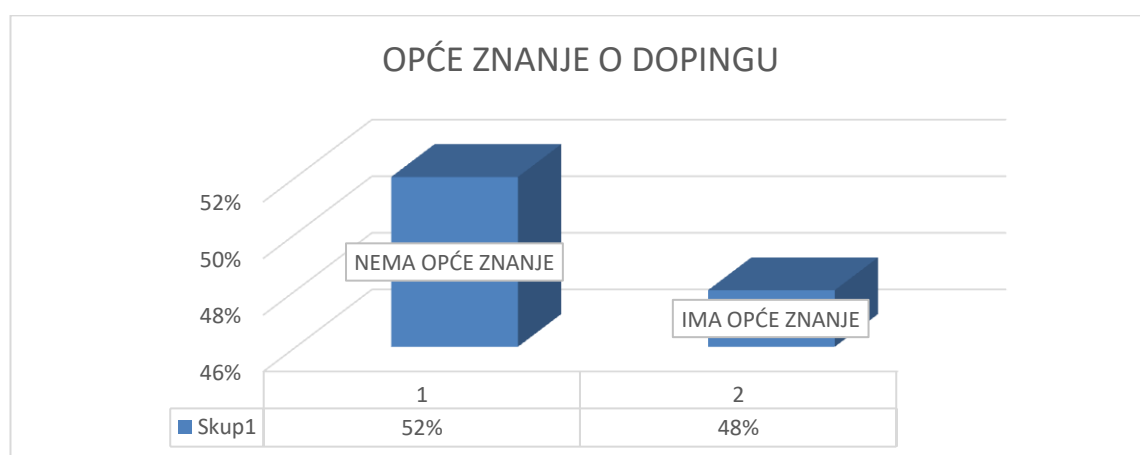
Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 61 osoba). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su slijedeće kategorije:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanja koje se odnose na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12, 34.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji a), koja imaju za cilj utvrditi nivo znanja o dopingu kod ispitanika, pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora 48%, odnosno 52% netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme.

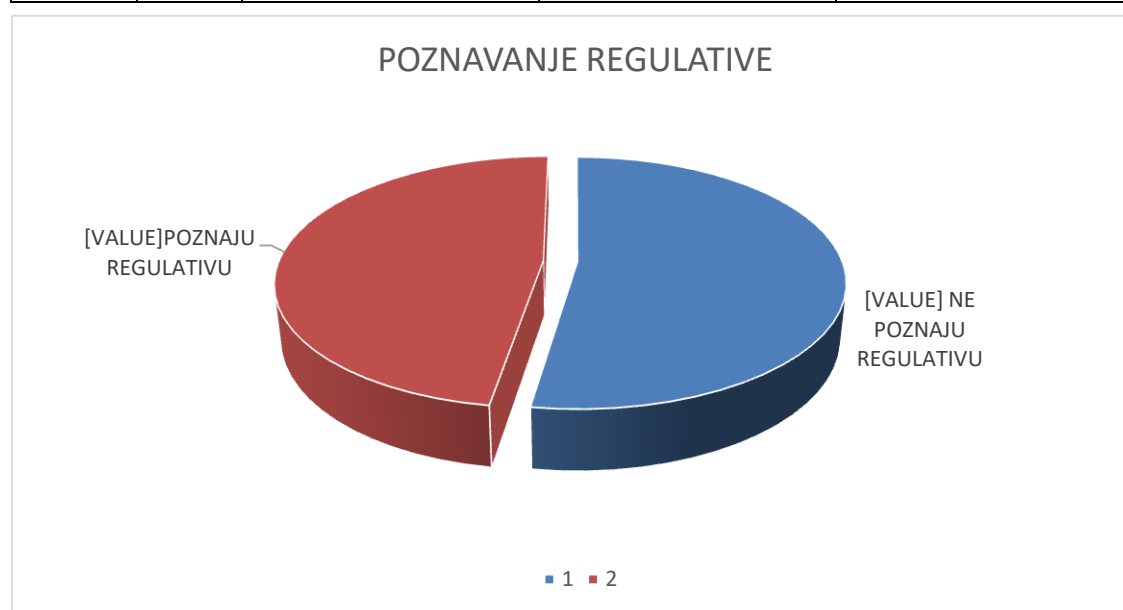
		SET-A		
		OPĆE ZNANJE O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	52.0%	48.0%	100.0%

B) *Poznavanje regulative*

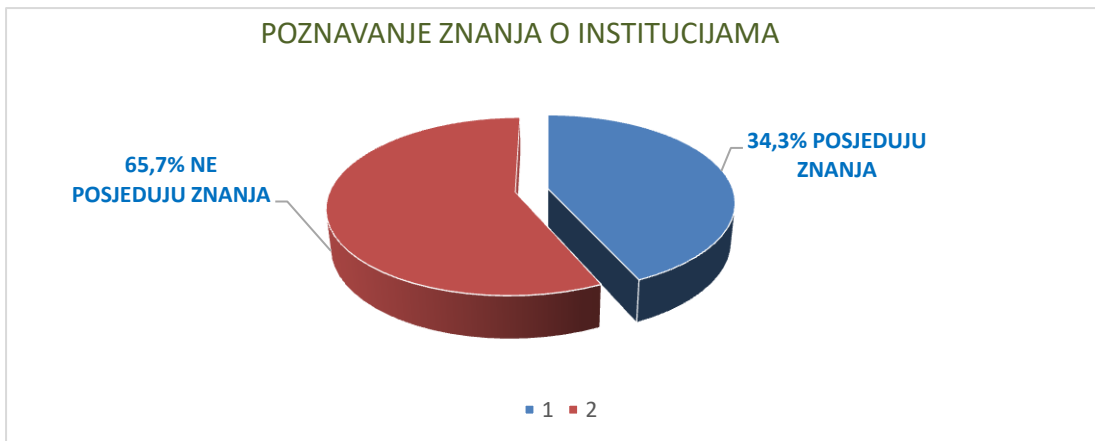
U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidopingu u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 47,6% ponudili tačne odgovore, dok 52,4% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

		SET-B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	52.4%	47.6%	100.0%

C) *Poznavanje institucija za antidoping*

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 34,3% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 65,7% ne posjeduju dovoljno znanja.

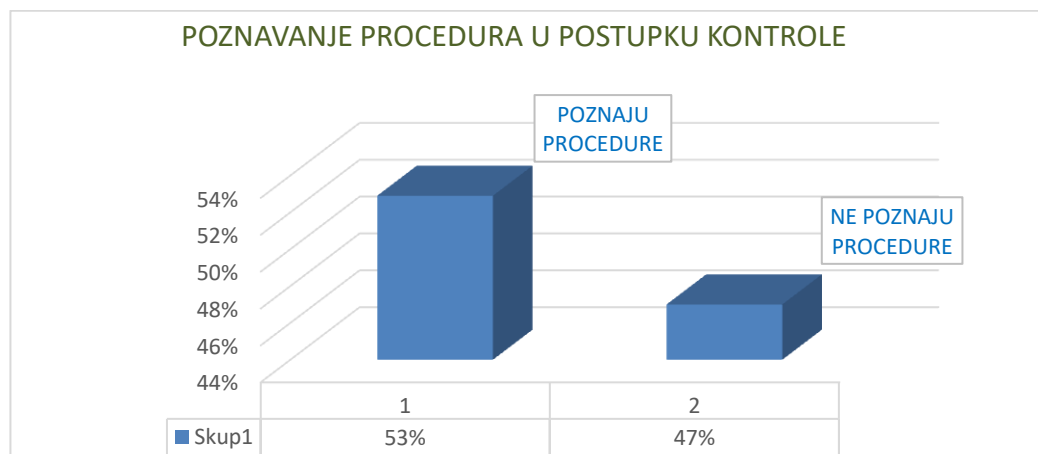
		SET - C		
		ZNAKJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	65.7%	34.3%	100.0%

D) Poznavanje procedura

U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 52,9% tačno na odgovore, dok njih 47,1% je netačno odgovorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

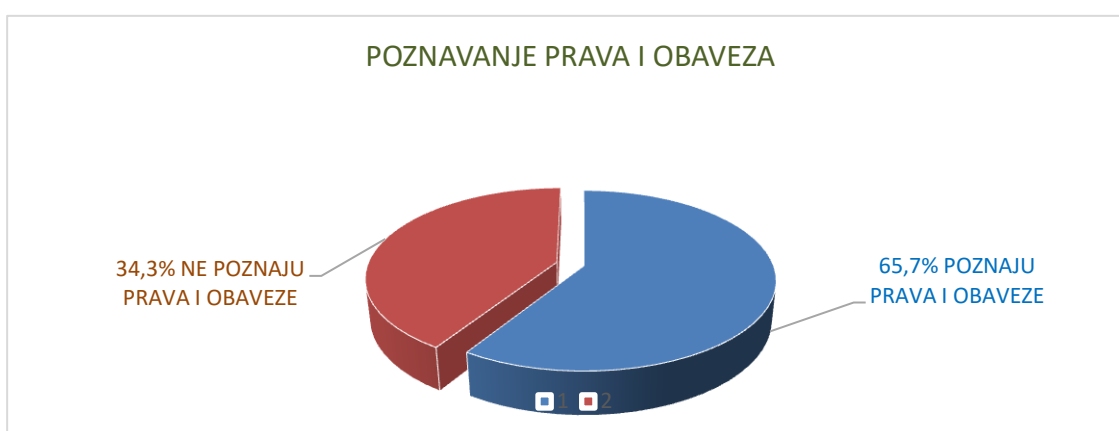
		SET - D		
		POZNAVANJE PROCEDURA POSTUPKA DOPING KONTROLE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	47.1%	52.9%	100.0%

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 65,7% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 34,3% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

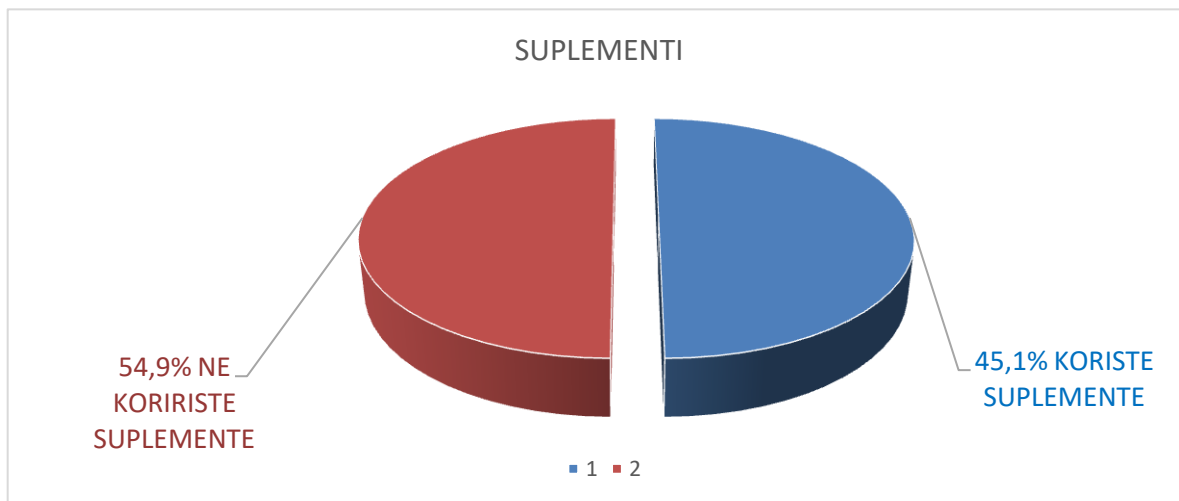
		SET - E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	34.3%	65.7%	100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti ZHK- a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 45,1% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein, aminokiseline i efedrin. S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 54,9 %.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET-F		
		KORIŠTENJE SUPLEMENATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	ZHK	45.1%	54.9%	100.0%

UNSKO-SANSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Unsko-sanski kanton

Ukupno pokazano znanje: 63.5%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici USK -a

Veličina uzorka: 100 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole su dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Dali sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Unsko-sanski kanton

Tabela br. 9

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o doping	74%	26%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	64%	36%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	45%	55%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	62%	38%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	76%	24%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	60%- ne koristi suplemente	40%- koristi suplemente
	TOTAL	63.5%	36.5%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

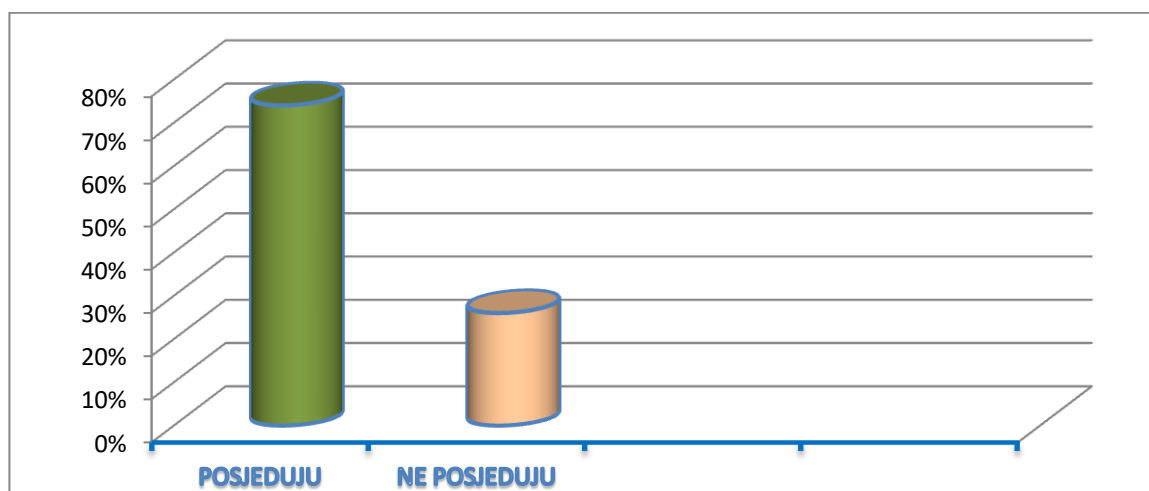
Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 100 osoba). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su slijedeće kategorije:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o doping: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanja koje se odnose na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12, 34.

A) Opće znanje o doping

Set pitanja u kategoriji a), koja imaju za cilj utvrditi nivo znanja o doping kod ispitanika pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora 74%, odnosno 26% netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme, tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili, ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa 9% tačnosti (npr. pitanje pod rednim brojem 9).

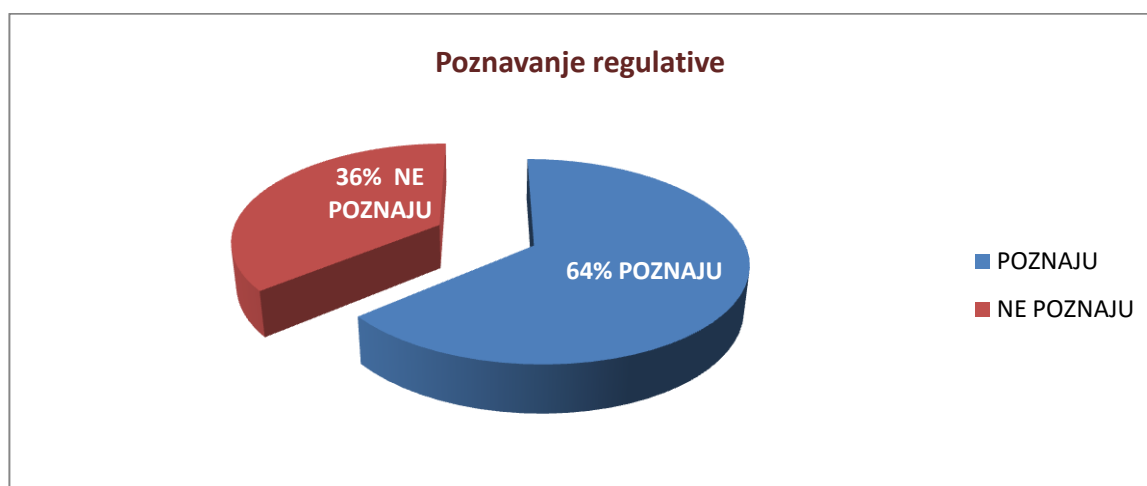
		SET-A		
		OPĆE ZNANJE O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	26%	74%	100.0%

B) Poznavanje regulative

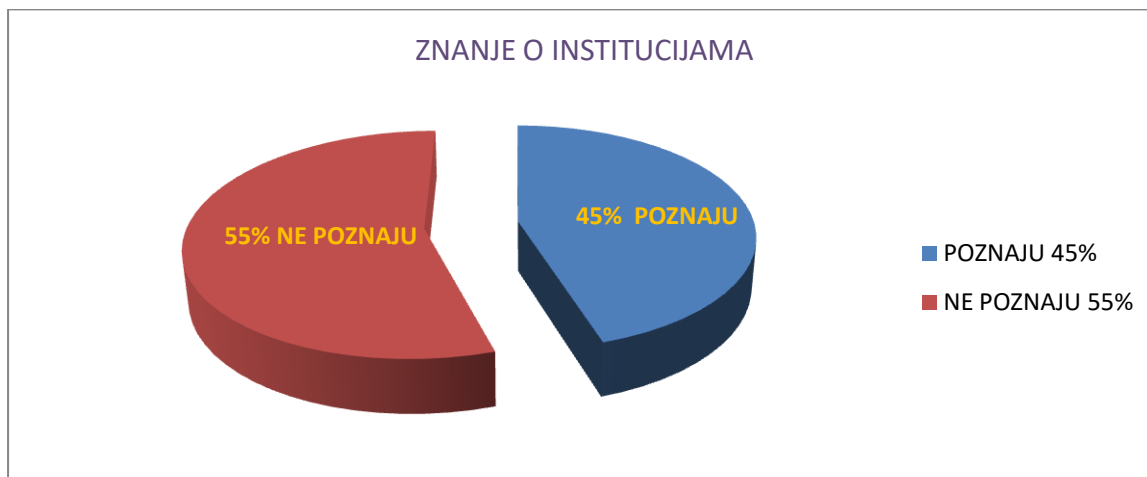
U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidopingu u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 64% ponudili tačne odgovore, dok 36% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

		SET-B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	36%	64%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 45% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 55% ne posjeduju dovoljno ta znanja.

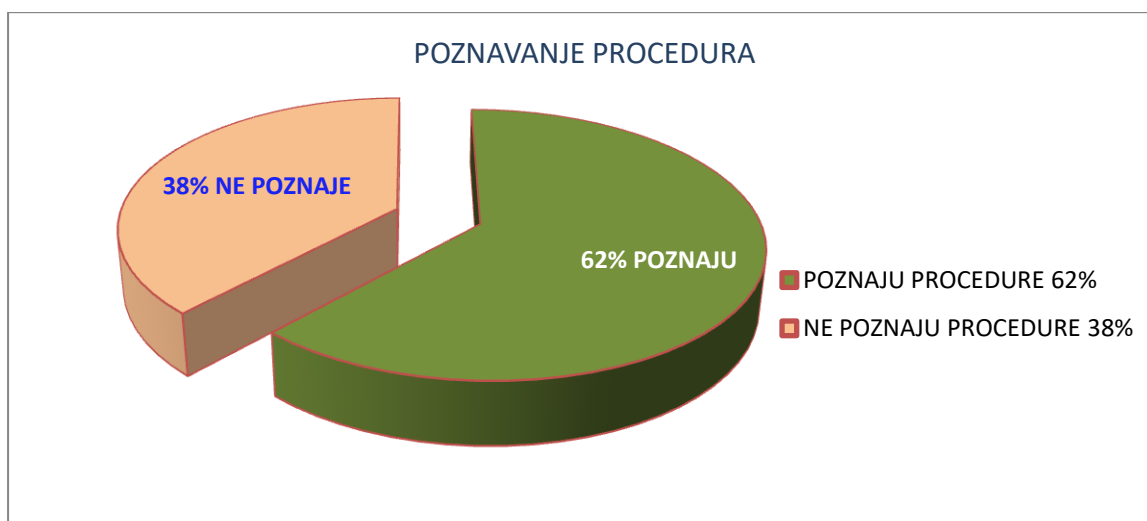
		SET - C		
		ZNAJANJE O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	55%	45%	100.0%

D) Poznavanje procedura

U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 62% tačno na odogovre, dok njih 38% je netačno odogorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

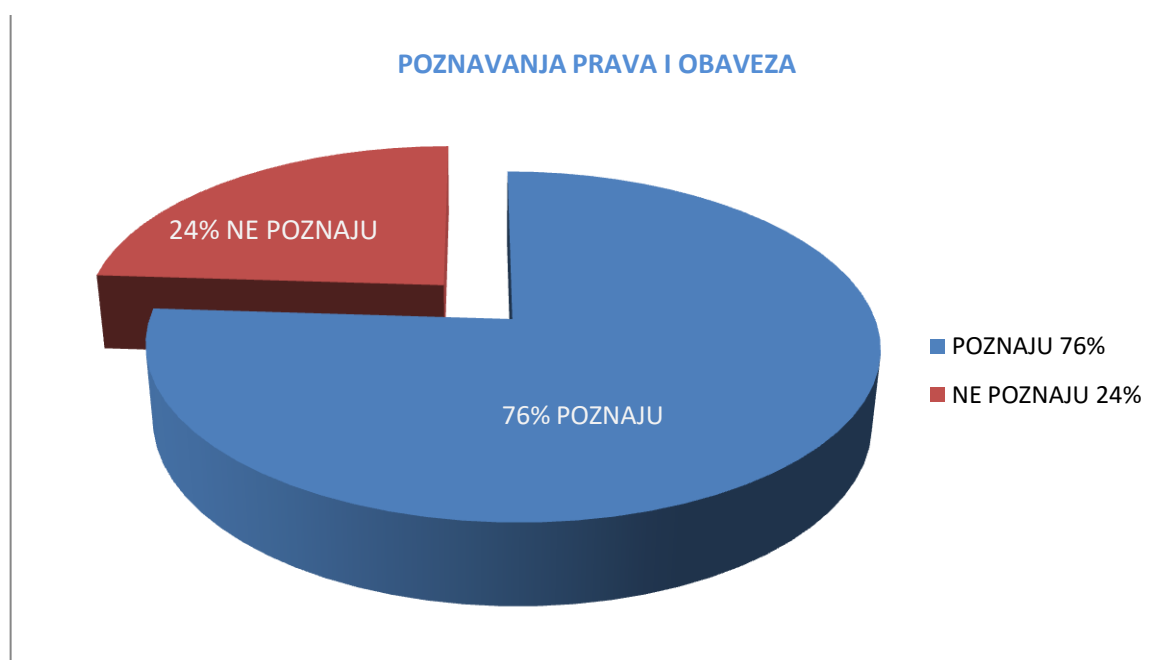
		SET - D		
		POZNAVANJE PROCEDURA POSTUPKA DOPING KONTROLE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	38%	62%	100.0%

E) *Poznavanje prava i obaveze sportista*

Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 76% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 24% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

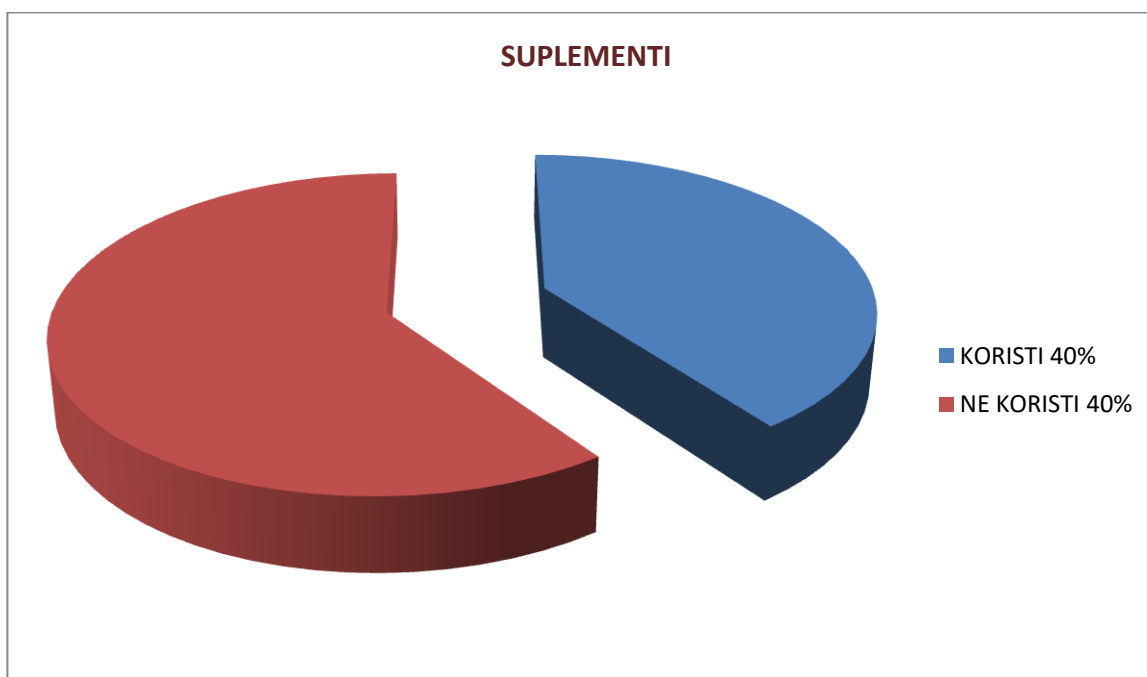
		SET - E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	24%	76%	100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti USK-a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 40% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin. S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 60% .

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste supleme, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET-F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНАТА		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
Row N %		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	USK	40%	60%	100.0%

BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Bosansko-podrinjski kanton

Ukupno pokazano znanje: 61.9%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici BPK -a

Veličina uzorka: 51 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole su dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Bosansko-podrinjski kanton

Tabela br. 10

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o doping	67.7%	32.3%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	69.3%	30.7%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	59.8%	40.2%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	57.2%	42.8%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	63.4%	36.6%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	53.7%- ne koristi suplemente	46.3%- koristi suplemente
	TOTAL	61.9%	38.1%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

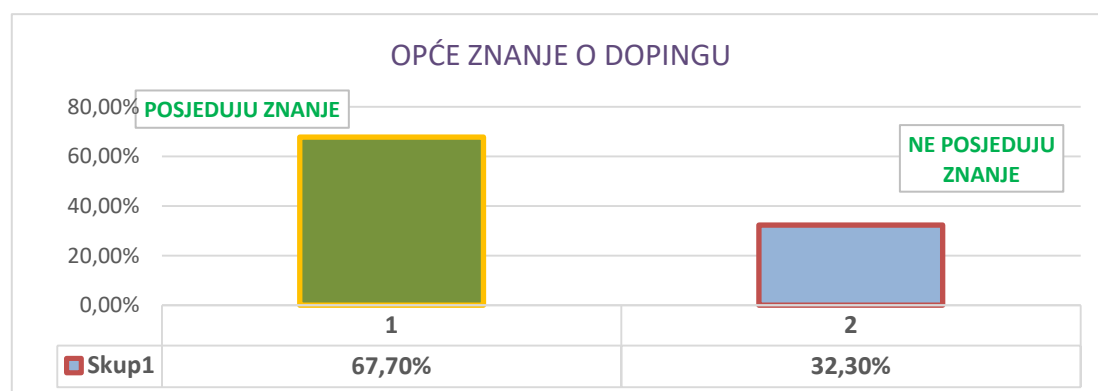
Ovdje ćemo ukratko prezentirati osnovne značajke u odgovorima anketiranih ispitanika (u uzorku od 51 osoba). Prije same analize odgovora napravićemo klasifikaciju pitanja prema našem istraživačkom interesu, a to su slijedeće kategorije:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu: 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29,
- b) Pitanja koja se odnose na regulativu koja uređuje ovu oblast: 4, 5, 15, 19, 23, 31, 32,
- c) Pitanja koja se odnose na institucije koje prate ovu oblast: 2, 3,
- d) Pitanja koja se odnose na proceduru antidoping kontrole: 6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28,
- e) Pitanja koja se odnose na prava i obaveze sportista i sportskih radnika: 16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33.
- f) Pitanja koje se odnose na korištenje suplemenata od strane ispitanika: 12, 34.

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji a), koja imaju za cilj utvrditi nivo znanja o dopingu kod ispitanika pokazuju da je njihov ukupan procenat tačnih odgovora 67,7%, odnosno 32,3 % netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih o poznavanju ove teme.

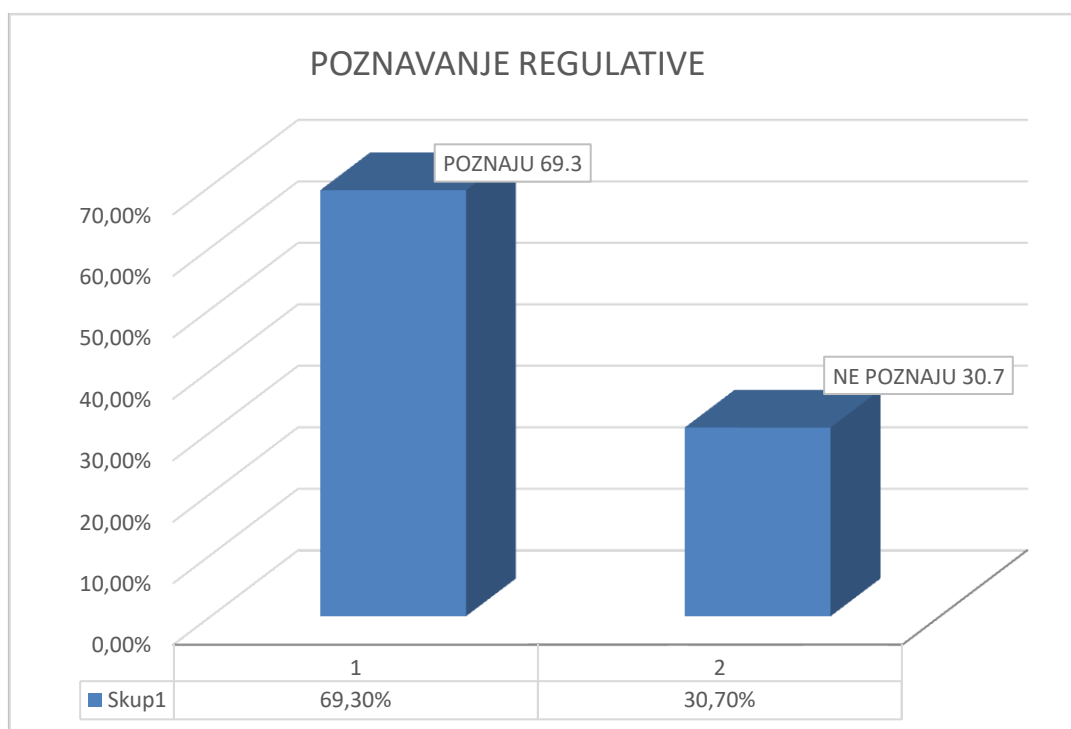
		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	32.3%	67.7%	100.0%

B) *Poznavanje regulative*

U kategoriji b), pitanja imaju za cilj da dobijemo sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa regulativom koja uređuje oblast o antidopingu u sportu. Prema statističkim analizama ispitanici su u ovoj grupi 69,3% ponudili tačne odgovore, dok 30,7% ih je netačno odgovorilo, odnosno nemaju minimalna znanja o regulativi kojom se uređuje ova oblast.

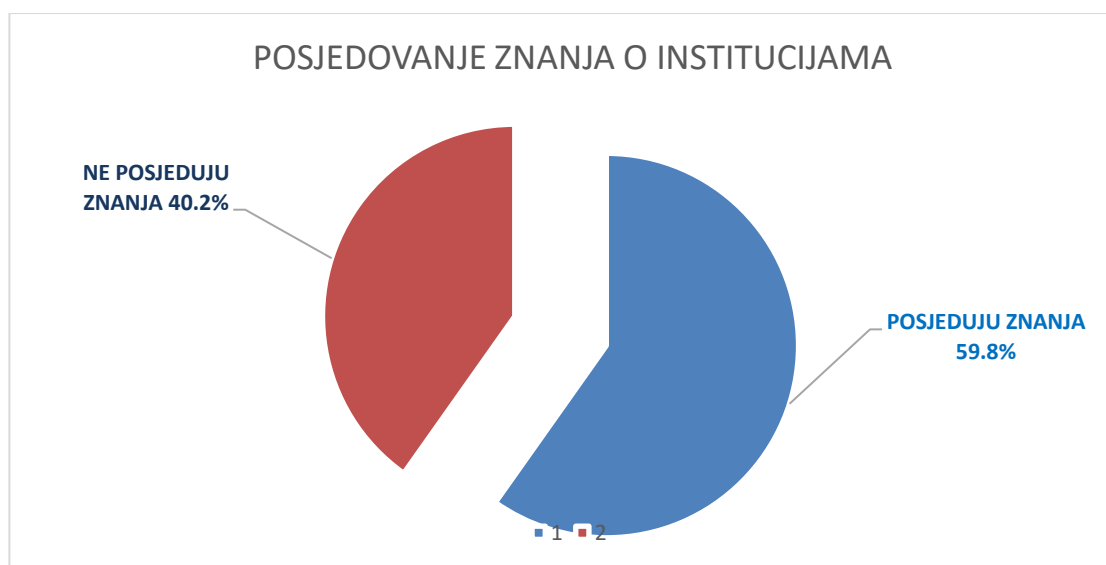
		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	30.7%	69.3%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

U kategoriji pitanja pod c), koja se odnose na znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga, ispitanici su dali slijedeće odgovore: 59,8% ima znanja o odgovornim institucijama iz ove oblasti, dok 40,2% ne posjeduju dovoljno ta znanja.

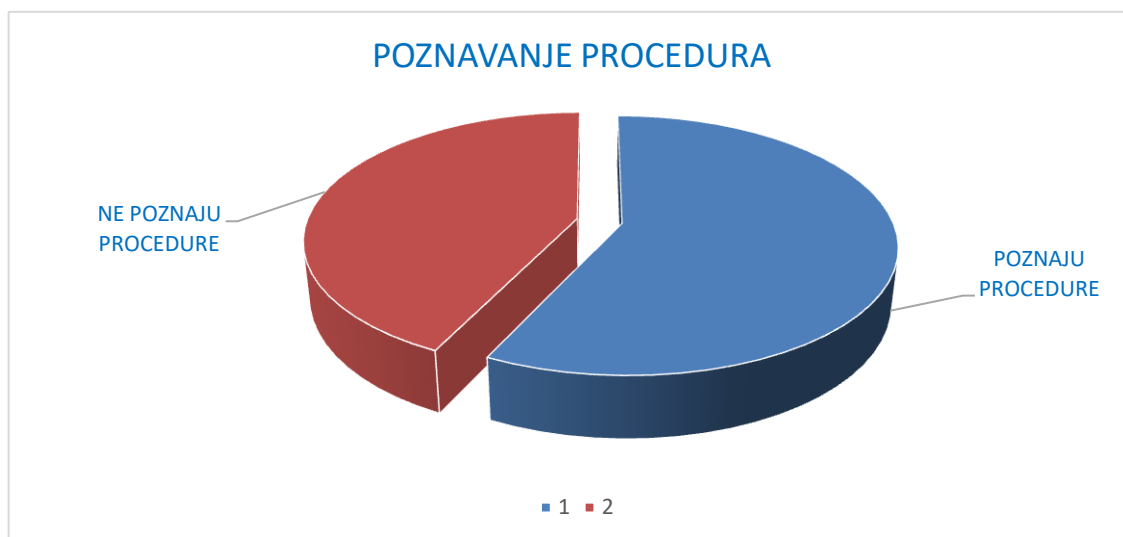
		SET- C		
		POZNAVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	40.2%	59.8%	100.0%

D) Poznavanje procedura

U kategoriji pitanja pod d), a vezano za proceduru antidoping kontrole, ispitanici su odgovorili 57,2% tačno na odgovore, dok njih 42,8% je netačno odgovorilo, odnosno nemaju dovoljno znanja o samoj proceduri u postupku antidoping kontrole. Grafički prikaz daje nam vizualni prikaz odgovora ispitanika.

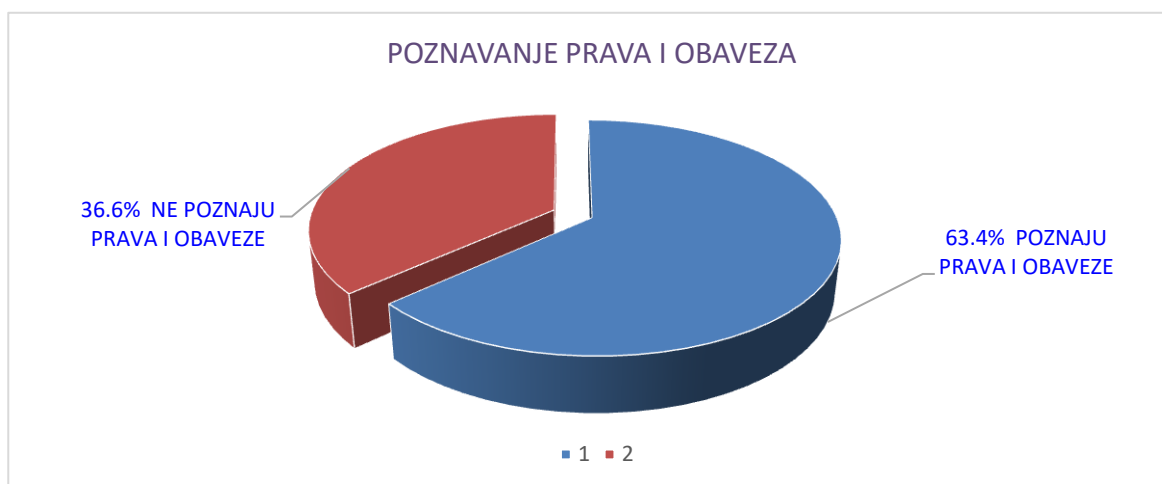
		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	42.8%	57.2%	100.0%

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Odgovori u grupi pitanja pod e) daju nam sliku koliko su sportisti upoznati sa svojim pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole. U našem istraživanju pokazatelji su slijedeći: 63,4% ispitanika imaju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 36,6% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti. Grafički to izgleda ovako:

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	36.6%	63.4%	100.0%

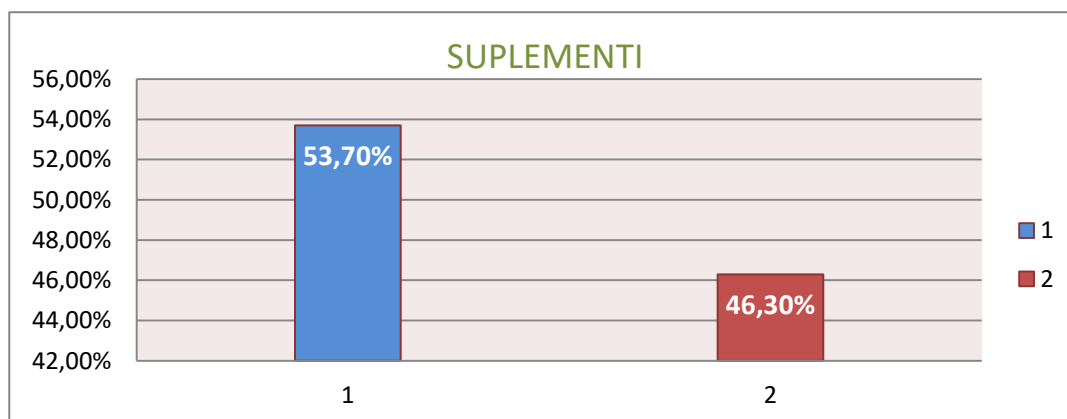

F) *Korištenje suplemenata*

Pitanje pod brojem 12. imalo je za cilj da nam odgovori u kojoj mjeri sportisti BPK- a koriste suplemente/proizvode, kao i koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog uzorka, 46,3% ispitanika koristi neku od vrsta suplemenata, a najčešće u upotrebi su: V protein (43,9%) i aminokiseline (2,4%). S druge strane, broj ispitanika koji ne koriste suplemente/proizvode u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe je 53,7%.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET- F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
Row N %		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	BPK	46.3%	53.7%	100.0%

POSAVSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Posavski kanton

Ukupno pokazano znanje: 66.2 %

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici PK

Veličina uzorka: 36 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole s u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza.

Rezime ankete – Posavski kanton

Tabela br. 12

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
G.	Opće znanje o dopingu	71.4%	28.6%
H.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	61.6%	38.4%
I.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	61.6%	38.4%
J.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	64.6%	35.4%
K.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	79.7%	20.3%
L.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	76.3%- ne koristi suplemente	23.7%- koristi suplemente
	TOTAL	66.2%	33.8%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika ima 36 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru grupirali smo ih po sljedećim kategorijama:

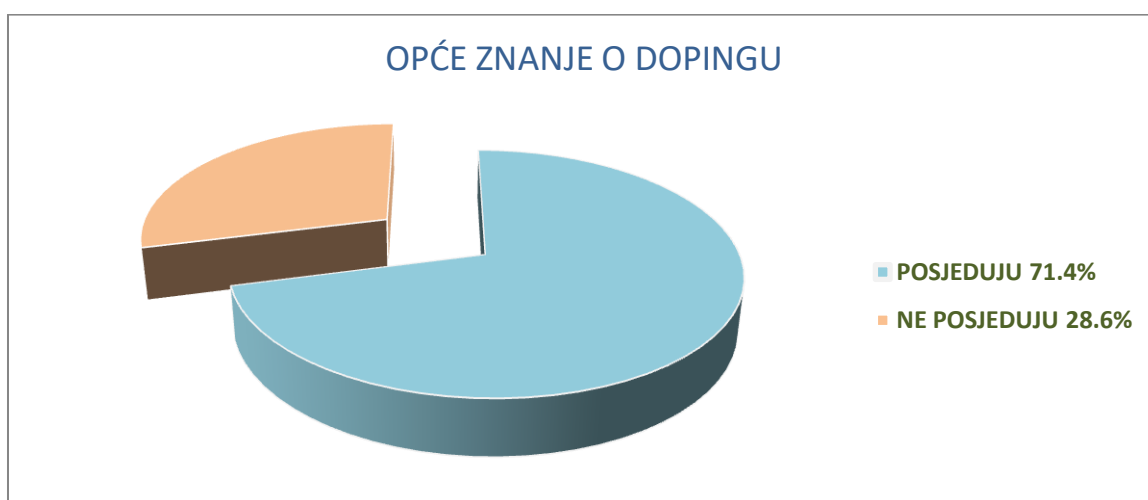
- g) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- h) Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- i) Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- j) Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- k) Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- l) Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 71.4%, dok 28.6% je bilo netačnih odgovora. Prema iskazanim rezultatima možemo konstatirati da ispitanici posjeduju dosta solidno znanje o dopingu. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili (tzv. „pozitivni indikator“), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikator“).

Negativni indikator: pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti su: pitanje broj 13. (6.3% tačnosti).

		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
	Row N %	Row N %	Row N %	
Kanton	PK	28.6%	71.4%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji “B” (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima, koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 61.6% tačnih odgovora, dok ih je netačno odgovorilo 38.4%.

Preporuka: Navedeni procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista od strane Agencije.

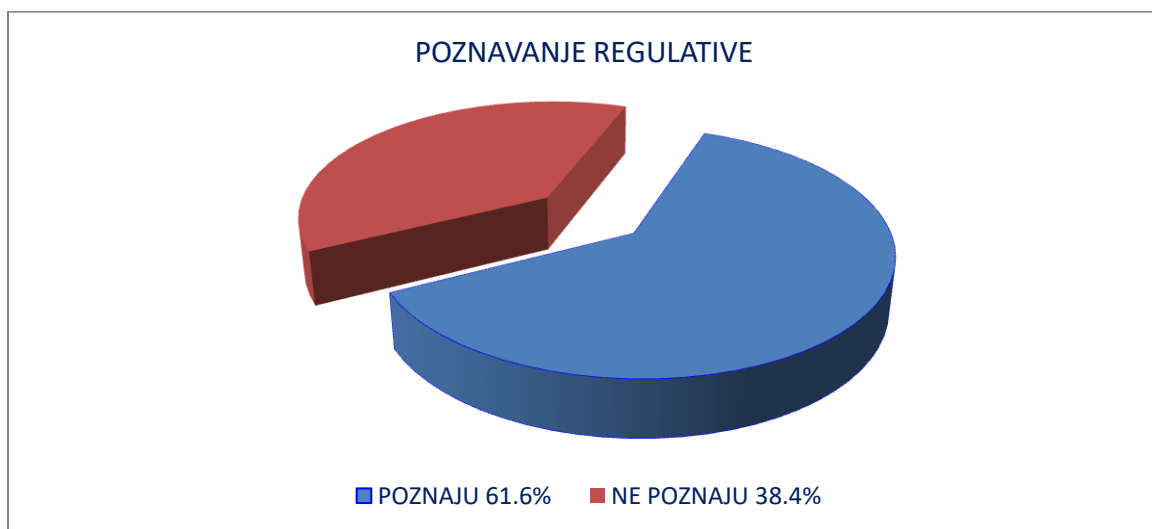
Pozitivni indikatori:

- pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti je pitanje broj 5, na koje su ispitanici odgovorili sa 93.8% tačnosti.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kroz pitanja broj 4, i pitanja broj 15. U prvom slučaju, kod pitanja broj 4. ispitanici nisu imali tačnih odgovora (0.0%), dok kod pitanja broj 15. tačnost je iznosila 37.5%.

		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	PK	38.4%	61.6%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

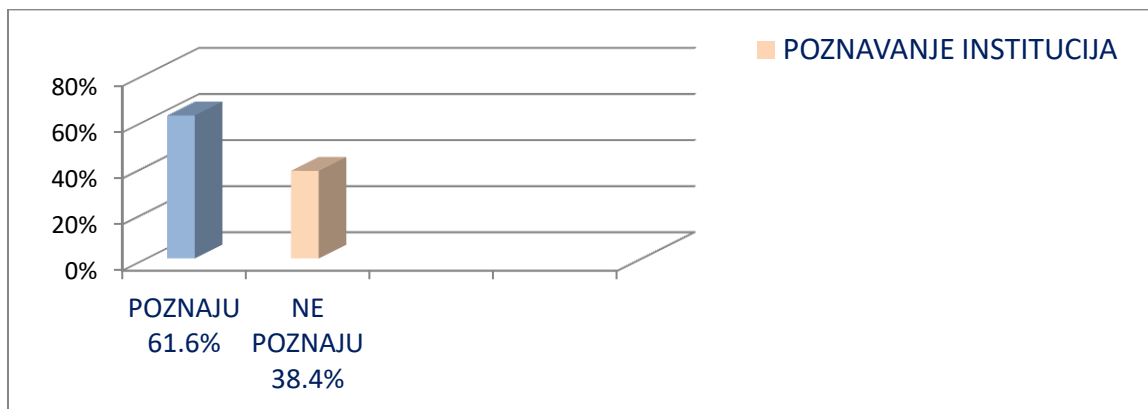
Osnovna znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH iskazana su kroz pitanja u kategoriji "C" (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 61.6 % tačnih i 38.4% netačnih odgovora.

Preporuka: Prostor za unapređenje u ovoj oblasti je jasno vidljiv, što treba biti predmetom budućih edukacija sportista.

Pozitivni indikatori: Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori: pitanje broj 3, sa svega 12.5% tačnosti.

		SET- C		
		POSJEDOVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	PK	38.4%	61.6%	100.0%

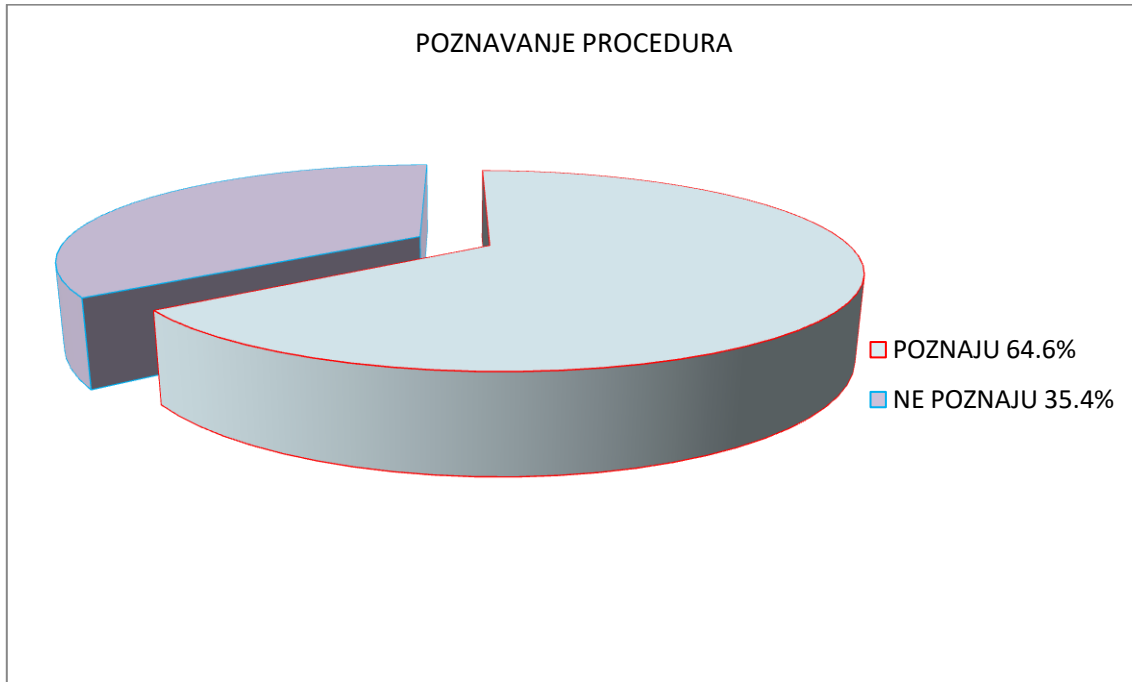
D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja trebaju dati odgovor o tome koliko sportisti i sportski radnici poznaju **procedure** prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi 64.6% tačnih i 35.4% netačnih odgovora, što predstavlja zadovoljavajući rezultat sa vidljivim prostorom za unapređenje u budućim edukacijama.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja *procedura* prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod pitanja 15. (37.5% tačnosti), 22 (50.0% tačnosti), 24. (50.0% tačnosti) i 28. (31.3% tačnosti).

		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	PK	35.4%	64.6%	100.0%

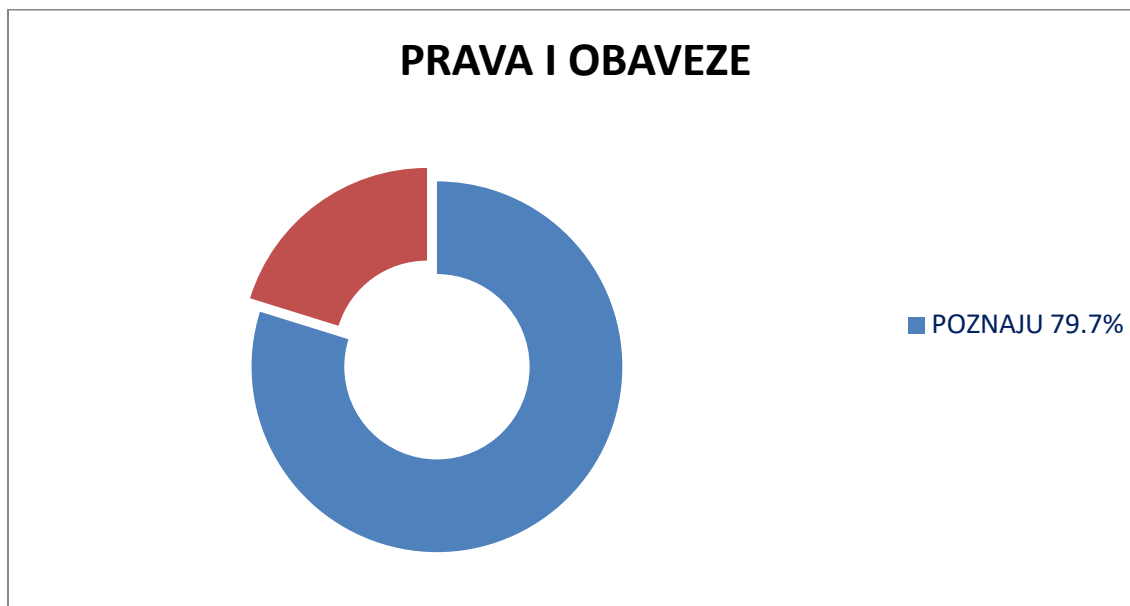
E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti i u kojem obimu posjeduju znanja o **pravima i obavezama** u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 79.7% ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok njih 20.3% ne posjeduju osnovna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iako iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole je dosta dobar, zbog važnosti ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati znanja iz ove kategorije pitanja, što se postiže kvalitetnim edukacijskim pristupom.

Negativni indikatori: Nema negativnih „indikator pitanja“.

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	PK	20.3%	79.7%	100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su pitanja koja imaju za cilj doći do podataka o tome u kojoj mjeri sportisti koriste *suplemente/proizvode*, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 76.3% ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili zabranjene proizvode, dok 23.7% ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su: *V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin*, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

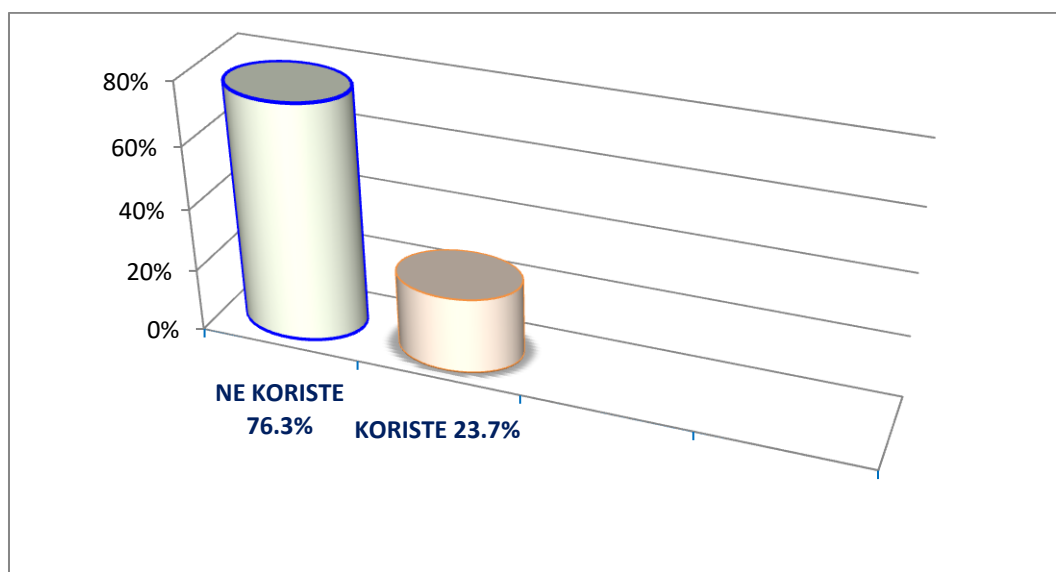
Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

Preporuka: U budućim edukativnim programima potrebno je posvetiti veću pažnju ovom pitanju, a u cilju razvijanja svijesti kod sportista o nedozvoljenim proizvodima i tvarima koje urušavaju etiku i „uzvišenost“ sporta.

Pozitivni indikatori: Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori: Nema negativnih „indikator pitanja“.

		SET- F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
Row N %		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	PK	23.7%	76.3%	100.0%

KANTON 10 - LIVNO

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Kanton Livno

Ukupno pokazano znanje: 62.7 %

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici za Kanton Livno

Veličina uzorka: 20 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole s u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

- Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

Rezime ankete – Kanton 13 - Livno

Tabela br.

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
1.	Opće znanje o dopingu	70.2%	29.8%
2.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	53.1 %	46.9%
3.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	32.1 %	67.9%
4.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	64.3%	35.7%
5.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	74.1%	25.9%
6.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	82.1 %- ne koristi suplemente	17.9%- koristi suplemente
	TOTAL	62.7%	37.3%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika ima 36 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru grupirali smo ih po sljedećim kategorijama:

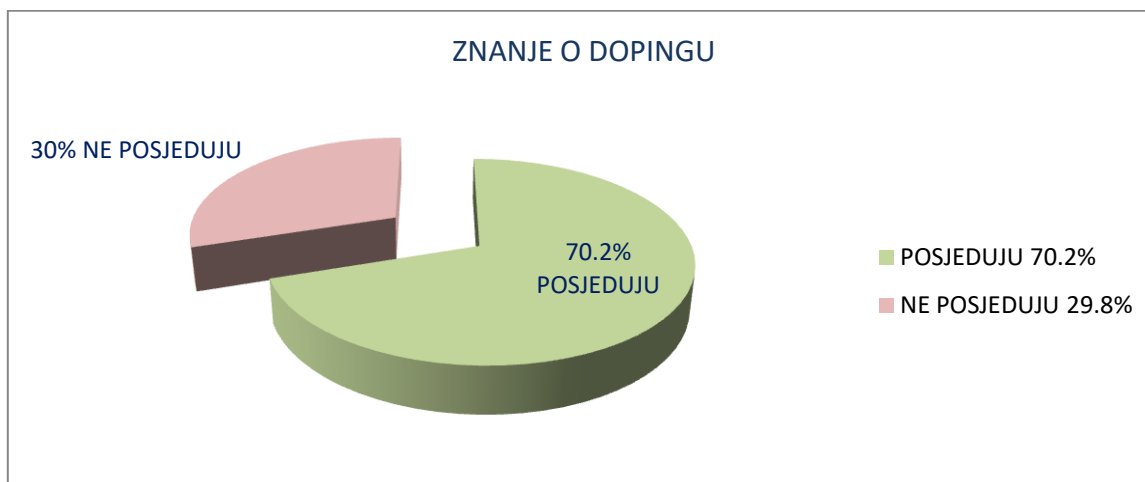
- m) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- n) Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- o) Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- p) Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- q) Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- r) Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 70.2%, dok 29.8% je bilo netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili (tzv. „pozitivni indikator“), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom („negativni indikator“).

Negativni indikator: pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti su: pitanje 9. (50%); 13. (21.4%) i pitanje 29. (50%).

		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	KL	29.8%	70.2%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji "B" (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 53.1% tačnih odgovora, dok ih je netačno odgovorilo 46.9%.

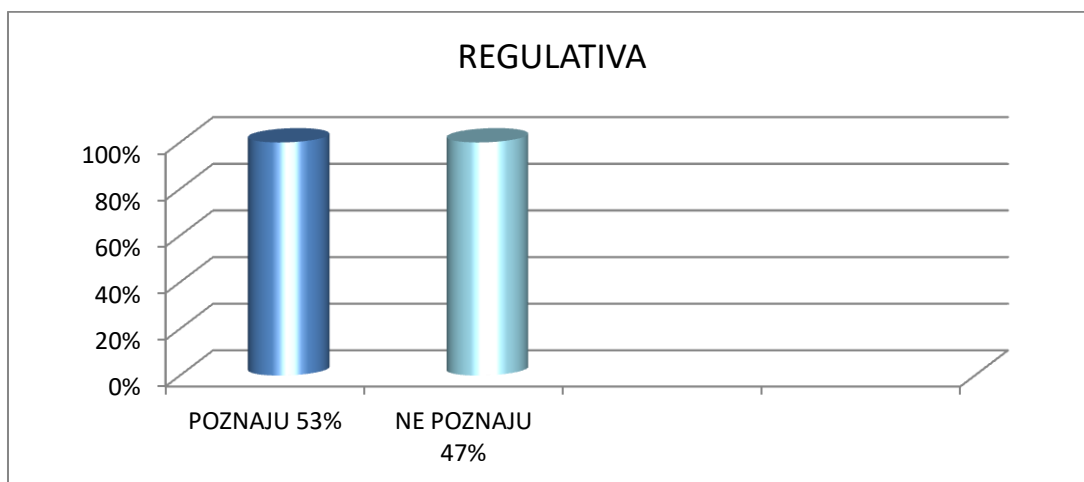
Preporuka: Iskazani procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji ogroman prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista.

Pozitivni indikatori: Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kroz pitanja 1. (7.1% tačnosti), 3 (35.7% tačnosti) i 5. (42.9% tačnosti).

		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	KL	46.9%	53.1%	100.0%

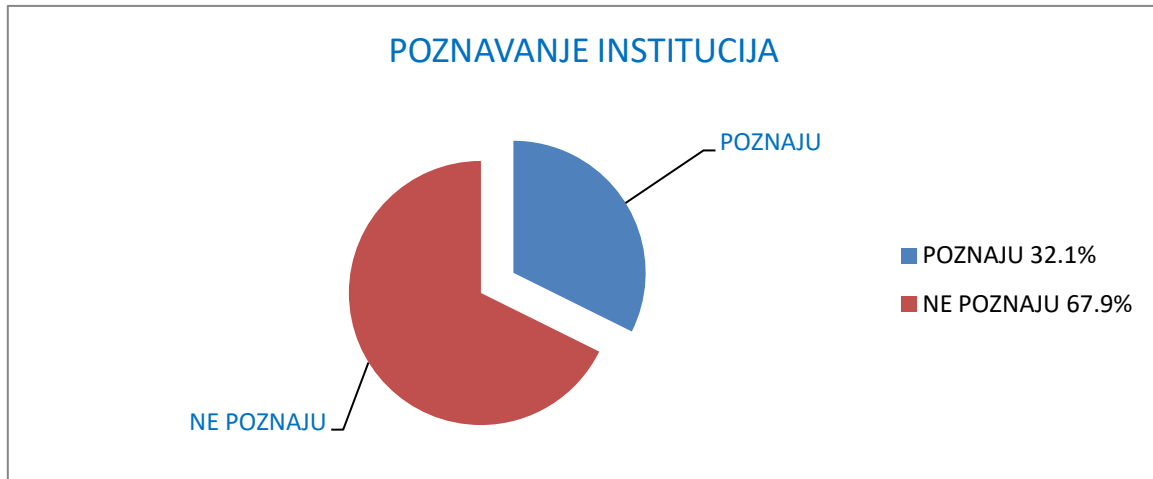

C) Poznavanje institucija za antidoping

Osnovna znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH iskazana su kroz pitanja u kategoriji "C" (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 32.1% , dok 67.9% ispitanika je dalo netačan odgovor.

Negativni indikatori: Nizak nivo posjedovanja znanja o institucijama za antidoping iskazan je kroz pitanja 2. (42.7% tačnosti) i 3. (21.4% tačnosti).

		SET- C		
		POSJEDOVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	KL	67.9%	32.1%	100.0%

D) *Poznavanje procedura*

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja trebaju dati odgovor o tome koliko sportisti i sportski radnici poznaju *procedure* prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti iznosi 64.3%, dok 35.7% je netačnih odgovora.

Pozitivni indikatori:

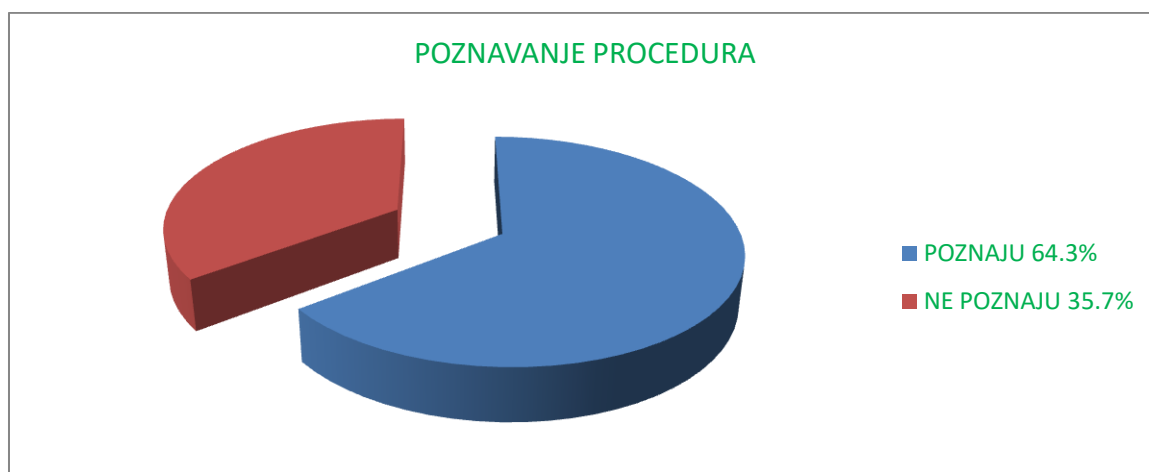
- Visok stepen tačnosti iskazan je u pitanjima 6., sa 100% tačnosti i 20. pitanja sa 92.9% tačnosti.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja *procedura* prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 15. (sa 35.7% tačnosti), 22. (sa 42.9% tačnosti) i 24. pitanja (sa 42.9% tačnosti).

-

		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	KL	35.7%	64.3%	100.0%

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti i u kojem obimu posjeduju znanja o **pravima i obavezama** u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 74.1% ispitanika posjeduju osnovna znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 25.9% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

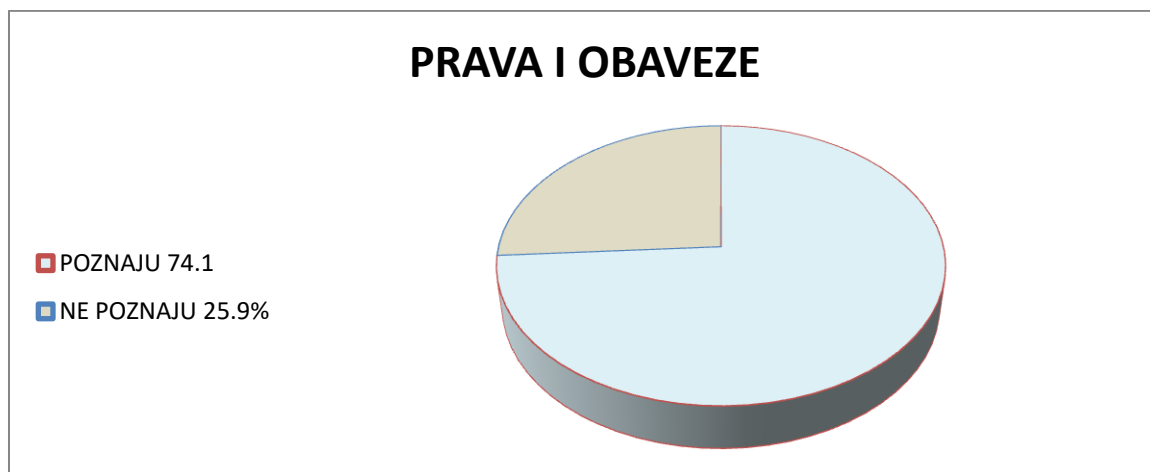
Preporuka: iako iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole je dosta dobar, zbog važnosti ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati znanja iz ove kategorije pitanja, što se postiže kvalitetnim edukacijskim pristupom.

Pozitivni indikatori:

- Procenat tačnosti kod pitanja 20. iznosi 92.9%.

Negativni indikatori: Nema negativnih „indikator pitanja“.

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
	Row N %	Row N %	Row N %	
Kanton	KL	25.9%	74.1%	100.0%

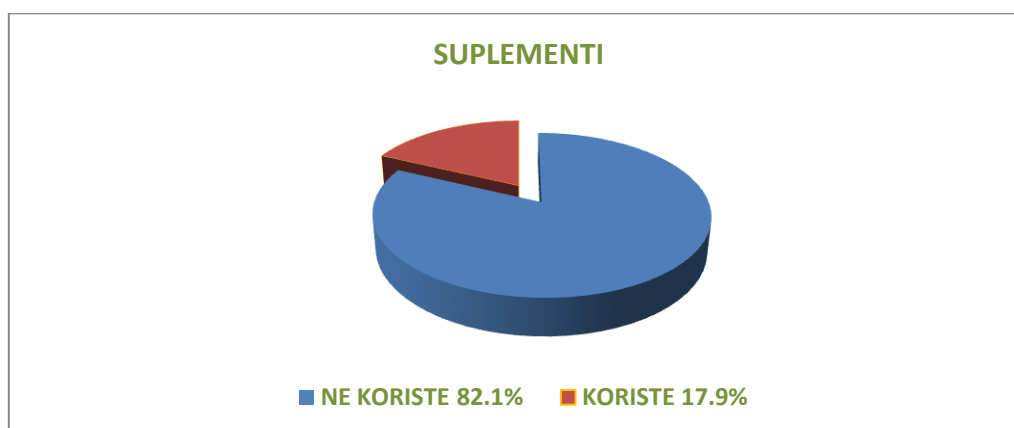

F) Korišćenje suplemenata

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su pitanja koja imaju za cilj doći do podataka o tome u kojoj mjeri sportisti koriste *suplemente/proizvode*, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 82.1% ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili zabranjene proizvode, dok 17.9% ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su: *V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin*, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

		SET- F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	KL	17.9%	82.1%	100.0%

SREDNJOBOSANSKI KANTON

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Srednjobosanski kanton

Ukupno pokazano znanje: 62.4%

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici za Srednjobosanski kanton

Veličina uzorka: 24 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o dopingu, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole s u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o dopingu

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o dopingu: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.

Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

Rezime ankete – Srednjobosanski kanton

Tabela br. 14

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
A.	Opće znanje o dopingu	70.8%	29.2%
B.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	66.3%	33.7%
C.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	57.1%	42.9%
D.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	65.1%	34.9%
E.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	67.0%	33.0%
F.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	47.8 %- ne koristi suplemente	52.2%- koristi suplemente
	TOTAL	62.4%	37.6%

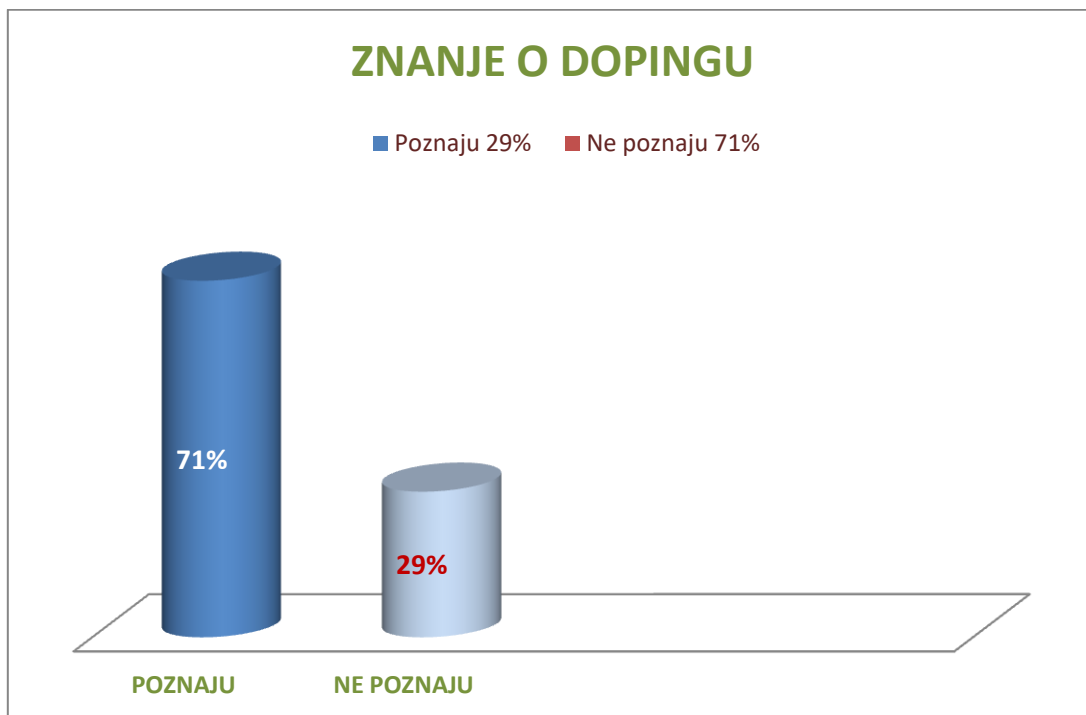
A) Opće znanje o doping

Pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi *nivo općeg znanja o doping* kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora iznosi 70.8%, dok 29.2% je bilo netačnih odgovora. Potrebno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili, ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom.

Pozitivni indikatori: pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti su: pitanje broj 1. (2.9% tačnosti), pitanje broj 10. (92.9% tačnosti) i pitanje broj 25. (92.9% tačnosti).

Negativni indikatori: pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa niskim procentom tačnosti su: pitanje broj 8. (42.9% tačnosti) i pitanje 13. (14.3% tačnosti).

		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	29.2%	70.8%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji "B" (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 66.3% tačnih odgovora, dok ih je netačno odgovorilo 33.7%.

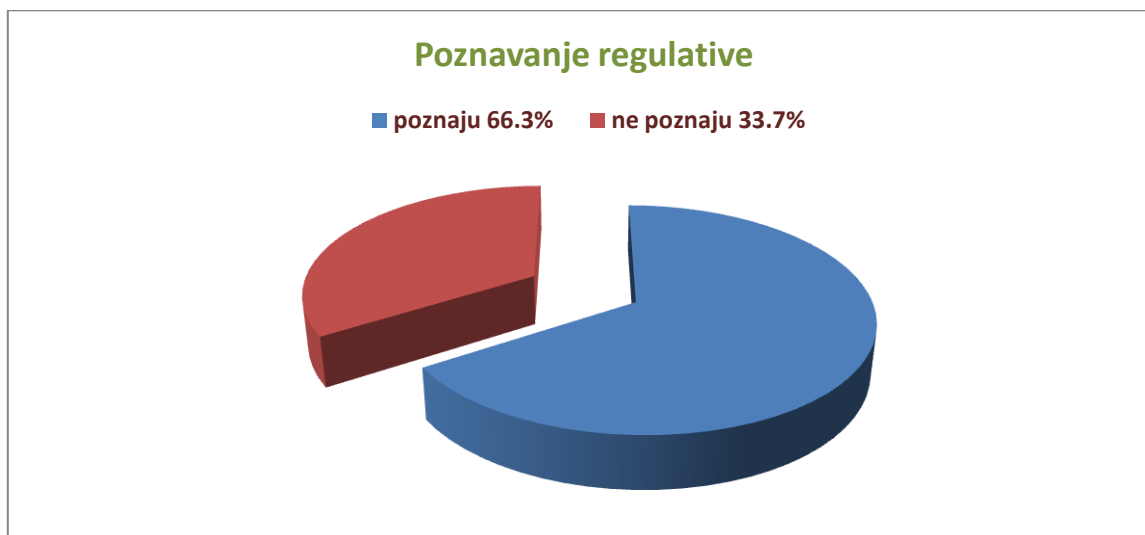
Preporuka: Navedeni procenti pokazuju da u ovoj oblasti postoji prostor za unapređenje, što treba imati na umu prilikom kreiranja budućih programa edukacije sportista.

Pozitivni indikatori: Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

- Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je kroz pitanja broj 4, i pitanja broj 15. U prvom slučaju, kod pitanja broj 4. ispitanici su imali svega 21.4% tačnih odgovora, dok kod pitanja broj 15. tačnost je iznosila 50%.

		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	33.7%	66.3%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

Osnovna znanja o institucijama koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH iskazana su kroz pitanja u kategoriji "C" (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 57.1 % tačnih i 42.9% netačnih odgovora.

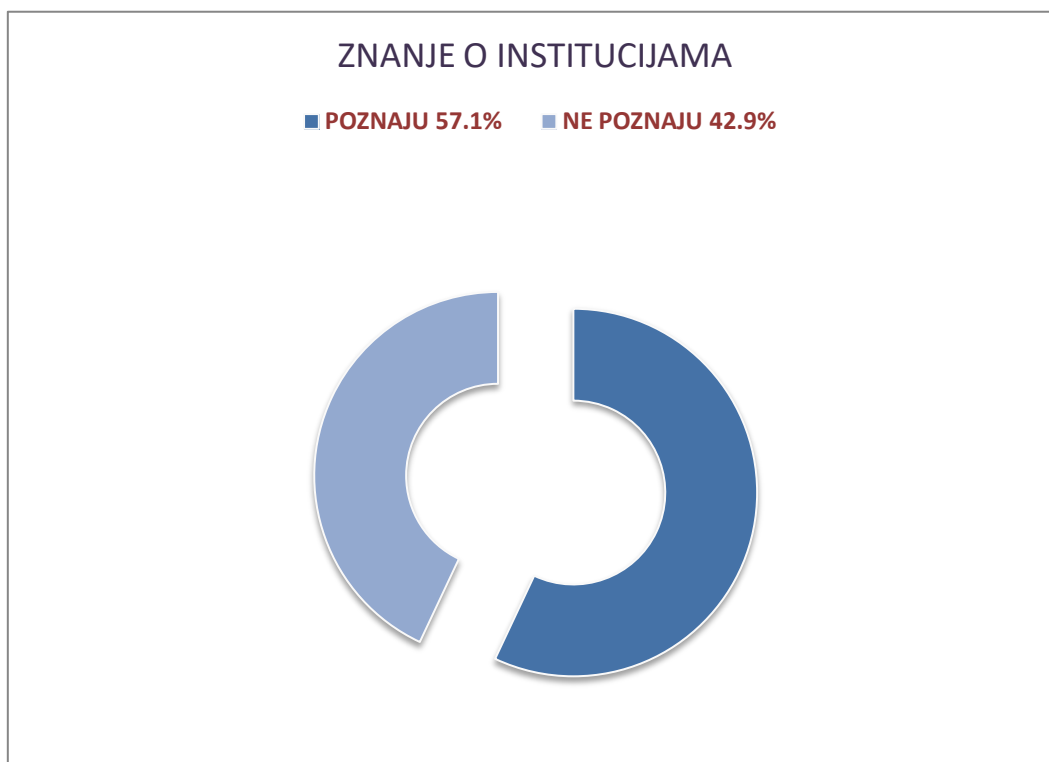
Preporuka: Prostor za unapređenje u ovoj oblasti je jasno vidljiv, što treba biti predmetom budućih edukacija sportista.

Pozitivni indikatori: Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

Nizak nivo poznavanja regulative iskazan je u pitanju broj 4, sa procentom tačnosti 42.9%.

		SET- C		
		POSJEDOVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	42.9%	57.1%	100.0%

D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja trebaju dati odgovor o tome koliko sportisti i sportski radnici poznaju *procedure* prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj grupi pitanja iznosi 65.1% tačnih i 34.9% netačnih odgovora, što ukazuje na postojanje vidljivog prostora za unapređenje u budućim edukacijama.

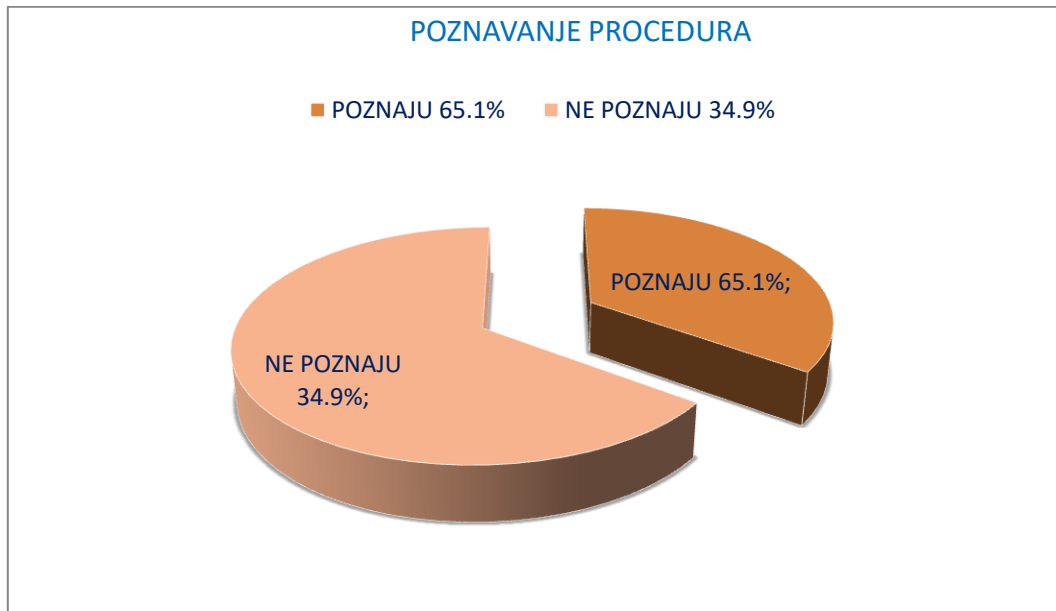
Pozitivni indikatori:

- Visok stepen tačnosti iskazan je kod pitanja 6. (100% tačnosti).

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja *procedura* prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je kod 15. pitanja sa 50% tačnosti; 22. pitanja sa 42.9% tačnosti i 24. pitanja sa 42.9% tačnosti.

		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	34.9 %	65.1%	100.0%

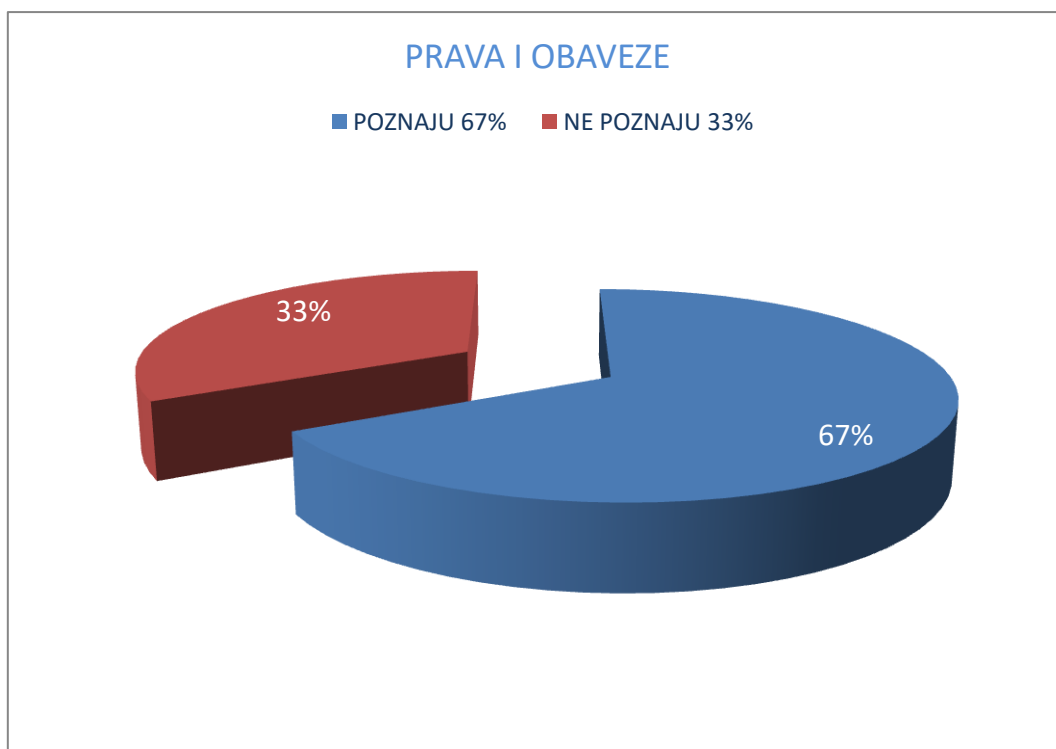

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražavaju stvarnu sliku o tome da li sportisti i u kojem obimu posjeduju znanja o *pravima i obavezama* u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 67.0% ispitanika posjeduju opća znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, dok 33.0% ne posjeduju minimalna znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole ukazuje na potrebu da se kontinuirano radi na edukaciji sportista u cilju ostvarivanja što većeg stepena antidoping kulture.

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	33%	67%	100.0%

F) Korištenje suplemenata

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su pitanja koja imaju za cilj doći do podataka o tome u kojoj mjeri sportisti koriste *suplemente/proizvode*, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 47.8% ispitanika ne koristi nikakve suplemente ili zabranjene proizvode, dok 52.2% ispitanih povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

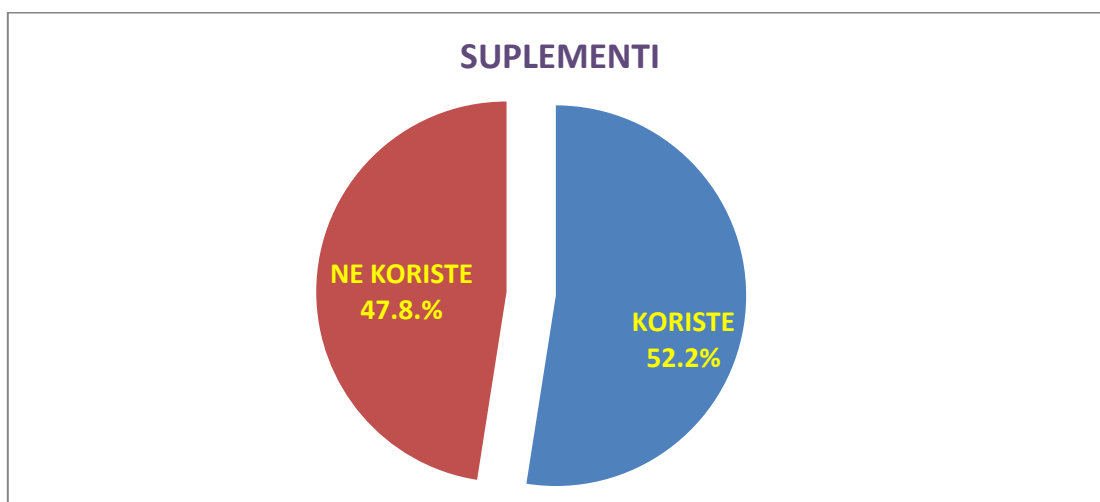
Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

Pozitivni indikatori: nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

- Pitanje 12. (koje se odnosi na korištenje nekih od vrsta suplemenata) pokazuje da 47.8% ispitanih nikada nije koristilo suplemente ili zabranjene proizvode u cilju poboljšanja sportske izvedbe, dok 52.2% je ih povremeno koristilo.

		SET- F		
		KORIŠTENJE SUPLEMENATA		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
		Row N %	Row N %	Row N %
Kanton	SBK	52.2%	47.8%	100.0%

BRČKO DISTRIKT

Brčko distrikt

Provedba i obrada podataka ankete: Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine

Tema istraživanja: stanje u oblasti dopinga za Brčko distrikt

Ukupno pokazano znanje: 59.9 %

Karakter ankete: anonimna

Ciljna grupa: sportisti, treneri, sportski radnici za Brčko distrikt

Veličina uzorka: 55 ispitanika

Metodologija istraživanja: metoda slučajnog uzorka

Tip anketnih pitanja: zatvoreni tip (odabir jednog od ponuđenih odgovora).

Hipoteza: „Znanja sportista u BiH o doping, procedurama antidoping kontrole, kao i pravima i obavezama sportista i trenera prilikom vršenja kontrole u dosta skromna te je potrebno organizirati dodatnu edukaciju sportista.“

Istraživačko pitanje:

- Da li sportisti i sportski savezi posjeduju osnovna znanja o doping

Posebna istraživačka pitanja:

- ✓ Poznavanje osnova o doping: šta je doping, zašto je zabranjen?
- ✓ Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportista.
- ✓ Poznavanje prava i obaveza sportskih saveza

Rezime ankete – Brčko distrikt

Tabela br. 15

	Kategorije pitanja	TAČNO	NETAČNO
1.	Opće znanje o doping	65,8 %	34.2%
2.	Poznavanje regulativu koja uređuje oblast antidopinga	55,6 %	44.4%
3.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	47,3 %	52.7%
4.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	69,1%	30.9%
5.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	70,0%	30.0%
6.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	51,8 %- ne koristi suplemente	48.2%- koristi suplemente
	TOTAL	59.9%	40.1%

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Sadržaj anketnog upitnika ima 36 pitanja, a u cilju dobivanja realne slike o stanju antidopinga na istraživanom prostoru grupirali smo ih po sljedećim kategorijama:

- a) Pitanja koja se odnose na opće znanje o dopingu (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29);
- b) Poznavanje regulative koja uređuje ovu oblast (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32);
- c) Poznavanje institucija koje prate ovu oblast (2, 3.);
- d) Poznavanje procedura antidoping kontrole (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28);
- e) Prava i obaveze sportista i sportskih radnika (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33);
- f) Korištenje suplemenata od strane ispitanika (12. i 34).

A) Opće znanje o dopingu

Set pitanja u kategoriji "A" (1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 19, 25, 26, 29) imaju za cilj utvrditi **nivo općeg znanja o dopingu** kod ispitanika. Ukupan procenat tačnih odgovora anketiranih iznosi 65,8 %, dok netačnih odgovora je bilo 34.2%. Ovi statistički pokazatelji upućuju na zaključak da je opće znanje o doping zadovoljavajuće, ali da postoji izrazito veliki prostor za unapređenje, što najbolje govori procenat od 34.2% netačnih odgovora. Svakako, važno je naglasiti da se radi o zbirnoj ocjeni, a analizom pojedinačnih upitnika vidne su razlike kod anketiranih ispitanika o poznavanju ove teme, tako da imamo pitanja na koje su ispitanici gotovo stoprocentno tačno odgovorili (koje nazivamo „pozitivni indikatori“), ali isto tako imamo pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa vrlo niskim procentom tačnosti (koje nazivamo „negativni indikatori“).

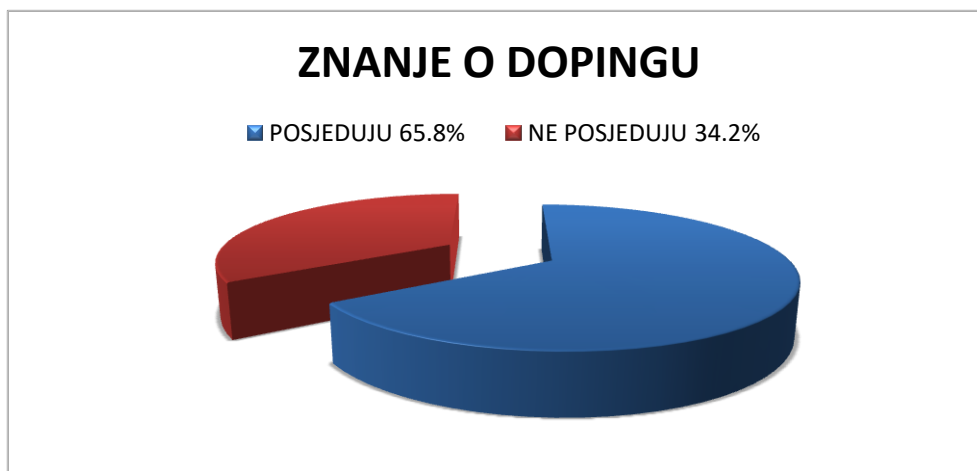
Pozitivni indikatori:

Pitanja na koja su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti su: pitanje broj 1. (100%), pitanje broj 10. (92.7%), i pitanje 25 (98.2%).

Negativni indikatori:

Nizak procenat tačnosti su kod pitanja: 11. (5.5%); 26. (43.6%) i 29. (38.1%).

		SET- A		
		OPĆA ZNANJA O DOPINGU		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Distrikt	BD	34.2%	65.8%	100.0%

B) Poznavanje regulative

Druga grupa pitanja, u kategoriji “B” (4, 5, 15, 19, 23, 31, 32), ima za cilj dobiti stvarnu sliku o tome koliko su ispitanici iz odabranog uzorka upoznati sa *regulativom* koja uređuje oblast antidopinga u sportu. Prema statističkim pokazateljima koji su rezultat analize, ispitanici su pokazali da imaju osnovna znanja o regulativi (u ovoj kategoriji pitanja) u procentu od 55,6 % tačnih odgovora, dok netačnih je bilo 44.4%.

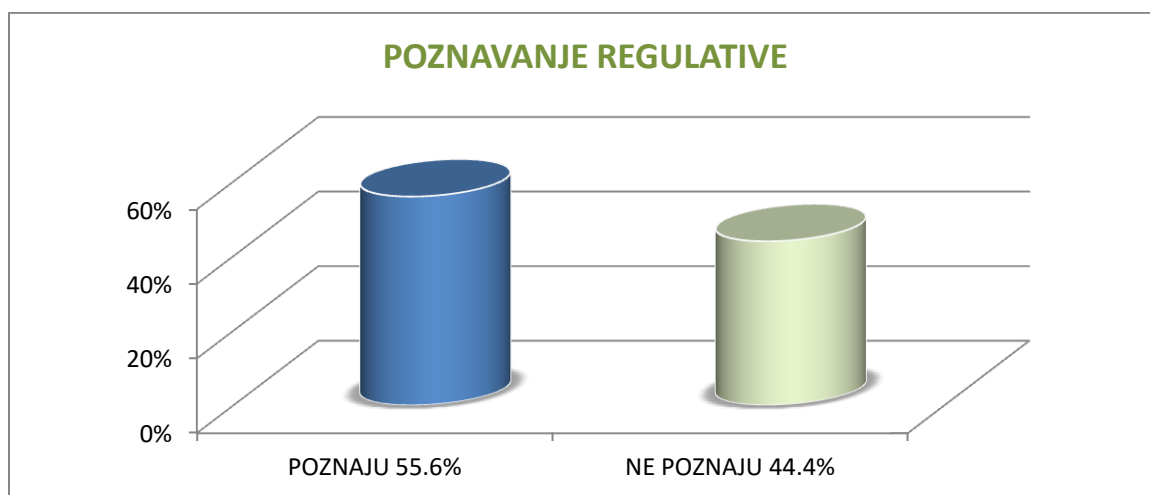
Pozitivni indikatori:

- pitanja na koje su ispitanici odgovorili sa visokim procentom tačnosti su: pod rednim brojem 5. (89.1%) i brojem 32. (89.1% tačnosti).

Negativni indikatori:

- Nizak procenat tačnosti su kod pitanja: 4. (samo 7.3% tačnih odgovora).
-

		SET- B		
		POZNAVANJE REGULATIVE		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Distrikt	BD	44.4%	55.6%	100.0%

C) Poznavanje institucija za antidoping

Osnovna **znanja o institucijama** koje su zadužene za oblast antidopinga u BiH sadržana su kroz pitanja u kategoriji “C” (2. i 3. pitanje). Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 47.3% , dok je procenat netačnih odgovora iznosio 52.7%.

Negativni indikatori:

- Nizak procenat tačnosti je kod pitanja: 11. (38.2%)

		SET- C		
		POSJEDOVANJE ZNANJA O INSTITUCIJAMA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Distrikt	BD	52.7%	47.3%	100.0%

D) Poznavanje procedura

Kategorija pitanja pod "D" (6, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 24, 28), koja treba da nam da odgovor na pitanje koliko sportisti i sportski radnici poznaju **procedure** prilikom postupka antidoping kontrole. Procenat tačnosti u ovoj kategoriji pitanja iznosi 69,1%, dok 30.9% ispitanika je dalo netačne odgovore. Ovi statistički pokazatelji pokazuju prostor za unapređenje u budućim edukacijama.

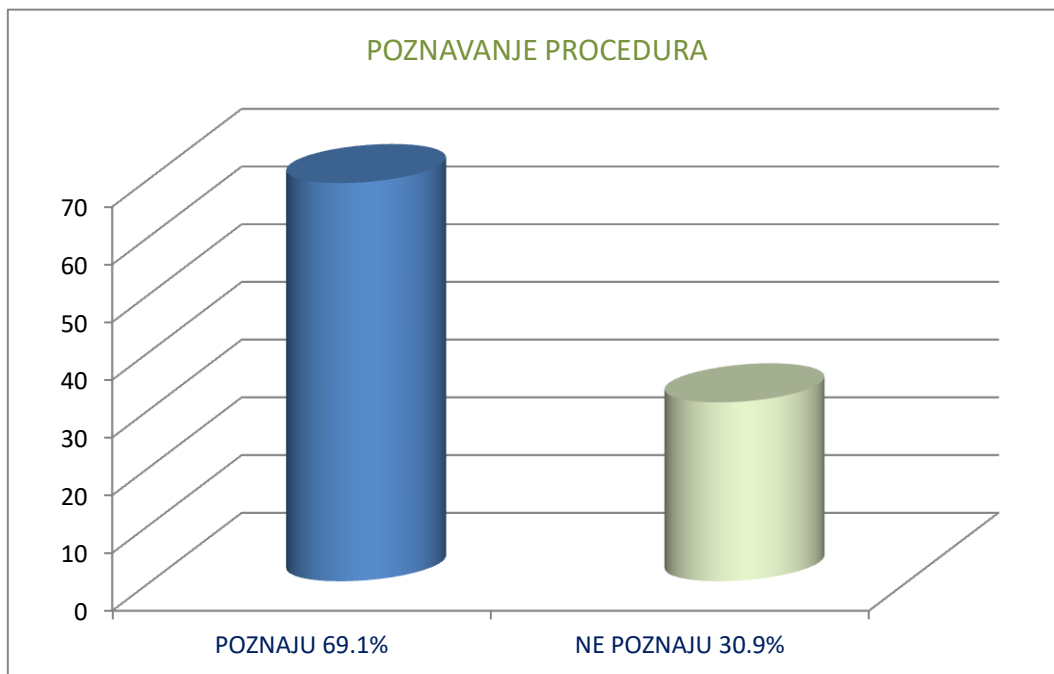
Pozitivni indikatori:

- Visok stepen tačnosti u odgovorima iskazan je u pitanjima 6. (96.4% tačnih odgovora); 14. (96.4% tačnih odgovora) i 20. (90.9% tačnih odgovora).

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja **procedura** prilikom postupka antidoping kontrole iskazan je u pitanjima 15. i 24. U prvom slučaju, ispitanici su imali 21.8%, dok u drugom bilo je 34.5% tačnih odgovora.

		SET- D		
		POZNAVANJE PROCEDURA U POSTUPKU DOPING KONTROLA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Distrikt	BD	30.9%	69.1%	100.0%

E) Poznavanje prava i obaveze sportista

Kategorija pitanja pod "E" (16, 17, 18, 20, 21, 27, 30, 33), odražava stvarnu sliku o tome da li sportisti, i u kjem obimu, imaju znanja o svojim *pravima i obavezama* u postupku antidoping kontrole. Prema rezultatima istraživanja, pokazatelji su slijedeći: 70.0% ispitanika posjeduju osnovna znanja o pravima i obavezama sportista u postupku antidoping kontrole, dok njih 30.0% ne posjeduju znanja iz navedene oblasti.

Preporuka: Iskazani procenat o poznavanju prava i obaveza sportista u postupku antidoping kontrole nije impresivan, a zbog važnosti postizanja što većeg stepena antidoping kulture potrebno je i dalje unapređivati ovu oblast, a to se može postići kvalitetnim edukacijskim programima.

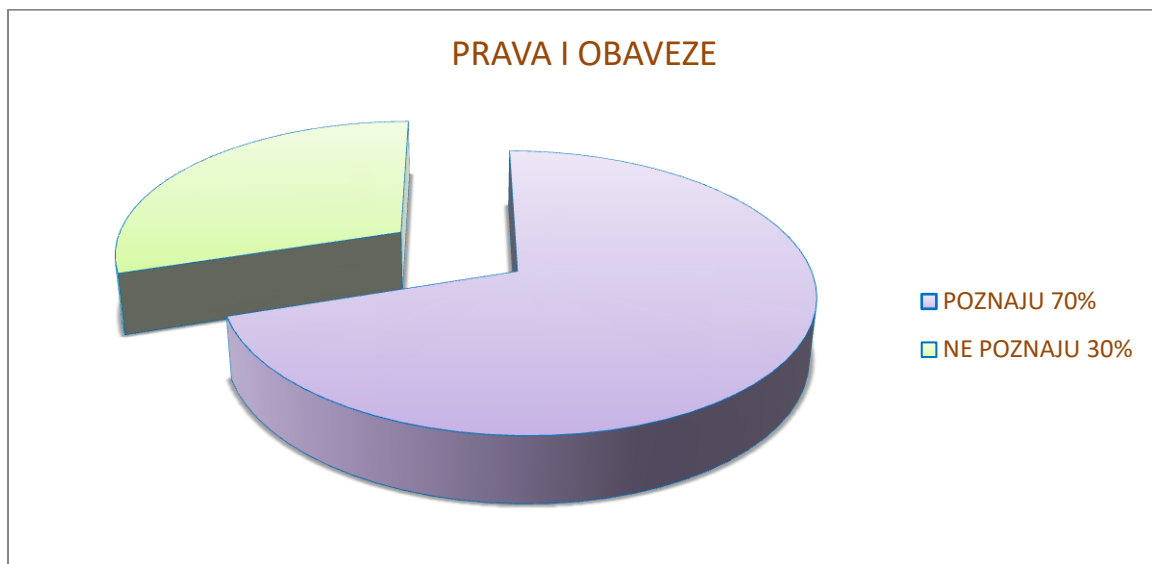
Pozitivni indikatori:

- Procenat tačnosti kod pitanja 20. iznosi 90.9%.

Negativni indikatori:

- Nizak stepen poznavanja prava i obaveza sportista iskazan je u pitanjimu 30. sa samo 32.7% tačnih odgovora.

		SET- E		
		POZNAVANJE PRAVA I OBAVEZA		
		NE POZNAJU	POZNAJU	TOTAL
Distrikt	BD	30%	70%	100.0%

F) *Korištenje suplemenata*

Grupa pitanja pod "F" (12 i 34) su zapravo provokativna pitanja koja su imala za cilj doći do podataka da li i u kojoj mjeri sportisti koriste **suplemente**/proizvode, odnosno koju vrstu suplemenata najviše upotrebljavaju. Od ukupnog istraživanog uzorka, 51,8 % ispitanika se izjasnilo da ne koristi nikakve suplemente, zabranjene proizvode ili tvari koje se nalaze na listi Svjetske Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine – WADA, dok 48.2% ispitanih se izjasnilo da povremeno koristi suplemente ili proizvode kao što su: V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, a u cilju poboljšanja svoje sportske izvedbe.

Primjetan je visok procenat ispitanika koji su naveli da koriste suplemente, odnosno neke od 5 ponuđenih suplemenata od kojih su tri zabranjena (efedrin, steroide i amfetamin), što nas navodi na zaključak da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da iste koriste, a da ne znaju da su zabranjene.

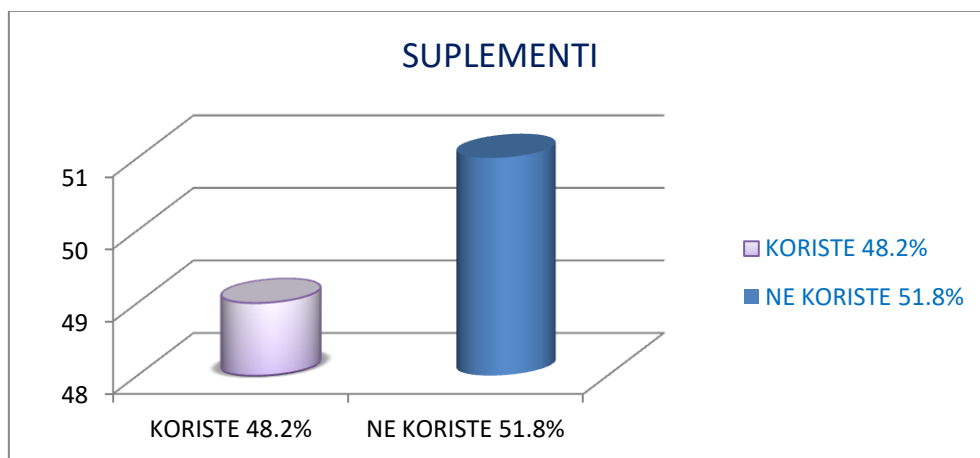
Pozitivni indikatori:

- Nema pozitivnih „indikator pitanja“.

Negativni indikatori:

- Pitanje 12. (koje se odnosi na korištenje nekih od vrsta suplemenata) pokazuje da 41.8% ispitanih nikada nije koristilo suplemente ili zabranjene proizvode u cilju poboljšanja sportske izvedbe, dok 58.2% ispitanika je konzumiralo neke od navedenih suplemenata.

		SET- F		
		KORIŠTENJE SUPLEМЕНАТА		
		KORISTI	NE KORISTI	TOTAL
Distrikt	BD	48.2%	51.8%	100.0%

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREPORUKE

Zaključna razmatranja i preporuke

Doping, kako je definirano Kodeksom, je pojava u kojoj se krši jedno ili više sljedećih antidoping pravila:

- prisutnost zabranjene tvari ili njegovih metabolita ili markera u uzorku sportiste;
- upotreba ili pokušaj upotrebe zabranjene supstance ili zabranjene metode kod sportista;
- odbijanje (bez valjanog opravdanja) davanja uzorka;
- posjedovanje zabranjenih tvari i zabranjenih metoda;
- trgovanje ili pokušaj trgovanja zabranjenim tvarima ili zabranjenom metodom;
- poticanje, prikrivanje ili bilo koji drugi oblik saučesništva koji predstavlja kršenje antidoping pravila.

Budući da su načela stroge odgovornosti propisana Kodeksom Svjetske antidoping agencije – WADA , te da su nacionalne (državne) Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine u obavezi razvijati svijest 'zdravog sporta', Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine je pokrenula istraživanje o poznavanju antidoping pravila i postupak antidoping kontrole od strane sportskih aktera (sportisti, treneri, sportski radnici).

U okviru operacionalizacije istraživačkog procesa Bosna i Hercegovina je cijelim svojim teritorijem definirana kao istraživački prostor.

Predmet evaluacije provedene ankete je 6 područja (kategorija) znanja:

	ŠEST KATEGORIJE PITANJA	TAČNO	NETAČNO
G.	Opće znanje o dopingu	68.7%	31.3%
H.	Poznavanje antidoping regulative	60.2%	39.8%
I.	Poznavanje institucija koje prate ovu oblast	49.2%	50.8%
J.	Poznavanje procedura antidoping kontrole	66.8%	33.2%
K.	Prava i obaveze sportista i sportskih radnika	73.0%	27.0%
L.	Korištenje suplemenata od strane ispitanika	59.4%- ne koristi suplemente	40.6%- koristi suplemente
	TOTAL	62.8%	37.2%

Na temelju dobivenih rezultata moгу se izvesti sljedeći zaključci:

- Zajednička ocjena svih anketiranih ispitanika u projektovanom uzorku je zadovoljavajuća, s tim da prema gore iskazanoj analizi imamo više od jedne trećine (37.2%) ispitanika koji ne posjeduju ni minimalna znanja o dopingu, regulativi, procedurama, pravima i obavezama te institucijama koje su zadužene za predmetnu oblast.

- Segment u kojem su ispitanici pokazali najbolja znanja su grupe pitanja koja se odnose na osnovna znanja o dopingu (68.7% imaju znanja, a 26% ne posjeduju minimalna znanja) i druga grupa pitanja o pravima i obavezama sportista (60.2% ispitanika imaju osnovna znanja o pravima i obavezama u postupku antidoping kontrole, a 39.8% ne posjeduju minimalna znanja). Međutim, ove statističke pokazatelje treba uzeti sa izvjesnom rezervom, jer dubljom analizom možemo vidjeti da imamo nekoliko pitanja, kao što je to pod brojem 9), da su ispitanici odgovorili sa svega 9% tačnosti, a radi se o poznavanju „ko sve podliježe antidoping kontroli.“
 - Preporuka: da se prilikom organizacije budućih edukacija pažnja usmjeri na pitanja koja imaju mali procenat tačnosti u odgovorima ispitanika. Takva pitanja su detektirana u Analizi, koja je sastavni dio ovog materijala.
- Poznavanje institucija koje su zadužene za ovo područje je segment u kojem su ispitanici pokazali najlošiji rezultat. Polovina ispitanika nema osnovna minimalna znanja o ovom području, tačnije njih 50.8%, dok 49.2% ispitanika posjeduje minimalna znanja o institucijama.
 - Preporuka: kod organizacije budućih edukacija pažnju usmjeriti na pitanja na koje su ispitanici imali vrlo nizak procenat tačnosti u svojim odgovorima, kao što je pitanje broj 2. (30% tačnosti), ili pitanje pod brojem 4. (6% tačnosti).
- Grupa pitanja koja se odnosi na poznavanje procedura u postupku antidoping kontrole je također sa visokim procentom onih koji nemaju minimalna znanja, tačnije njih 33.2% .
 - Preporuka: Pošto se radi o vrlo značajnom segmentu, kod budućih edukacija pažnju usmjeriti na pitanja koja su imala najniži procenat tačnosti u odgovorima ispitanika, a to su: pitanje 16 (38% tačnosti), 24 (28% tačnosti) i 28 (54% tačnosti).

Grupa pitanja pod brojem 12. i 34. su suštinska, odnosno okosnica u istraživačkoj svrsi u kontekstu stvaranja stvarne slike o korištenju zabranjenih supstanci od strane sportista kako bi poboljšali sportsku izvedbu. Dakle, ova grupa pitanja imala je za cilj doći do saznanja da li, i u kojoj mjeri sportisti koriste suplemente/ proizvode kao što su: V protein, aminokiseline, efedrin, steroide i amfetamin, od kojih su efedrin,steroide i amfetamin zabranjene supstance. Prema gore iskazanoj statistici, njih 40,6% koristi neke od navedenih suplemenata. Međutim, analizirajući odgovore u anketama dolazimo do zaključka da mnogi ispitanici nemaju osnovna znanja o vrstama zabranjenih supstanci te da ih koriste, a da ne znaju da su na listi zabranjenih supstanci.

- Preporuka: U kontekstu navedenog, sadržaj budućih edukativnih materijala treba da uzme u obzir rezultate ovih istraživanja, posebno obratiti pažnju na edukaciju sportista o listi zabranjenih supstanci.

▪ **Opća preporuka:**

Potrebno je napraviti plan o permanentnoj godišnjoj edukaciji sportista u Bosni i Hercegovini. Strogi stavovi Svjetske antidoping agencije WADA, iskazani u njihovoj misiji, upućuju na zaključak da državne, entitetske i kantonalne institucije trebaju uložiti dodatni napor u kontinuiranoj edukaciji sportista, s posebnim naglaskom na mlade uzraste. Smisao kontinuirane edukacije sportista i njihovih trenera proizlazi iz načela Kodeksa po kojem se potpuna odgovornost stavlja na sportiste za bilo koju zabranjenu tvar koja se nađe u njegovom tjelesnom sistemu, bez obzira na to kako je ta tvar došla tamo.

Sportisti moraju shvatiti da svi proizvodi koji se konzumiraju mogu sadržavati tvari koje su zabranjene. Oni su u obavezi da paze na proizvode koje konzumiraju, odnosno da zatraži pomoć svog medicinskog stručnjaka, a to mogu jedina ako su dobro informirani o ovoj temi.

Istraživanje provela:

Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine